

Cinstind marea sărbătoare națională

LECTURA

flacăra

anul XXXVII
(1 728)
VINERI
5 august
1988

Săptăminal editat de Frontul Democrației și Unității Socialiste

August rodnic, plin de fapte și împliniri, august ale cărui succese sînt, deopotrivă, consecința firească a vocației de constructor a poporului nostru și a vibranțului său patriotism, a unității în jurul partidului, a secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Se vor împlini în acest august 44 de ani de la victoria revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și anti-imperialistă, și înfăptuirile fiecărui ceas, ale fiecărei zile se constituie într-un fierbinte omagiu adus mării sărbători, sporind zestrea de frumos și bogăție a țării, dînd viață unui Program menit să înalțe România pe culmile progresului și bunăstării.

A intrat în tradiția noastră ca sărbătorile de suflet, marile sărbători ale țării să le aniversăm muncind mai bine, mobilizîndu-ne mai intens energiile pentru a celebra excepționalele transformări petrecute în viața țării, îndeosebi de la momentul de răscruce cu aur marcat în istoria României, care este Congresul al

IX-lea al partidului, printr-un prezent pe măsura Epocii pe care o trăim, înfăptuind cu succes înaltele obiective ale Congresului al XIII-lea al partidului.

Numeroase sînt pildele de eroism cotidian și izbînzile pe care paginile ziarelor le consemnează la loc de frunte. La Comănești se scoate cărbune mai mult și mai bun, la Electroaparataj noul a devenit emblema fiecărei zile, avînd ritmicitatea semnării condicii de prezență, într-un S.M.A. din foarte multe existente în agricultura noastră, am numit Albeștiul - Constanța, utilajele sînt pregătite în ritm industrial, adică exact așa cum au nevoie făuritorii recoltelor de excepție, în subteranul Bucureștiului, într-un anonim care amintește de truda minerilor, constructorii metroului desăvîrșesc una dintre marile realizări ale Capitalei, la întreprinderea de aparataje și motoare electrice Sfîntu Gheorghe, colectivul de oameni ai muncii rezolvă azi toate cererile interne ale industriei noastre de automobile. Și exemple, mai mari sau mai mici, pot continua. Adunările generale ale oamenilor muncii, într-o atmosferă de reală democrație, de înaltă exigență și răspundere revoluționară, au dezbătut, cifrele de plan, succesele și neîmplinirile, alegînd, în plenul colectivității, cele mai bune căi pentru realizarea exemplară a sarcinilor economice pe acest an, an de vîrf al cincinalului. Fiindcă realizarea ritmică, integrală, la un înalt nivel de calitate a indicatorilor de plan, îndeosebi a expor-

(Continuare în pag. 5)

RAZVAN BARBULESCU ■

Noroc bun minerilor țării

Din cuprinsul revistei:

● Pînă la urmă, viața noastră e chiar munca noastră

Paginile 4-5

● Cultură și patriotism

Pagina 9

● Orașul cu nume de rîu

Pagina 13

ARGUMENTUL STATISTICII

Am sărbătorit, cu satisfacția marilor împliniri, a demnității și libertății noastre creatoare, 23 de ani de la istoricul Congres al IX-lea al Partidului Comunist Român. Forța Epocii „Nicolae Ceaușescu” de a afir-

ma o nouă fizionomie social-economică dezvoltării socialiste a patriei noastre este grăitor probată și de marile schimbări petrecute în munca și viața minerilor.

Gradul de mecanizare al lucrărilor în subteran — în procente —

	1965	1987
● Lucrări miniere de înaintare executate mecanizat cu combinele	0,7	51,5
● Tăierea și încărcarea mecanizată a cărbunelui în abataje	5,2	61,5
● Extragerea cărbunelui din abataje cu complexe mecanizate	0,3	69

Dotarea tehnică — în bucăți —

	1965	1987
● Excavatoare cu rotor	3	72
● Combine de înaintare	3	249
● Combine de abataj	7	259
● Complexe mecanizate de abataj	—	220

Pentru o viață demnă și civilizată

	1965	1987
● Apartamente în orașe miniere	25 000	95 400
● Locuri în cămine muncitorești	8 000	26 000
● Cantine pentru mineri	38	150
● Dispensare medicale de întreprinderi	46	86
● Creșe și grădinițe pentru copiii minerilor	33	182
● Centre de cultură și creație	31	51
● Săli de clasă, laboratoare, ateliere în școli miniere	117	721

Ei sînt viitorul țării, ei sînt bucuria fiecărei familii

Să privim chipul țării

Prahova

Spre aerul tare al înălțimilor

Generații de aceeași vîrstă

Desigur, de multă vreme, Prahova nu mai înseamnă numai petrol și turism; totuși, nu numai în memoria noastră afectivă, ci și în realitatea fierbinte a județului care e a doua mare putere industrială a țării, întreprinderea „1 Mai” Ploiești este unul din reperele fundamentale. Al doilea mare exportator de utilaj petrolier din lume, după Statele Unite ale Americii, și al treilea mare producător din lume după Statele Unite ale Americii și Uniunea Sovietică, reprezintă, cu siguranță, titluri de onoare pe o carte de vizită de excepție. În 80 de ani de existență, generații de muncitori au consolidat aici o valoroasă tradiție; generații de muncitori deosebite, acum, doar prin vîrsta biologică, identice, însă, prin dragostea pentru fabrica lor, pentru munca lor, pe care o poartă în lume sonde acționate diesel, diesel electric, electric, sonde pentru forat terestru la adîncimi între 2 000 și 10 000 metri (una dintre cele mai performante în domeniu), sonde pentru foraj marin, pe care puțin pe glob se încumetă să le producă, dar în realizarea cărora, ei, românii din Prahova au ajuns la seria opt. Reinnoită permanent, producția fabricii s-a îmbogățit în ultimii ani cu instalații pentru forat puturi miniere și găuri orizontale pentru tunele de aducțiune, pietre de temelie în transformarea în realitate a programului energetic al țării.

„Bătrînii” au venit aici acum aproape treizeci de ani, proaspeți absolvenți ai școlii medii tehnice. Tineretea lor a însemnat o nouă tinerete a întreprinderii, devenită acum a muncitorilor. Maturitatea lor, o altă tinerete, mai avîntată, mai curajoasă, tot mai expansivă, în ciuda pârului care a început să încărunească pe la temple. Vasile Erhan e șeful biroului plan, Iulian Oancea, șeful secției utilaj complex, Ion Olteanu, șeful secției mecanice V, Ilie Mazileanu, șeful atelierului construcții metalice, Mihai Corboș, maestru la montaj general. Mulți alții sint acum directori sau ingineri șefi sau șefi de secții la alte mari unități prahovene care au avut nevoie de experiența lor, cîștigată la „1 Mai”. Vorbeste despre toți, cu egală dragoste, Nicolae Bucura, secretarul comitetului de partid

al întreprinderii. Despre toți, numai despre sine, nu. I se pare firesc să nu fi părăsit uzina din 1955 (de fapt, îmi spune, am părăsit-o șase ani, trimis de partid cu alte sarcini, dar am revenit, niciodată prima dragoste nu se părăsește pentru totdeauna) și se pare firesc tot drumul său, început ca muncitor, lucrînd în secție, apoi în serviciul C.T.C. și ca tehnolog de utilaj petrolier, și se par firești nopțile petrecute în uzină, pentru că un președinte de sindicat, un secretar de partid trebuie să fie acolo ori de cîte ori e greu.

„În ultimii 20 de ani, îmi spune, uzina a cunoscut o dezvoltare excepțională. Noi, cei veniți în 1955, cînd avea numai 3 000 de muncitori, am fost cei dintii care am pus umărul la ridicarea cetății industriale care este acum „1 Mai”. 17 000 de oameni ai muncii intră zilnic pe porțile sale, oameni, din mințile și din minile cărora ies, pe aceleași porți, cu destinația „lumea întreagă” sondele românești. Sonde lucrate pe mașini cu comandă numerică, pentru manevrarea cărora nu sint suficiente cîteva clase sau o calificare la locul de muncă. E nevoie de școală serioasă, de asta au și înființat grupul școlar. „Continuitatea în pregătirea școlară, este de părere Nicolae Bunea, e prima condiție într-o industrie modernă. Mai e nevoie însă, așa cum arăta secretarul general al patridului, de educație politică, de conștiință, de patriotism, iar pentru toate acestea este nevoie de exigență superioară”. Petre Gheorghe, secretarul organizației U.T.C. îl aprobă nu numai în vorbe, ci și în fapte. A absolvit, de curînd Facultatea de utilaj din Institutul de petrol și gaze. „Toți tinerii valoroși ai întreprinderii gîndesc la fel”, mă asigură, neștiind la care să se oprească, nu, nu pentru că s-ar supăra vreunul dacă îl aminteste pe colegul său, „băieții noștri nu țin să apară în ziar”, ci pentru că sint alții de mulți, incit nu există nici un articol care i-ar putea aminti pe toți.

La „1 Mai”, generațiile sint diferite doar prin vîrsta biologică. Ne semnificativă, deosebirea trece neobservată pentru cel ce caută explicația țării și valorii acestui colectiv explicația pe care o găsește în tineretea de spirit, în unitatea de voință și de acțiune a tuturor.

la vie, de unde tocmai se îndreptase către iaz, de unde...

La Bucov, valoarea unei norme variază între 80 și 140 de lei, criteriul de creștere fiind depășirea planului. Aici nimeni nu duce toamna acasă mai puțin de 40 000 lei (în bani și în produse, conform legii), dar cei mai numeroși sint cei ale căror cîștiguri se apropie ori depășesc 80 000 lei. La noi, spune primarul, excepția o formează masa. O dinamică perpetuă transformă fiecare zi, fiecare anotimp în spații egale de muncă inteligentă. Soluția cea mai bună, deși se spune că e cea mai la îndemînă, înseamnă, de fapt, cîntări de zile și nopți, uneori, ani. Aici oamenii au ajuns să creadă în adevărul după care creierile trebuie să gîndească fără încetare, apoi, pentru ca ideile să prindă viață, trebuie să se miste oamenii, echipele, utilajele. Fiecare muncește la punctul său de lu-

bisnuite de lucru, tinerii părăsesc hălele și atelierele, pentru cîmp. Oamenii fac, astfel, norme, cîștigă bani, învață agricultură pe viu, prind drag de ea, se leagă de sat, nu mai pleacă. Se căsătoresc, au copii, își ridică, mîndre, case noi, cu etaj. Și Bucovul rămîne mai departe un sat adevărat, trăind în ritmul unui ceas neobosit care prețuiește timpul după viteza mișcării de gîndire și de acțiune. N-am reușit să-l întil-

nesc pe Mișcă T. Costică. „Trebuie să fii de-al locului ca să-l poți găsi, și nici atunci nu e chiar sigur că nu vei sosi în urma lui cu cîteva minute”, mă consolează primarul. Cum la Bucov toată lumea se grăbește, și primarul are o treabă urgentă. Părăsesc satul, privind casele pustii la această oră a amiezii, știind că în Bucov, dacă vrei să-l cunoști pe președinte, trebuie să poposești în zori sau tîrziu, către orele nopții.

Trandafirii sînt la mare preț

În biroul primarului din Plopeni, economistul Dan Gheorghe, primul lucru pe care-l observi este un terminal de calculator. „Apăs pe un buton și în cîteva secunde aflu exact stadiul îndeplinirii planului,

meni se revărsă în suvoii localnicilor, adresîndu-și aceeași urare. „Cine nu știe cum arată un fluviu care își adună apele, îmi spune maestrul Ion Dăscălescu, să vină în zori la Plopeni”.

Străbătî orașul, inspirînd lacom aerul curat al pădurii de stejari și te întrebî dacă ea, pădurea, a coborît în oraș sau orașul a cotropit-o cu dragoste filială, căci bătrînul codru al Vlăsiei își întregeste, astfel, istoria seculară. Jocul alb și verde e spart de șarpantele de cărămidă ale acoperișurilor blocurilor, de briurile portocalii incingînd vilele împrejmuite de curți în care trandafirii sint la mare preț.

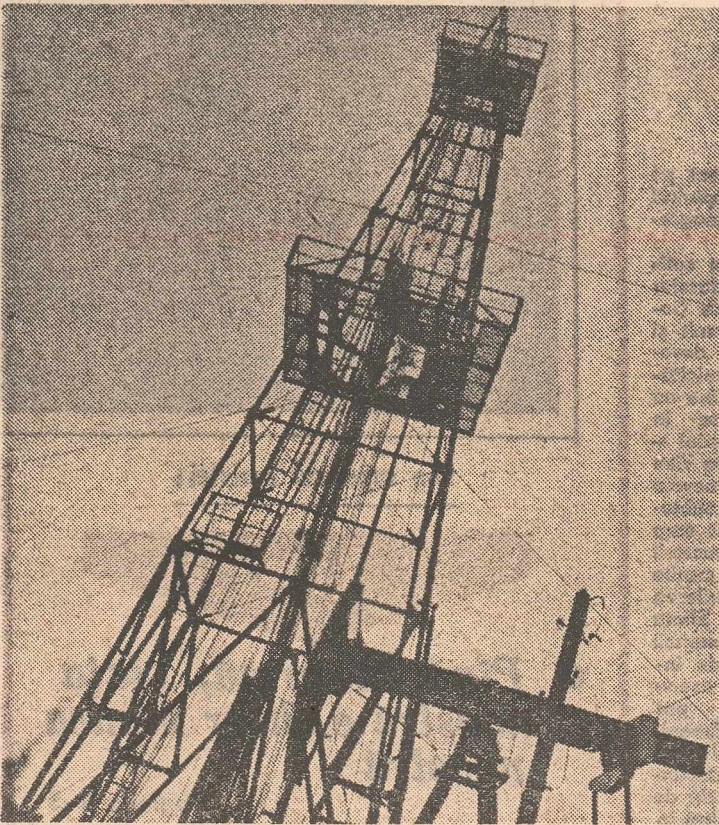
Mă opresc în fața unui parc în a cărei peluză ireproșabil tînsă, o alee străjuită de lampadare suple, fumurii, deschide drum către clădirea elegantă a casei de cultură. Sintem urmăriți de prejudecăți. Am mai văzut case de cultură moderne, frumoase, așa incit nu e greu să ne imaginăm că într-un oraș nou, de o cochetărie aparte ce-l singularizează, și casa de cultură trebuie să fie deosebită. Aici, însă, imaginația e mult întrecută de realitate. Holul în marmură și lemn te pregătește pentru sălile în care lemnului l se alătură căldura și moliciunea catifelei într-un rafinat joc de tonuri aurii. De undeva, din culisele scenei pe care multe teatre profesioniste și-ar dori-o, un pian picura înfiorată liniște.

Port încă în suflet acordurile sale cînd trec pragul noii săli polivalente. Eleganta somptuoasă a teatrului se metamorfozează aici în una de o factură deosebită, dinamică. Culorile orașului, verdele pădurii, albul-caselor, portocaliul șarpantelor revin în elementele sălii, ale tribunelor, ale terenului pe care se poate juca orice, mai puțin fotbal, pentru care amatorii au la dispoziție un stadion.

Iată și șantierele noilor construcții social-culturale, o policlinică, un spital, un cinematograf, noua piață, noile blocuri. Din cele 252 de apartamente ce se vor alătura pînă la sfîrșitul acestui an celor 2 600 existente, în peste 150 s-au și mutat noii locatari, iar pînă în 1990 încă 1 300 de navetisti vor deveni cetățeni ai orașului Plopeni. Li se vor alătura alte cîteva mii în cartierele ce vor împlini orașul în deceniul următor.

Se lasă seara. Dacă n-ai ști că Plopeniul e orașul unei mari întreprinderi, te-ai crede într-o stațiune de odihnă. Numai că cei ce se plimbă acum își vor da binețe în zori.

Pagină realizată de
ROXANA MANOLESCU

cru și toți muncesc în „zonele fierbinți”. Nu există puncte moarte. Totul e organizat, rapid, economic. Nimic la voia întîmplării. Nimic „după ureche”. Nici un hectar de pămînt nu-ți dă 8 140 kilograme orz, 5 800 kg grîu, 7 400 kg porumb boabe, peste 40 000 kg legume, de la sine. Nici o vacă nu-ți oferă 5 000 de litri de lapte din simpatie. În zootehnie, la ora 6, cooperatorii au deja cîteva ceasuri de muncă. În cîmp, treaba începe la 6 fix. Cine ajunge la sase și un minut îi găsește pe ceilalți muncînd. Cînd vin, cooperatorii își lasă deoparte lucrurile și se apucă de muncă. Totul e pregătît din zori de brigadier și șeful de echipă. Nu se pierde nici un minut. Seara, la 6 fix oamenii se întorc acasă. Virtutele mișcării organizate se regăsesc în nivelul de trai.

La numai 4 kilometri de Ploiești, Bucovul ar fi putut fi pustiu de tineri. Li s-au asigurat, însă, locuri de muncă în industria mică, anume creată, în prestările de servicii. În virf de campanie, în formațiile o-

dacă sint probleme cu aprovizionarea, cu beneficiarii, orice altă dată de care ține bunul mers al întreprinderii”. Îmi anticipează întrebarea. „În Plopeni, ziua de muncă a primarului începe și se sfîrșește cu problemele întreprinderii mecanice — cea mai mare producătoare de hidraulică din țară. Dacă n-ar fi existat întreprinderea, nici orașul nu s-ar fi născut”. În ani, raporturile dintre ea și oraș s-au complicat. Au devenit două organisme respirînd același ritm, condiționîndu-se reciproc. Azi, viața uzinei e de neconceput fără oraș, fără cei 5 000 de muncitori ce ies dimineața din vilele și blocurile noi, înconjurate de stejari. Străzile și bulevardele (ca orice oraș care se respectă, Plopeniul are și bulevarde) se transformă în adevărate șuvoaie vii curgînd către uzină. Bună dimineața! De mii de ori, urarea răsună în aerul limpede, marcînd începutul unei noi zile de muncă. Dinspre gară și dinspre zona rezervată autobuzelor, alte 13 000 de oa-

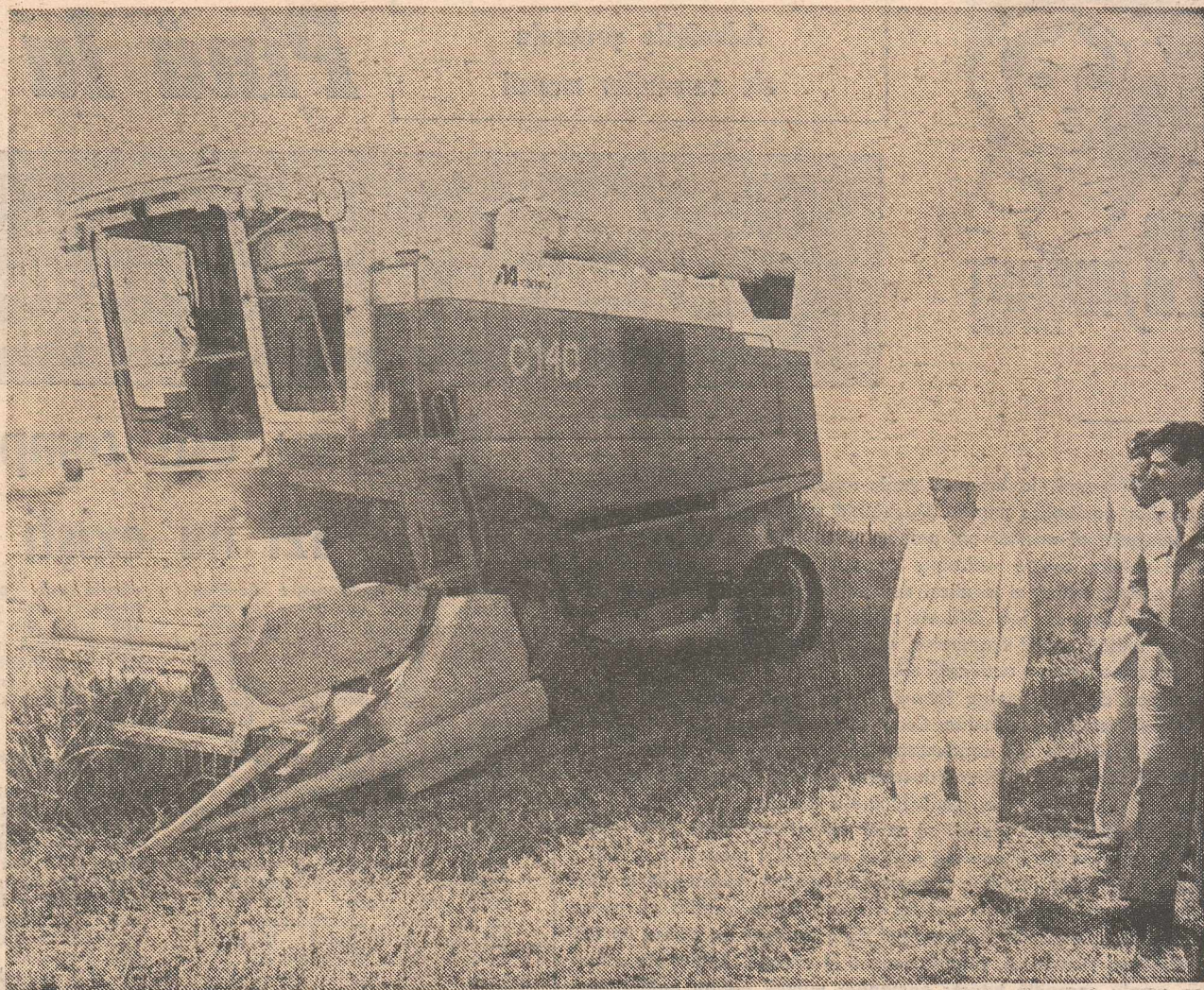
Cînd nimic nu e la voia întîmplării

De Mișcă T. Costică a auzit o țară întreagă. S-a vorbit despre el în ziare, la radio, la televiziune, a vorbit el însuși la radio și la televiziune, a luat cuvîntul în consfătuiri și congrese. T vine de la Tudor, numele tatălui, trecut, în catalog, după numele de familie. Iar el își spune ca la școală fără să-i pese de zîmbetul cu greu reținut, sau, cine știe, amuzîndu-se să-l provoace la toți cei ce-l întîlnesc prima oară. Tentant, jocul lingvistic astfel creat (toată lumea rosteste și gîndeste „mișcă-te Costică”) a devenit chiar subiect de articol. Un articol în ziarul local care se încheia așa „și Costică s-a mișcat”. Desigur, gluma e la înde-

mina oricui, dar nu despre asta este vorba, ci despre ceea ce am descoperit a fi secretul acestei cooperative agricole din Bucov, al cărei președinte este, de 26 de ani, de la înființarea în 1962, unul din cei mai buni legumicultori din zonă, cel care a săpat aici, la Bucov, primul put pentru procurarea apei necesară udării legumelor. Mișcă T. Costică. Secretul se numește „mișcare”. Nu am reușit să-l cunosc pe cel care a impus-o ca primă regulă a muncii în cooperativă. L-am căutat împreună cu Nicolae Iliș, primarul comunei, în lanul de orz. Tocmai a plecat la cartofi, ni se spune, unde aflăm că a fost văzut cu cîteva minute în urmă

Tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU a efectuat o vizită de lucru în unități agricole din județul Constanța

În cadrul vizitei, efectuate de tovarășul Nicolae Ceaușescu la sfârșitul săptămânii trecute în unități agricole din județul Constanța, conducătorul partidului și statului a examinat, împreună cu factori de răspundere și specialiști din domeniul mecanizării agriculturii, aspecte practice privind îndeplinirea programului de dezvoltare și modernizare a sistemelor de mașini și utilaje agricole, în conformitate cu obiectivele stabilite în acest domeniu, cu cerințele noii revoluții agrare. Urmărind pe un teren în apropiere de comuna Valul lui Traian comportarea în stare de funcționare a combinei C-140, secretarul general al partidului a apreciat că ea asigură o foarte bună stringere a recoltei, în condițiile reducerii cheltuielilor pe tona de produs, precum și scurtarea perioadei secerișului. Ca urmare, s-a indi-

cat să se treacă într-un termen cât mai scurt la introducerea în fabricație a acestei combine, astfel încât, într-o perioadă de câțiva ani, să se asigure dotarea unităților agricole cu asemenea utilaje de mare capacitate, în vederea scurtării perioadei de recoltare a cerealelor, depozitării operative a întregii producții obținute. S-a subliniat, totodată, necesitatea de a se aduce îmbunătățiri constructive și funcționale tuturor tipurilor de mașini de recoltat existente în dotarea unităților agricole, deosebit prin adaptarea noilor soluții folosite la combina C-140, pentru ca acestea să fie utilizate în continuare cu randament superior, atât în zonele de ses, cât și pe terenurile în pantă.

Analizând, în continuare, probleme privind îndeplinirea programului de cultivare și prelucrare a

inului, tovarășul Nicolae Ceaușescu a apreciat soluțiile adoptate la Cooperativa Agricolă de Producție Techirghiol pentru topitul inului și a indicat extinderea unor asemenea amenajări simple, prin valorificarea condițiilor naturale de teren, eliminându-se construcțiile costisitoare, consumul inutil de materiale. S-a subliniat importanța pe care o are îndeplinirea de către toate județele a sarcinilor prevăzute în programul special privind cultura inului.

Cei prezenți la aceste analize l-au asigurat pe secretarul general al partidului că vor face totul pentru îndeplinirea exemplară a sarcinilor și indicațiilor primite, pentru realizarea integrală a planului, a obiectivelor stabilite.

ION DUMBRAVA ■

Sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, miercuri, 3 august, a avut loc ședința Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R.

Au participat, ca invitați, membri ai guvernului, alte cadre cu munci de răspundere în diferite sectoare economice. Comitetul Politic Executiv a examinat un raport cu privire la realizarea planului pe luna iulie și măsurile pentru îndeplinirea integrală a planului pe luna august, trimestrul III și pe întregul an 1988.

Din datele prezentate în raport, precum și din informațiile făcute de cadre de conducere din diferite sectoare a reieșit că în realizarea planului pe luna iulie au fost obținute rezultate pozitive. Totuși, într-o serie de sectoare importante ale activității economice, au continuat să persiste neajunsuri, care au făcut ca realizările înregistrate să nu se situeze la nivelul cerințelor și posibilităților existente, al exigențelor formulate de secretarul general al partidului.

În legătură cu această stare de lucruri, tovarășul Nicolae Ceaușescu a criticat modul necorespunzător în care s-a acționat în luna iulie în domeniul investițiilor, unde realizările sînt chiar sub nivelul celor din aceeași perioadă a anului trecut, deși au existat toate condițiile ca activitatea de construcții-montaj pe șantier să se desfășoare din plin.

În mod deosebit a fost criticat faptul că din cauza lipsurilor manifestate în organizarea muncii pe șantierele unor obiective industriale există o mare cantitate de utilaje nemontate — unele de mai mulți ani —, ceea ce a avut ca urmare nerespectarea graficelor și a termenelor de dare în folosință a unor importante capacități de producție. S-a cerut să se ia măsuri urgente pentru remedierea acestei situații, pentru îmbunătățirea radicală a organizării lucrărilor pe toate șantierele și mobilizarea largă a tuturor mijloacelor materiale și

a forței de muncă din construcții și din celelalte ramuri care contribuie la realizarea investițiilor, încît în luna august să se asigure îndeplinirea integrală a planului, precum și recuperarea restanțelor. În mod deosebit, trebuie să se revadă problema utilajelor existente pe șantier și să se întocmească programe concrete privind montajul și introducerea cît mai rapidă a acestora în circuitul productiv.

În ce privește exportul — domeniu în care, deși au fost obținute o serie de progrese

darea stocurilor și valorificarea acestora, conform programelor stabilite. S-a indicat, de asemenea, să se acționeze mai ferm în direcția reducerii consumurilor și a cheltuielilor materiale, care se mențin încă ridicate, pentru realizarea în bune condiții a tuturor prevederilor planului.

Subliniind că trebuie să fie luate de urgență măsuri în vederea înlăturării lipsurilor manifestate, secretarul general al partidului a insistat asupra necesității de a se asigura în fiecare ramură, în fiecare cen-

C.A.E.R., creșterea rolului acestui organism în dezvoltarea economiei fiecărei țări membre, intensificarea colaborării economice pe principiile deplinei egalități, ale conlucrării internaționale echitabile, reciproc avantajoase.

Comitetul Politic Executiv a stabilit sarcinile ce revin Comitetului de Stat al Planificării și Ministerului Comerțului Exterior și Cooperării Economice Internaționale, care, împreună cu ministerele economice, trebuie să ia toate măsurile ce se impun în vederea pregătirii și

Din datele prezentate reiese că în prima jumătate a anului 1988 sporul natural al populației, atît pe ansamblu, cît și la 1000 de locuitori, a fost mai mare decît în aceeași perioadă a anului precedent. Natalitatea se menține, în general, la același nivel, iar mortalitatea generală și infantilă este în scădere față de aceeași perioadă a anului trecut.

Comitetul Politic Executiv a cerut Consiliului Sanitar Superior, Ministerului Sănătății, direcțiilor sanitare, tuturor factorilor cu răspundere în acest domeniu, să analizeze concret, pe fiecare județ, modul în care se asigură îndeplinirea politicilor partidului și statului nostru în domeniul demografiei și să ia, în continuare, măsuri corespunzătoare pentru ocrotirea sănătății tuturor cetățenilor, pentru creșterea mai puternică a natalității și diminuarea mortalității generale și infantile, pentru mărirea sporului natural al populației. Pornind de la faptul că numărul întreruperilor ilegale de sarcină se menține încă foarte mare, s-a cerut consiliilor populare, Ministerului Sănătății și organelor sanitare să ia măsuri ferme pentru a se pune capăt acestor practici, pentru creșterea răspunderii tuturor cadrelor medicosanitare în îndeplinirea atribuțiilor ce le revin, pentru respectarea riguroasă a prevederilor legii în acest domeniu.

Subliniind importanța deosebită a acestei probleme, Comitetul Politic Executiv a cerut, de asemenea, să se desfășoare o intensă activitate politico-educativă pentru creșterea răspunderii tuturor cetățenilor față de asigurarea vigoriei și tinereții întregului popor, față de viitorul națiunii noastre socialiste.

În continuare, Comitetul Politic Executiv a dezbătut și soluționat unele probleme ale activității internaționale.

De asemenea, în cadrul ședinței Comitetului Politic Executiv au fost rezolvate și alte probleme curente ale activității de partid și de stat.

Ședința Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R.

față de lunile anterioare și de perioada corespunzătoare a anului trecut, rezultatele continuă să nu se situeze la nivelul prevederilor planului — s-a cerut guvernului, tuturor ministerelor producătoare să procedeze la o reanalizare a întregii activități desfășurate, luîndu-se toate măsurile pentru încheierea tuturor contractelor prevăzute pentru acest an și, deosebi, pentru realizarea la termen și în cele mai bune condiții a producției contractate cu beneficiarii externi. În acest scop, s-a indicat să se întocmească grafice și programe concrete de măsuri pentru ca în cursul trimestrului III planul la producția de export să fie realizat în întregime, inclusiv să fie recuperate toate restanțele pe luna iulie.

În cadrul ședinței a fost subliniată necesitatea de a se intensifica acțiunea privind lichidarea

stocurilor și valorificarea acestora, conform programelor stabilite. S-a indicat, de asemenea, să se acționeze mai ferm în direcția reducerii consumurilor și a cheltuielilor materiale, care se mențin încă ridicate, pentru realizarea în bune condiții a tuturor prevederilor planului.

Subliniind că trebuie să fie luate de urgență măsuri în vederea înlăturării lipsurilor manifestate, secretarul general al partidului a insistat asupra necesității de a se asigura în fiecare ramură, în fiecare cen-

trălă și întreprindere, inclusiv în agricultură, condițiile necesare desfășurării optime a activității productive, pentru îndeplinirea integrală a planului pe luna în curs, pe trimestrul III și pe întregul an 1988.

Comitetul Politic Executiv a examinat, în continuare, Raportul privind participarea delegației române la lucrările celei de-a 44-a ședințe a sesiunii Consiliului de Ajutor Economic Reciproc, care a avut loc, în luna iulie, la Praga.

Comitetul Politic Executiv a aprobat activitatea desfășurată în cadrul sesiunii de către delegația română, subliniind că aceasta a acționat, în conformitate cu mandatul aprobat, pentru îndeplinirea indicațiilor și orientărilor date de secretarul general al partidului, președintele Republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu privire la perfecționarea activității

încheierii neîntîrziate a convențiilor de colaborare economică, cooperare și specializare în producție cu țările membre ale C.A.E.R. și să se acționeze cu hotărîre pentru îndeplinirea lor.

Galeria personalităților muncii

Adunările generale
ale oamenilor muncii

Pînă la urmă, viața

EXPUNEREA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

un puternic impuls energiilor
creatoare ale întregii națiuni

Se desfășoară, în întreaga țară, adunările generale ale reprezentanților oamenilor muncii. Dezbătînd rezultatele obținute în primul semestru al acestui an, precum și sarcinile ce revin în semestrul al doilea, aceste veritabile tribune ale inițiativei muncitorești oferă cadrul optim al analizei mature, exigente și responsabile, a modului în care au fost utilizate resursele încredințate de societate fiecărei unități social-economice, al identificării celor mai bune căi pentru perfecționarea activității viitoare.

Pornind de la exigența formulată de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în „Expunerea cu privire la unele probleme ale conducerii activității economico-sociale, ale muncii ideologice și politico-educative, precum și ale situației internaționale” din 29 aprilie, potrivit căreia trebuie „ca adunările generale ale oamenilor muncii să aibă un rol mai activ și în activitatea de întărire a răspunderii tuturor oamenilor muncii, a ordinii și disciplinei în toate unitățile economico-sociale”, dezbaterile la care au fost prezenți reporterii revistei Flacăra au evidențiat cu putere capacitatea colectivelor muncitorești de a instaura un climat de responsabilitate comunistă, propriu muncii și creației fertile, de a mobiliza amplu energiile tuturor oamenilor muncii pentru îndeplinirea exemplară a sarcinilor ce le revin în acest an hotărîtor al cincinalului.

Dacă nu ești competitiv, azi nu ești

Cam cine pomeneste de Pucioasa, treabă verificată, se gîndește în primul rînd la concediu. Orașul, parcă mereu același, liniștit și cochet, dar totuși mai frumos, curat și plin de farmec, te poate lesne găzdui dacă mintea nu-ți este la Sinaia, la cabanele Bucegiului.

Eram într-o sală de festivități, era zăpușeală, ușile erau deschise, se discutau cifre de plan, se făceau propuneri și descoperam că, de fapt, discreția Pucioasei privind industria sa era o prejudecată sau, mai degrabă, urmarea ignoranței mele. Îmi trecea prin minte că, de pildă, Comarnicul, așezat pe principalul bulevard care te duce către același Bucegi — am numit Valea Prahovei — îți impune mai degrabă prin industria sa, decît prin turism, prin cimentul pe care îl fabrică de peste o sută de ani.

Si întreprinderea textilă Bucegi din Pucioasa, în sala

căreia mă aflam, există de peste o sută de ani, mai exact 103 ani, dar dacă nu cunoști orașul, dacă nu-l cunoști cit de cit oamenii, dacă ești doar turist, nu înțelegi mai nimic din viața acestei localități dîmbovițene.

Lată, a fost un prilej această adunare generală a oamenilor muncii de la „Bucegi” să prîncep mai multe din toate cite se întîmplă unui mic oraș, de care, îți amintesti mai mult cînd vorbești de vacanță, fiindcă, desi nu e singurul semn de industrie al Pucioasei, „Textila Bucegi” e cel mai mare. O reprezintă și îi duce numele, de mulți ani, pe toate continentele. Să mă explic. La ora actuală, întreprinderea Bucegi își vinde produsele în 43 de țări ale lumii, exportul însemnînd 84 la sută din producția sa. De cincisprezece ani, firme celebre ale lumii solicită firma Bucegi Pucioasa și faptul consolidează statutul pe care întreprinderea îl deține între întreprinderile Centralei bumbacului, aceea de unitate fruntașă. Desigur, istoria țesutului în aceste locuri explică în parte succesele întreprinderii, dar de aici pînă la cîștigarea pieței, pînă la păstrarea ei este un drum lung. Industria competitivă, astăzi, înseamnă știință, înaltă tehniciată, bună organizare și disciplină.

Acăstea au fost, de altfel, reperele unor dezbateri în care descoperam o întreprindere, muncitorii săi, un oraș. Oamenii își judecau munca, greșeliile, succesele le știm, spunea cineva, le cunoaște o lume întregă”, făceau propuneri. Nimeni n-avea timp de pierdut. Nici directorul, nici maestrul, nici țesătoarele, nici reprezentatul centralei, nici primarul, Elisabeta Avram, fostă țesătoare aici, femeie de ispravă, cu suflet, care cunoaște problemele „Bucegiului” așa cum le cunoaște pe ale orașului. Era o adunare de lucru în cel mai propriu înțeles al cuvîntului, o adunare în care toți aveau o sumedenie de lucruri de rezolvat și căroră discutarea lor în colectivitate le dădea sentimentul tonic al progresului. S-au dat răspunsuri pe loc, s-au luat decizii ca la sedințele operative, criticile au fost directe, propunerile au vizat probleme curente. „Avem nerealizări, spunea directorul Dumitru Neagu, care nu se datorează doar faptului că nu avem o aprovizionare ritmică, și aici facem un apel la centrală ca repartizările să fie făcute la timp și nu în ultimul moment, ci și pentru că nu ne-am gîndit mereu să valorificăm mai bine ceea ce avem. Pentru că disciplina lasă cîteodată de dorit. Uneori cauți un maestru ore întregi. Plimbările printre mașini trebuie să aibă și ele un rost și nu trebuie să-ți lipsească cheia din buzunar, tovarășe maestru!”

Aflam ceva mai devreme, înaintea începerii adunării, că tînde să prîndă viață la Bucegi o propunere care te miră că n-a venit cuiva mai devreme. Din materia primă de calitate inferioară, din bumbace inferioare, printr-o prelucrare fără greșală, să se obțină fire medii pentru țesături superioare. Succesul operației ține de meserie, de aplicarea corectă a tehnologiei, de întreținerea perfectă a mașinii, a curățeniei, și, fiți atenți, și de mentalitate, fiindcă gîndul bun a venit odată cu scăderea cantității de materie primă. Viața nu numai că te învață, dar te și obligă și lată

cum se pot cîștiga 5 lei pe kilogramul de fir.

„Consider că nu e normal să bagăm materia primă direct în mașină, zicea maestrul Petre Oprea. Se știe bine că ea trebuie să stea un timp pentru acclimatizare. Să facem eforturi să ne creăm un stoc din aceste materiale, fiindcă este vorba de calitatea țesăturii. Socoteala e simplă, trebuie să ne vindem produsele pentru ca să se poată cumpăra materie primă”. „Uneori și lipsa noastră de interes, duce la scăderea calității, adăuga maestrul Gheorghe Bucur, lipsa de interes în educarea oamenilor. Am avut rebuturi, și asta înseamnă că s-a muncit prost”. Mulțumind conducerii de partid, secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, pentru grija ce o acordă tinerilor, pentru sporirea retribuțiilor, țesătoarea Ana Uță spunea: „Întîrîm și noi, textilele, în prima etapă a sporirii retribuțiilor. Cred că modul cel mai concret în care putem mulțumi pentru acest lucru este felul în care muncim. Să ne încadrăm în normele de consum. E mai ușor să spui că nu avem destulă materie primă, dar problema aceasta este: să găsim drumul spre o valorificare superioară a ceea ce avem”.

Angajamentul centralei de profil, prin cuvîntul lui Marin Rădulescu, director plan producție, angajament privind o receptivitate sporită la problemele întreprinderii Bucegi, o implicare mai directă la găsirea unor soluții comune nu excludea observația potrivit căreia, bine, în primul rînd să încerci să te ajuti singur. „Serviciul CTC, spunea reprezentantul centralei, specialist cu o practică serioasă în producție, șefii de secție să analizeze toate aspectele privind calitatea. Aveți puține sortimente, dar grade de finisaj diferite. Să se la cunoștință de defecte, de ponderea lor în filatură și finisaj. Eliminarea pierderilor tehnologice, a cupoanelor va duce, fără îndoială, la ridicarea calității”.

O adunare de lucru în care fiecare participant — țesătoare, maistri, ingineri — să cunoască fiecare cifră de plan, s-o gîndească, să caute soluții pentru ea neîmplinirile să tîină de trecut era mai mult decît ceea ce se vedea prin ușile larg deschise ale unei săli de festivități. Era o stare de fapt: să-ți gîndești liber și democratic munca, viața, în deplină cunoștință de cauză, responsabil, cu acea răspundere pe care ți-o asumi cînd știi că de tine, de oamenii lîngă care trăiești depinde rezolvarea a ceea ce te frîmîntă. Ideea că nu altcineva poate să hotărască asupra calității muncii lor era frumos pusă în evidență și de Elisabeta Avram, primarul Pucioasei care, spunea, printre altele: „Sînt oameni foarte buni la Bucegi. Știm fiecare unde stăm, cum muncim, cum trăim. Dacă îi chemăm la 12 noaptea, oamenii vin. E firesc să spunem lucrurilor pe nume. E drept, avem nevoie de mai multă materie primă, măcar pe măsura indicațiilor de plan. Ni s-a promis că vom fi ajutați. Dar e nevoie să facem ordine, noi în primul rînd, acolo unde trebuie. Calitatea noi o producem. Disciplina este așa cum o întîrînim. Fabrica este modernă, în curînd și finisajul va beneficia de investiții noi. Dar n-ajunge. Încă mergem pe articole vechi. Pe cine mai interesează articole de acum 20 de ani? Formați un colectiv care să facă propuneri concrete. Gîndiți un proces tehnologic nou, fiindcă aveți posibilitatea. Scoateți din nou pe masă cărțile tehnice și mai învățați. Unii dintre dumneavoastră v-ați plafonat, n-ați mai deschis o asemenea carte. Dacă nu ești deștept, azi nu trăiești...”

Dacă nu ești deștept, azi nu ești. O spune un om care are dreptul s-o spună pentru că muncise în întreprindere, trăiește în oraș și are răspunderea vieții și muncii oamenilor de la Bucegi. Se spunea acest adevăr pe care, de fapt îl simțim cu toții, aici, la Pucioasa, unde „discreția” industriei dispărea într-o sală de festivități care trăia nu doar momente de bilant, ci trecea la activul său trei ore de lucru importante pentru întregul an.

RĂZVAN BĂRBULESCU

PRIORITATEA FIECĂREI ZILE: EXPORTUL

Că o unitate tîndră poate deveni o firmă pentru partenerii externi o probează și experiența întreprinderii de Aparataje și Motoare Electrice din Sfîntu Gheorghe. Preluînd de la întreprinderea-mamă, „Electroprecizia” Săcele, două produse pentru care localnicii o numiseră, în 1972, la înființare, cu nișică tronie „fabrica de clapoane”, unitatea covîșneană a reușit, în cîțiva ani numai, să se impună drept un important fabricant de aparataje electric destinat atît industriei românești de autovehicule cît și exportului (în S.U.A., Anglia, Grecia, Iran etc.). Unitatea realizează, de asemenea, din 1979, prin cel de-al doilea profil de fabricație (motoare electrice) o gamă de produse extrem de solicitate în special pe relația devize convertibile.

La aparataje, încă de la început, s-a asigurat un ritm înalt de asimilare a produselor noi, astfel încît, în 5 ani, s-a realizat o înnoire radicală a producției. Preocupările actuale vizează electronizarea aparaturii electronice și asimilarea produselor noi pentru recente tipuri de autovehicule „Dacia” aflate în curs de fabricație sau în fază de prototip.

Același ritm de asimilare de noi produse și modernizare a celor aflate în fabricație s-a impus și la electromotoare. Aproape imediat după intrarea în funcțiune a capacității, adică din 1982—1983, calitatea motoarelor a fost confirmată și de cererile la export (circa 40 la sută pe relația devize convertibile).

Cum s-au obținut aceste performanțe? În primul rînd, a precizat Alexandru Mihaly, inginerul șef al întreprinderii, s-a amplificat profilul proiectat inițial. Din 1982—1983 (perioada de „salt” a întreprinderii), au fost asimilate două noi familii de electromotoare, cu gabarite mai mici. S-a „ieșit” imediat la export, obținîndu-se un succes instantaneu. Toată lumea era mulțumită dar nu și fabricanții înșiși, astfel că, din 1987, s-au reproiectat electromotoarele de gabarit mic, considerate încă noi, realizîndu-se parametri superioari de funcționare. Oportunitatea acestei opțiuni este confirmată de faptul că, începînd din acest an, noua generație

este din plin solicitată pe piețele din vest. Pînă la sfîrșitul anului, toată gama va fi înnoită. De altfel, perioada inițială, de 5 ani, pentru înnoirea produselor, tînde să se reducă la 3 și chiar la 2 ani. De fapt, a insistat inginerul șef al întreprinderii, asta e important: să oferi pieței un produs nou avînd în studiu de pregătire unul și mai nou, căci numai astfel poți menține o piață pe care te-ai afirmat.

N-a existat nici un fel de teamă la Sfîntu Gheorghe? Ba da, pe la început, cînd întreprinderea căuta să se afirme, să nu mai fie o „sucursală” a întreprinderii-mamă. Acum, nu mai e nici o teamă. Dimpotrivă chiar. Se intră în dialog și în competiție cu cei mai mari fabricanți din lume. Nici nu s-ar putea altfel, cînd vrei să fii o „firmă”. Lată, de pildă, din 1984, a început fabricarea ventilatoa-

rului tutelar e eficient: se realizează rapid omologările, se trece imediat la producerea noilor tipuri, la expedierea lor operațională către beneficiari.

Cei mai fructuoși sînt anii 1987—1988. După finalizarea tuturor proiectelor, în 1989—1990, se vor fabrica numai produse noi, care sînt solicitate, în majoritate, și la export. Între timp, desigur, pe planșete se conturează alte și alte tipuri de utilaje și electromotoare.

În încheiere, un „amănunt” care spune multe despre succesele covîșnenilor. Ei au ajuns să fie printre cei mai buni din țară în domeniul... prelucrării masei plastice. Pentru realizarea blocurilor de comutație la autovehicule, trebuia o adevărată sculptură în masă plastică. Era necesar, de asemenea, un echipament SDV deosebit de complex. Unitățile din chimie care au fost solicitate n-au acceptat nici măcar studiul problemei. Cel mai simplu ar fi fost să se importe în continuare echipamentul. S-a adoptat soluția cea mai dificilă, adică s-a creat în întreprindere un atelier de prelucrat mase plastice, s-a făcut tot aici și SDV-istica, s-a realizat și standul necesar. Proiectanții (inginerii Fam Iulie și Varga Ioan), tehnologii (inginerii Hodor Attila, Schwetter Ervin și muncitorul Păter Istvan), realizatorii sculelor (Zsigmond József) și ai standului (Pávelka László) au la activ și o altă realizare, de excepție: trebuia asimilat, pentru întreprinderea din Brașov, un nou comutator de lumină la camioane, după modelul MAN. Specialiștii de la Sfîntu Gheorghe au apreciat că acest comutator este depășit și au realizat unul nou, toate funcțiunile fiind preluate de un singur satelit, pentru a fi manevrat doar cu o mîină. Produsul românesc este de complexitate ridicată, e mai testin, mai bun și mai comod.

De fapt, cam asta e tehnica: să vezi ce produc alții și să faci ceva cel puțin la fel de bun. Dar cel mai bine e să faci ceva mai bun. Chiar dacă mai trebuie să te ajuți și singur, să inventezi scule, să-ți amenajezi atelierul propriu. Asta e, „firma” obligă!

CONSTANTIN DUMITRU

Firma obligă

relor. Inițial, se fabrica un singur produs, mai simplu, mai rudimentar. Acum, după 4 ani, se produc mai multe tipuri, comparabile cu cele realizate de firmele de tradiție din lume. Produsul e pretențios la finisaj, trebuie să fie și silențios. Contractele încheiate demonstrează din plin calitatea produsului românesc. Și mai este o explicație. Ea ține de promptitudine. La începutul lui iunie a început producția primului tip de ventilator de plafon; în iulie, primul container a și plecat peste ocean. În iulie, s-a omologat al doilea tip, zilele acestea primul container ia aceeași destinație. Ritmul înalt de producție se datorează scurtării la maximum a perioadei parcurse de la concepție la execuție.

Exportul nu se oprește însă aici. Cei din Sfîntu Gheorghe au o mare mobilitate în conceperea și realizarea electromotoarelor. Ei știu să anticipeze cererea, să creeze rapid și eficient noi modele. Sprijinul fo-

noastră e chiar munca noastră

E greu și să fii fruntaș

După cum începuse, adunarea generală a reprezentanților oamenilor muncii de la Întreprinderea pentru Mecanizarea Agriculturii Roșiori de Vede, județul Teleorman, părea să se desfășoare într-o euforică atmosferă de mulțumire și încinare. De curind se desfășurase o festivă prilejuită de înmărmarea unei înalte distincții. — Ordinul Muncii, clasa I — pentru obținerea locului I pe țară în întrecerea socialistă în anul 1987. Dacă mai adăugăm faptul că, pentru 1985, se obținuse Ordinul Muncii clasa a III-a, pentru 1986, Ordinul Muncii clasa a II-a, ascensiunea e evidentă, oamenii au de ce să fie mulțumiți. Nici în 1988, la o privire globală, nu sînt motive decît de satisfacție. După primul semestru, această unitate etalon, cum o caracteriza ing. Octavian Cojocaru, reprezentantul centralei, se află tot pe primul loc în țară și se pare că ea nu-l va ceda pînă la sfîrșitul anului. Absolut toți indicatorii de plan au fost îndepliniți și depășiți (producția marfă — 102,4 la sută, productivitatea muncii — 102,6 la sută, indicele de utilizare a mașinilor — 100,3 la sută, beneficiul de repartizat — 112 la sută etc.), angajamentele peste plan înregistrînd realizări demne de locul ocupat (163,2 la sută la producția marfă, 121,9 la sută la productivitatea muncii, 531,7 la sută la economii de material și 465,8 la sută la beneficii).

Și totuși, începînd cu rapoartele prezentate, tonul era mai degrabă critic, partea să-i spunem festivă a bilanțului topindu-se repede într-o analiză „la singe” a tuturor neîmplîmirilor, în primul rînd a propriilor lipsuri pentru că, așa cum spunea apăsător maestrul Ion Marinete, șef de echipă la atelierul pentru confecționat cabine de tractoare, „nu trebuie să căutăm întîi răul din curtea altuia, ci, să vedem dacă am făcut totul pentru a ne rezolva problemele cu forțe proprii”. „Răul din curtea altuia”, nu e, totuși, de ignorat dacă avem în vedere restanțele destul de mari pe care unii furnizori din țară (Combinatul Siderurgic Galați, „Victoria” Călan, Întreprinderea de Electrozi Titu etc.) le mai au față de întreprinderea din Roșiori, cum nu e de ignorat nici faptul, evidențiat de șeful biroului desfacere, Petre Ursu, că deși se lucrează și noaptea și duminica pentru grabnica expediție a produselor la beneficiar (care ajung, cu camioanele sau trenul, în câteva zile), banii nu se primesc cu aceeași operativitate, fiind vorba de vreo 60 milioane de lei pentru care ar trebui gîndit un sistem de decontare mai corespunzător. Rămînd însă în „curtea proprie”, tonul de-a dreptul vehement al subinginerului Adrian Duma, locțiitor șef secție turnătorie fontă și oțel, conștin, de altfel, cu textul raportului care „n-a lărat pe nimeni” este relevant pentru modul în care acest colectiv muncitoresc nu admite neîmplinirea, considerînd-o, pe drept cuvînt, drept o gravă lipsă profesională și morală. O serie de piese (lanțuri de șenile, role, roți stelate etc.) n-au fost livrate la timp datorită a similitudinii necorespunzătoare a turnării acestor piese. Vinovații sînt considerați inginerii, tehnologii Vicențiu Nicolae, Ovidiu Ștefan, Tamara Drăgoi, Eufemia Butușină, Adrian Duma (chiar cel care a luat cuvîntul, da) care „nu desfășoară, practic, o activitate cu adevărat utilă, sub privirile indiferente ale maistrilor și conducerei secției”. Este vizat și COM-ul care „n-a luat măsuri corespunzătoare pentru activizarea potențialului tehnic de care se dispune în secție”.

Este îndreptățit acest ton față de oameni care, totuși, își fac meseria? La o analiză pur funcționarească s-ar putea răspunde negativ. Nu însă dacă ținem seama de faptul că, așa cum au relatat aproape toți vorbitorii (în special lăcătușul Ion Neafu, ing. Dorel Negru, lăcătușul Virgil Mateescu, maestrul Pintilie Badea, economistul Gheorghe Stanciu, ing. Gheorghe Pătrașcu), nimic nu s-a realizat în această unitate așteptînd repartiții și ajutoare.

S-a folosit fiecare crîmpei de tablă, a dispărut, practic, ideea rebutului, reparațiile se fac numai în zilele libere, în condițiile unor repartiții destul de parcimonioase, s-au obținut chiar economii la energie electrică și combustibil, nu mai există, de fapt, absențe nemotivate, cu alte cuvinte, nimeni nu trișează. Fiecare e pus în situația să rezolve probleme grele, aparent insurmontabile, însăși conducerea întreprinderii acționează și stimulează acțiunea în spiritul aflării unor soluții atunci cînd ar fi mai comod să spun „n-am și nu fac”. Așa s-au realizat piese de schimb în atelierul propriu, așa s-a realizat modernizarea a 80.000 cabine de tractor, așa s-au confecționat „în campanie, pentru că trebuia” și fără refuzuri de calitate 54.000 brăzdale pentru semănătoare de sfeclă furajeră. Oamenii de la I.M.A. Roșiori de Vede nu spun niciodată „nu” și nici nu-î iartă pe cei care încep cu „nu”.

Dezbaterile au evidențiat, totuși, câteva probleme pe care oricît ar fi de inimos, colectivul de la I.M.A. nu le poate rezolva singur. Reprezentantul centralei, reprezentantul Comitetului județean de partid, vicepreședintele CJCMAES Teleorman, Ștefan Iancu, au asigurat adunarea că vor interveni pentru rezolvarea lor. Le menționăm și noi în speranța că va spori receptivitatea celor în măsură să intervină. Începem cu solicitarea construirii unei cantine, nu pentru că ar fi prima problemă pe „lista” oamenilor muncii, ci pentru că reprezentantul centralei nu a „pus” corect problema în adunare. Discuțiile de după ședință nu pot șterge impresia stînjitoare ce s-a creat. S-a afirmat că directorul n-a solicitat cantina, nevrînd să „se lege la cap” și cu problema gospodăriei anexă. Adevărul e altul și, tocmai pentru că mai e timp pentru a fi „prinsă” această investiție, credem că ministerul ar trebui să analizeze oportunitatea sa, mai ales că nu se pare bizară (ca să nu-l spunem altfel!) opțiunea de a construi această cantină la SMA-ul vecin (unde lucrează 100 de oameni) cînd ar fi mai simplu ca mecanizatorii să poată veni la cantina celor aproape 1.800 de muncitori de la I.M.A. De vreo doi ani, cei din Roșiori sînt „plimbați” în legătură cu cererea lor privind un calculator pentru conducerea procesului tehnologic. Dacă ei nu spun niciodată „nu”, nu e corect să li se răspundă cu „da, dar”. Mașinile de conuit fabricate de IMUAS Baia Mare nu funcționează și trebuie intervenit pe lîngă producător (care a încasat frumuseț 12 milioane de lei) să-și termine treaba. Trebuie să se răspundă cu mai multă solicititudine și cererilor privind proiectarea și execuția turnării în cîmp magnetic, precum și dotarea cuptoarelor de oțel cu instalații de conducere automată a topiturii, tocmai intrucît cei din Roșiori spun că pot ajunge, astfel, la un nivel mondial în acest domeniu. Și ei, pînă acum, au dovedit că știu să se țină de cuvînt. Trebuie, de asemenea, împreună cu fabricantul, să se rezolve problema aprovizionării cu electrozi de grafit de profil corespunzător. Situația prezentată de subinginerul Adrian Duma este inadmisibilă: electrozi de 200, 250 și chiar 300 mm sînt strunjiți pînă ajung de 150 mm, ceea ce înseamnă că se aruncă exact ce e mai bun, că se consumă material, timp, energie, că totul costă mult mai mult decît ar trebui.

Sigur, pare că și reporterul s-a „contaminat” de la tonul discuțiilor din adunarea generală. Adevărul e că chiar s-a contaminat, cu atît mai mult cu cît crede că așa cum procedea colectivul de la IMA Roșiori este bine. Rezultatele se cunosc, despre realizări putem vorbi oricît, ele sînt multe și bune, dar important e să rezolvăm problemele pe care le mai avem. Mai ales că de la o unitate etalon toată lumea așteaptă rezultate pe măsură. Cînd ai ajuns fruntaș, n-ai timp să mai tragi cu ochiul pe la alții. Iei vîntul în piept și mergi înainte.

CONSTANTIN DUMITRU ■

Un adevăr pe care muncitorii modernului Combinat de Prelucrare a Lemnului din Sfîntu Gheorghe îl demonstrează în fiecare zi: oamenii sînt cei care fac tehnica nouă să producă eficient

A doua jumătate, mai mare decît prima

Adunarea generală trebuia să înceapă la ora 14, dar ea a fost amînată cu o oră. În cursul dimineții au sosit două vagoane cu cauciucuri uzate, nereșapabile, și oamenii au plecat la gară ca să le descarcă, așa cum au descărcat și ieri alte trei vagoane, aducînd cauciucurile în incinta întreprinderii și depozitîndu-le pe o platformă. La 14.38, cînd președintele comitetului sindical pe întreprindere, Dobre Ezaru, a întrebat unde sînt cutare și cutare, și a zis câteva nume, din sală i s-a răspuns că „băieții se spală, au rămas ultimii, dar vin acum, mai sînt două minute”. Și, într-adevăr, n-a întîrziat nimeni.

Fără îndoială, pe primele șase luni ale acestui an s-a lucrat bine aici, la Întreprinderea județeană pentru recuperarea și valorificarea materialelor refolosibile Vrancea. Planul de colectare a fost chiar depășit cu 5,2 la sută. Însă o analiză mai amănunțită a capitolelor ce alcătuiesc structura acestui plan relevă că din 16 materiale mai importante, ce se urmăresc operativ, planul a fost îndeplinit doar la 9 sortimente: oțel, fontă, alamă, bronz, aluminiu, refractare, abrazive, cauciuc, sticlă. La celelalte 7 materiale, la cupru, plumb, zinc, hirtie, mase plastice, textile și oase brute, planul n-a fost realizat întru totul. La cupru, bunăoară, din 79 tone planificate s-a izbutit recuperarea a 70, înregistrîndu-se o restanță de 9 tone. Desigur, o explicație a acestui fapt ar putea să fie și aceea la care se referea raportul prezentat adunării generale: că de la gospodăriile populației nu s-a colectat decît 15 la sută din cantitatea de cupru stabilită prin plan. Poate că disponibilitățile gospodăriilor din județ, sînt, într-adevăr, mai mari, dar, ieșind din terenul ipotezelor pentru a intra pe terenul mai ferm al posibilităților reale și dovedite, vom cita din același raport: „În perioada analizată, planul de livrare s-a realizat în proporție de 104,5 la sută. Cu toate acestea, dacă se acționa mai ordonat, cu mai multă hotărîre, se puteau livra din de-

pozitele noastre cantități suplimentare de materiale feroase și neferoase. Avem în vedere stocul de peste 1400 de tone, din care cea mai mare cantitate o avem la Adjud, și de unde prin resortare pot rezulta tone de cupru, aluminiu, bronz și alamă”. La aceste posibilități s-a referit, de altfel, și Anicuța Stănculescu, contabil-șef al întreprinderii.

Însă, așa cum a rezultat din raportul prezentat, în numele Consiliului Oamenilor Muncii, de către directorul Clement Stanciu, ca și din ceea ce au spus cîțiva dintre cei ce s-au înscris la cuvînt, datorită întreprinderii nu este doar de a colecta materiale refolosibile și a le transmite mai departe, celor 29 de beneficiari ai ei, exact așa cum le-a adunat. Între colectarea și livrarea lor este necesară, în cazul multor materiale recuperate, o operațiune de prelucrare. Această operațiune face ca întreprinderea să-și desfășoare activitatea în condițiile unei eficiențe economice superioare. Pe scurt, ea este cea mai importantă sursă de beneficii pentru o întreprindere de acest fel unde orice om știe că, de exemplu, este preferabil să brichetezi spanul de fier înainte de a-l trimite oțelărilor. Dar operațiunea de prelucrare face necesară, se înțelege, creșterea gradului de mecanizare a muncii. Or, în această privință, cei 90 de oameni care lucrează aici își pun mari speranțe în investițiile aflate în curs de execuție și care vor face ca munca lor să fie mai spornică, mai productivă, mai bănoasă. Pe primul semestru al acestui an, întreprinderea a realizat 91 la sută din planul de prelucrare, în condițiile în care mijloacele de care a dispus au fost destul de modeste. Dar aceste mijloace vor crește considerabil prin dotarea întreprinderii cu o presă de 250 tone forță, cu o presă de brichetă span, cu o macara-portal ce va fi amplasată deasupra platformei de descărcare, sortare, balotare.

S-a discutat în adunarea generală despre organizarea unor

Cîstind marea sărbătoare națională

(Urmare din pag. 1)

tului, constituie, fără îndoială, rațiunea de a fi a fiecărei unități economice, realizarea acestui deziderat devenind, evident, suportul acumulărilor viitoare, procentul de contribuție la progresul general al țării.

Recentele măsuri privind majorarea retribuițiilor și pensiilor, elocventă ilustrare a politicii profund umaniste a partidului de creștere a bunăstării, măsuri materializate începînd cu prima zi a acestei luni, au prilejuit o dată în plus manifestarea deciziei ferme a colectivelor de oameni ai muncii de a-și spori eforturile pentru ca bilanțul anului să se arate rodnic la scara întregii economii.

Competență și responsabilitate, disciplină și organizare eficientă — iată condițiile pentru ca, în spiritul Tezelor din aprilie, înalta calitate a muncii — marcă a cîstigului în care ne aflăm — să conducă la realizarea hotărîrilor Congresului al XIII-lea al partidului și ale Conferinței naționale, iată cîteva dintre trăsăturile probate în cele mai diverse sectoare de activitate, în luna aflată sub semnul marii noastre sărbători.

zile-record de colectare, despre stimularea materială a elevilor, claselor și școlilor care s-au situat pe locuri fruntașe în acțiunea de recuperare a unor materiale refolosibile, despre colaborarea cu organizațiile de masă și obștești, despre extinderea rețelei de puncte și centre de colectare, despre necesitatea ca planul să fie realizat nu numai valoric, ci și pe sortimente, iar între cei înscrisi la cuvînt, deosebit de important ne-a apărut ceea ce a spus Ionel Rădulescu, recuperator. „Planul l-am făcut acum, dar cred că de-acum încolo o să fie probleme”. Pe scurt, el amînătea că întreprinderea și-a făcut planul de colectare, pe primul semestru, în primul rînd pentru că mai multe unități economice și-au realizat, la rîndul lor, planul de predare a materialelor refolosibile. Cum aceste unități — și e destul de mare numărul lor — s-au achitat pe primul semestru de sarcina de plan anuală, rezultă că pe semestrul al doilea ele nu mai dovedesc o griji deosebită în predarea, în continuare, a materialelor refolosibile de care dispun. Ionel Rădulescu a adus și cîteva precizări: bronz s-ar afla la Întreprinderea Metalurgică, bunăoară, iar sîrmă de cupru, aproape 1 tonă, la Întreprinderea de vase emailate. Aflînd despre această situație, delegatul centralei, economistul Constantin Apostu, i-a asigurat pe cei prezenți că va informa centrala despre materialele pe care unii le tin astfel și care trebuie să intre urgent în circuitul economic. Această cale se poate dovedi utilă, desigur. Există însă, credem, și o cale mai directă. Intrucît prezenta, la adunarea generală, a tovarășului Gheorghe Costea, prim-vicepreședinte al Consiliului popular județean și membru al biroului Comitetului județean de partid, poate reprezenta o garanție că situația amintită mai sus a fost adusă la cunoștința forurilor județene pentru ca ei să i se caute și o rezolvare. O informare la centrală nu strică, dar interesul general al aducerii grabnice a acestor materiale face preferabilă o rezolvare, cum se zice, pe loc. Altfel, celor de la I.J.R.V.M.R. li s-ar părea că semestrul al doilea e o jumătate, ca să zicem așa, mai mare decît prima.

D. CONSTANTINESCU ■

Exact acum un an, Florica Alexandrescu, secretara comitetului de partid de la I.A.S. Bragadiru, era invitată la o ședință. C.O.M.-ul în plen, un împuțnic al ministerului... Nu i se intimase până atunci să uite ceva. Să fi fost convocată adunarea și ea, în agitația bălăii pentru recoltă, o trecuse pe planul doi? A intrat timidă, cum îi este firea, deși cind are de susținut un punct de vedere just nu se lasă bătută decît dacă există părerî mai bune. Acum un an, Florica Alexandrescu a fost numită director al I.A.S.-ului Bragadiru.

— Am zîmbit, deși nu-mi prea venia, pentru că știam ce mă aștepta, fusesem, înainte să nasc, în aceeași funcție. Pe loc, am decis să conduc fără sancțiuni, cu vorbă bună.

Pe biroul său — două sancțiuni...

— Unii șefi de ferme m-au determinat să-mi calc cuvîntul. Nu este posibil să repeți unui cadru de conducere că are de îndeplinit ceva extrem de urgent și el să amine sau să se comporte ca și cînd n-a auzit.

Dan Trușan, șeful contabil și inginerul șef, Mircea Decei, au împărțit punctul de vedere al directorului cînd au contrasemnat sancțiunile pentru Marin Stan și Paul Drăgoi.

— Rămîn la același punct de vedere, dar dacă sînt obligată, sancționez pe loc orice neregulă. I.A.S.-ul și-a făcut un punct de onoare ca fiecare termen de contract să nu sufere o întîrziere nici de o zi.

Directorul zărește pe cineva și-l strigă.

— Vreau să vă prezint medicul veterinar pentru care nu-mi ajung laudele. Și eu sînt zootehnistă, deci vorbesc ca specialist și director. Radu Eremia a terminat facultatea acum 4 ani și răspunde de o fermă care are 1260 de taurine. Unele lucruri din meseria noastră se învață în timp, nu din cărți. El parcă e un erou de poveste, asimilează de zece ori mai mult decît altul.

Un tînăr înalt, aspectuos, rămîne în pragul ușii, scuizindu-se că halatul alb, bascheții, sînt pătați de sînge. A dat cîteva „consultații”.

— Totul e în ordine?

— Ne bucurăm de o sănătate perfectă!

Nu e un schimb obișnuit de cuvinte, pentru că și tonul întrebării directorului și răspunsul tînărului medic, denotă că s-a depășit momentul critic. Acum cîva timp a apărut o boală foarte rară. Cu toate îngrijirile, cu analizele și sprijinul Institutului Pasteur, cu antibioticele care la început păreau potrivite, viteii mureau. Pînă Radu Eremia a depistat colibaciloza, era disperat. Noii

născuți sugeau o dată și imediat se declanșa boala care nu mai putea fi oprită.

— Radu, odată în plus, a arătat cît e de capabil și atașat profesiei. După cîteva zile groaznice de zbucium a pus diagnosticul exact și ne-a luat o piatră de pe inimă. Nu avem timp de viață, nu-i o laudă, dar nu ne-am schimbat profesiunea pe nimic...

Florica Alexandrescu nu admite contraziceri. Ea așa conștientă trăiască.

— Acesta e programul verii, lăna sinteti mai relaxați?

vedere pentru o duminică cu cîteva ore libere, se prăbușește simbăta, cînd apare ceva urgent. Soarele a fost mai puternic, griul s-a copt, intrăm în lan! Magice cuvinte, care ne încălzesc sufletele, dar ne fac să ne întrem eforturile pentru cî recolta țării, de 35 de milioane de tone, nu cade din cer. Beleză? Cite vrei și în agricultură! Directorul ar avea nevoie și el de o duminică liberă, să meargă la un concert? Poate la anu'...

— Beleză, ați numit exact,

rup cîteva minute pentru o probă. Nu facem noi parada modei la I.A.S., dar toate lucrăturile sînt îmbrăcate cu gust. Mare diferență față de acum 31 de ani, cînd tînără absolventă, intram în gospodăria de la Bragadiru. Ploua torențial, nu erau aleile de azi, am înțat pînă la glezne în noroi. M-am aruncat în cizmele de cauciuc, cu care se lucrează permanent în zootehnie, și nu m-am mai despărțit de ele pînă azi. De pe urma lor m-am pricopsit și cu un reumatism.

— E o boală profesională?

intrăm în sfera umană?

— Nu, vorbesc despre minunații cași.

La ferma de piersici și cașe, sute de pomi sînt despovărați de rod.

— În nopțile reci de primăvară dacă ei au înflorit ca să-i ferim de îngheț îi veghem toată noaptea, făcînd foc. Cite nopți petrecem aici... Hoții nu sînt niște inși cu pantaloni scurți. Brațul lor e nemuncit și lovește de două ori tîlhărește, o dată cînd ne la valoarea din pom și a doua oară, cînd prinși asupra faptului, îi bat pînă la sînge, pe paznicii noștri.

— Casele din livadă sînt proprietatea I.A.S.-ului?

— Un alt mare necaz, care se perpetuează. Sînt aici cîteva locatari care n-au nici o legătură cu I.A.S.-ul. Consiliul popular le-a repartizat apartamente în București, ei refuză să execute ordinul de evacuare. Au cîteva pomi în jurul caselor, au bineînțeles mulți invitați, toți pleacă cu plasele pline de cașe, de piersici. Fructele lor nu se termină oricît recoltează.

— Dumnevoastră păreți dură, și repede vă trec nervii cînd apar defecțiuni în graficul de producție. Ingerul șef pare blind și este dur, intransigent. Hoțărîrile nu suferă de pe urma firilor dvs.?

— Avem aceleași ținte, aceeași dorință să fim în frunte. Aici trebuie să fim drepti, să avem o conduită care să avantajeze I.A.S.-ul și pe cei care muncesc pentru aprovizionarea Bucureștiului.

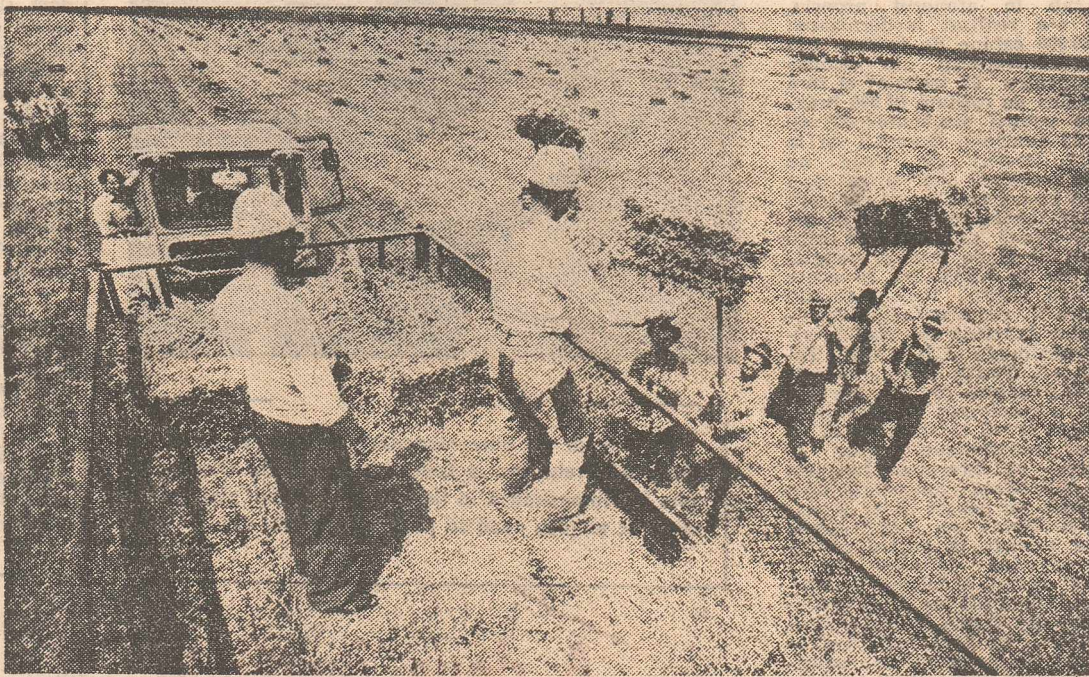
— Confrunțați cu necazuri inerente pe ce alte forțe vă bizuiți?

— Avem un permanent și rodnic schimb de experiențe cu toți colegii din țară. Ne consultăm permanent cu Institutele de cercetări de la Fundulea, Vidra, Mărăcineni, Băneasa, Corbeanca, Peris, cu Laboratorul central de diagnostic. Ar fi de neînțeles să ne confruntăm cu necazuri și să nu le putem opri cînd există atîtea forțe puternice.

Florica Alexandrescu rezumă experiența de inginer zootehnist după 31 de ani de activitate. Zile și nopți, niciodată oboșită, niciodată plictisită, niciodată depășită de greutate. A fost la ora 5.00 în staul, a prins-o miezul nopții tot acolo, dacă era nevoie. Nu a discutat timpul ca unitate de măsură. A stat cît trebuia, cît era necesar pentru ca sectorul, ferma, I.A.S.-ul să simtă că este o mină fermă de femeie. Directorul Florica Alexandrescu n-are înțelegere pentru altă categorie de oameni și nu se înconjoară decît de cei care-i seamănă.

CARMEN DUMITRESCU

Șansa unui I. A. S.: o mină fermă de femeie

— Vorbiți ca un orășean care-și pune paltonul și se duce prin zăpadă la serviciu crezînd că griul crește de la sine, că vitele hibernează, că pomii fructiferi sînt în vacanță. Poate credeți că duminică stăm acasă?

— Nu mă judecați chiar așa de aspru!

— Toate campaniile în agricultură încep la sfîrșitul săptămînii, nu știu de ce, ca și examenele de admitere la facultate. Orice program avem în

fără să exagerați, bătaia de cap, dar este necesară progresului fiecărei profesii.

Telefonul sună, directorul ridică receptorul. Nu spune nici un cuvînt, dar ride cu poftă.

— Imi dai voie să fiu indiscretă? O să-i spun și ziaristei care e la mine ce părere ai despre munca mea. (Către mine). E la telefon croitoreasa mea care nu mai vrea să fiu director pentru că de un an nu a mai putut să mă convingă să

— Într-un fel, dar ne reparăm, cu tratamente... Imi plac animalele, spre deosebire de plantele inginerului șef, care mă sufocă cu cererile lui. După ploile bogate, fructele și legumele au nevoie de îngrijiri speciale, de tratamente.

— Credeam că apa le face bine!

— Cu rost... fără apă nu se pot hrăni, dar se creează condiții pentru viroze, bacterioze, atacuri de insecte, cancer.

— Nu confundați patologia și

Dis-de-dimineață, la numai cîteva minute după ora 7, Ioan Curtu — inginerul șef al C.U.A.S.C. Mizil își începuse deja ziua de lucru. Cînd am intrat în modestul său birou, prins în discuțiile pe care le purta cu cîteva colaboratori, prins în iureșul telefoanelor, aproape că nici nu m-a observat a vreme. Așa că, de la bun început am avut certitudinea că ideea unui dialog nu-l va suride pînă cînd, mai întîi, nu va urni toate treburile din loc.

De fapt, așa s-a și întîmplat. Înalt, cu părul complet alb, mi-a aruncat într-un tirziu o privire pe deasupra ochelarilor, și fără vreo întrebare m-a invitat să iau loc. În sfîrșit, cu un „gata băieți, acum la treabă!” a pus punct discuțiilor și mi-a întins mîna prietenește. Propunerea sa de a dialoga la fața locului, direct pe cîmp, nu era altceva decît exact ceea ce așteptam; deci — la drum...

— Priviți și dumneavoastră pămîntul: este și acum umed! Dacă prin alte părți a plouat sporadic, sau chiar nu a plouat deloc, pe-aci precipitațiile ne-au pus destule probleme; am avut zile în șir cînd combinele nu au putut intra deloc în lan. Asta ar fi însemnat să rămînem cu mult în urmă la secerișul griului!

— Și cum v-ați descurcat?

— Mai întîi am mobilizat toți oamenii și am organizat echipe de secerători. Secerișul manual nu a dat însă rezultatele scontate. C.U.A.S.C.-ul nostru deține peste 15.000 hectare de teren arabil, iar suprafețele cultivate cu griu sînt foarte întinse; echipele respective — ne-am dat seama — nu puteau face față cerințelor care se impuneau. Atunci ne-am gîn-

dit la altceva: am trecut la schimbarea roților de tracțiune ale combineelor, montînd în locul lor șenile; la unele combine s-au montat roți duble în față, în acest fel mijloacele mecanice venind în ajutorul echipelor de secerători. Astfel am ajuns să putem spune că în clipa de față recoltarea griului se desfășoară la noi pe ultimele hectare.

baterie a buruienilor. Astfel a proliferat în lan o buruiănă numită galyum — sau cum i se mai spune „turiță” — care a făcut ca paui să devină fragili. Și nu numai acestea au fost necazurile...

— Au mai fost și altele?

— Am să vă arăt, cînd ne vom întoarce la C.U.A.S.C., ceva incredibil: un adevărat munte de curele de transmisie

vorcăz griul ca niște imenși dinozauri porniți să-și astimpeze foamea. Griul este și aici, pe suprafețe întinse, culcat la pămînt. Una dintre combine se cprește din lucru.

— Ce s-a întîmplat Ionică?

— Iaca, am vrut să-l iau mai de jos și combina a mușcat pămîntul! Asta e: terenul moale, griul culcat!

— Și aici, la Vadu Săpat, aceeași problemă cu griul — continuă inginerul Curtu. Din 230 de hectare, doar pe 50 de hectare griul a rămas în picioare. Nu le-a fost deloc ușor oamenilor. Avem însă oameni destoinici și harnici care n-au lăsat măcar un bob să se piardă; nu a existat combină din urma căreia să lipsească echipa de 2-3 cooperatori care string spicele rămase. De asemenea, concomitent cu recoltatul s-a trecut la eliberarea de paie a terenurilor, la pregătirea lor în vederea însămînțării culturilor duble. De asemenea, important este și faptul că, deși aceste lucrări presupun un mare volum de muncă, am reușit să asigurăm un ritm de lucru susținut și tuturor celorlalte activități de sezon, cum ar fi întreținerea culturilor, stringerea și depozitarea furajelor, recoltarea legumelor.

— Cînd începe de fapt ziua de muncă la dumneavoastră și cînd se sfîrșește?

— Păi ce să vă spun? La ceas nu prea ne uităm: începe de dimineață cînd mai devreme și se sfîrșește seara, cînd mai tîrziu. Altfel nu am putea fi „la zi” cu toate lucrările!

Cu puțin timp înainte ca aceste rînduri să fie încredințate tiparului, inginerul Ioan Curtu ne-a dat de veste că recoltatul griului s-a încheiat la nivelul întregului C.U.A.S.C. Mizil, că însămînțarea culturilor duble se face acum pe ultimele suprafețe rămase încă necultivate, că toți oamenii au muncit bine și nimeni nu a rămas indiferent față de soarta recoltei.

CONSTANTIN BALACIU

Ritm și calitate în campania de vară

„La ceas nu prea ne uităm; muncim din zori și pînă seara”

— Producția medie la hectar este superioară celeia din anii trecuți?

— Categorie! Față de 1987, de pildă, care a fost un an destul de bun, am obținut cu peste 1.150 kilograme de griu mai mult de pe fiecare hectar. Și am fi putut obține producții mai mari dacă lanurile nu ar fi fost cîzute în proporție de circa 60 la sută; ploile și grindina le-au culcat însă la pămînt, paui fiind înalt, dar mai ales foarte firav.

— De unde această fragilitate?

— În acest an nu am mai folosit ICEDIN-ul ca erbicid, ci sarea de amină, care nu are un spectru prea larg de com-

pentru combine, care au devenit — după un timp minim de folosință — absolut inutilizabile. Combinele C12 și C14 pe care le avem în dotare sînt excelente, dar curelele de transmisie care le echipază sînt sub orice critică...

— Am mai semnalat acest aspect într-un precedent reportaj, dar, se pare că, deocamdată, producătorii acestor curele n-au întreprins încă nimic pentru a le îmbunătăți calitatea.

— Poate în anul viitor o vor face!

— Poate...

Pe terenurile C.A.P. Vadu Săpat se lucrează din plin. Cele cinci combine aflate în lan de-

Ioan Curtu își suflecă mințile cămășii și împreună cu Ion Ilie încep să scoată cu ambele mîini pămîntul din șnecul combinei.

— N-o fi intrat și în buncăr ceva pămînt, Ioane?

— Cum să intre, tovarășe inginer șef? Că doar am oprit imediat dihania!

— Privesc „dihania” lui Ionică; pare a fi aproape nouă.

— E una dintre cele 8 combine noi repartizate C.U.A.S.C.-ului? Ion Ilie își reprimă un zîmbet:

— Da, a fost și ea nouă, dar acum 12 ani. Mă țin tot timpul de ea să nu mă facă de ris și încă nu m-a făcut!

Între evenimentele științifice de dată recentă, un loc distinct îl deține, desigur, și Sesiunea de comunicări și referate, organizată sub auspiciile Ministerului Industriei Alimentare și Institutului de chimie alimentară din București. Întrunirea s-a desfășurat pe două secțiuni, prima consacrată noilor tehnologii și produse în domeniile: carne, lapte derivate proteice, preparate enzimatice, berespirt, amidon, ambalaje, metode de analiză și control, frigotehnică; cea de a doua, dedicată unor tehnologii și preparate din compartimentele: morărit-panificație, uleiuri și grăsimi vegetale, valorificarea substanțelor secundare.

Vom reține pentru informarea cititorilor noștri nu lucrările de strictă specialitate, mai puțin accesibile publicului larg, chiar dacă multe din ele se recomandă prin noutăți de ultimă oră. Exemplele noastre (desprinse din cele 77 de comunicări prezentate) se referă la câteva realizări de un caracter mai particular, dar care, apreciem noi, vin în consens cu actualele tendințe din cercetarea mondială de specialitate. Vom vorbi despre caviarul românesc, realizat pe cale de laborator, de câteva din noile preparate obținute din proteină vegetală, despre prezența energiei solare în unitățile industriei alimentare, și despre apa conservată.

În ceea ce privește icrele negre artificiale acestea reprezintă, pretutindeni în lume, o delicatose de care se bucură doar persoanele cu dare de mină. De aceea, în mai multe țări, s-a încercat și s-a izbutit crearea unui caviar analog, cu proprietăți organoleptice asemănătoare, dar la un preț mult mai scăzut. Este locul să facem de asemenea o precizare: nimeni în lume n-a realizat până în prezent caviar din petrol, așa cum multă lume mai crede încă. Această glumă, născută cindva de cineva, a ajuns să fie luată în serios prin acel mecanism secret care face să prolifereze uneori zvonurile și credințele false. Cei care s-au apucat să imite ouăle de sturion au folosit și folosesc două procedee: fie că le prepară din proteină (animală sau vegetală), fie că „vopesc” și aromatizează cu gust de caviar icrele recoltate de la diferite specii de mare și apă dulce. Specialiștii din România au optat pentru prima soluție.

Caviarul analog — cum îl numesc cercetătorii de la I.C.A. — se obține din materiale proteice, puțin utilizate în industria alimentară, dar investite totuși cu importante proprietăți nutritive. Din acestea rezultă o emulsie care se toarnă picătură cu picătură în ulei rece. Întinzând acest mediu, stropii se solidifică, transformându-se în niște mărgelute translucide. Bobițele se separă de ulei și se tanează. Icrele artificiale, sint, ca aspect, identice cu cele naturale, apropiate de acestea ca gust și miros, oferind senzații asemănătoare și în timpul masticației. Au o valoare alimentară mai scăzută, dar pot fi consumate fără restricții de persoanele cu afecțiuni hepatice și digestive. Ne-am permis totuși

să-l întrebăm pe interlocutorii noștri prin ce se deosebeste în mod categoric caviarul natural de cel realizat în laborator. Ni s-a răspuns că un gurmând rafinat va face imediat deosebirea, dar că ele rămân pentru cei mai mulți o veritabilă delicatose. Ca să nu mai vorbim că asemenea icre vor fi de câteva ori mai ieftine în comparație cu cele naturale. La întrebarea noastră, un participant la discuție, a ținut să-și însotească răspunsul și cu o glumă: „Din icrele de sturion ies pești vii, iar din cele imitate, doar mulțumirea consumatorului”.

Din suita celorlalte analogii alimentare, realizați la I.C.A., vom mai aminti, câteva preparate destinate regimului de crutare, deci persoanelor care nu au voie să consume grăsimi

majoritate au fost de părere că acestea se află pe platoul unde se găseau în fapt texturatele proteice, opțiunile situând platoul cu chiflele de porc 100% pe locul șapte! Produsul se află deocamdată în atenția cercetătorilor.

Cercetările au mai vizat deopotrivă proteină din ciuperca, (specie alcătuită în proporție de 90% din proteină vegetală), pentru producerea căreia s-a pus la punct un procedeu de biosinteză. Sporii se cultivă într-un mediu de melasă. În acest fel, ciupercile nu se mai dezvoltă numai pe orizontală ci și pe verticală, procedeu permițând o considerabilă creștere în volum a spațiului de producție. În acest scop a fost creată o stație pilot care va conduce la realizarea unei capacități industriale de 2.000 tone/an.

Amintim sesiune de comunicări a găzduit și numeroase referate consacrate noilor soluții de economisire a energiei. Institutul de chimie alimentară a elaborat în acest scop și un program de durată, esalonat pe trei etape. Prima urgență, mai buna gospodărire a utilităților existente, pentru ca mai târziu să se procedeze la reconsiderarea unor faze tehnologice sau chiar a tehnologiilor în ansamblu. S-a vorbit deopotrivă despre valorificarea substanțelor secundare prin biogaz și despre implementarea captatorilor solari în tot mai multe întreprinderi. Am fost informați că la I.I.L. Timișoara, secția Lugoj, radiația solară este folosită pentru uscarea caseinei.

În sfârșit, iată și câteva cunvinte și despre „apa la pachet” (denumirea ne aparține), care nu este altceva decât apă conservată, capabilă de a-și păstra vreme îndelungată proprietățile naturale. Vă mărturisim că acest „preparat” a fost și pentru noi o surpriză, deoarece nu ne-am imaginat că omul poate avea nevoie și de așa ceva, și mai ales că un asemenea produs a fost adus, dină de curind din import.

Asemenea conserve sui-generis sint destinate plutelor de salvare, deci acelor situații limită cind apa, rezervele de hrană și medicamentele (adăpostite într-un container) reprezintă singura șansă de supraviețuire a naufragiatului. Termenul de garanție pentru o asemenea conservă este de șase ani, timp în care ea trebuie să rămână stabilă chimic și microbiologic. În acest scop s-au experimentat două tehnici: prin fierbere și prin iradiere cu raze gama. S-a optat pentru prima soluție, iar analizele au fost repetate din trei în trei luni, testarea tehnicii de conservare fiind încununată cu succes. Ca urmare, în baza unui proiect elaborat, se va construi o stație de îmbuteliere.

Economiile valutare nu sînt foarte mari: aproximativ 7500 dolari pe an. Dar de ce să cheltuim chiar și asemenea sumă pentru apă! De ce, în general vorbind, să apelăm la inteligența altora, cind o avem pe a noastră?

LIVIU TIMBUS ■

Idei pentru sănătatea clădirilor

De cîțiva ani, la ușa ingineriei Margareta Papadopol poștasul sună să aducă pensia. Trecerea, cum se zice, „în rezervă” nu i-a modificat însă viața făcînd-o să curgă domol între o plimbare pe aleile Cîșmigiului, un taifas cu o vecină și o consultație a medicului în problema reumatismului. Ceasul ei biologic sună la fel de vioi, deșteptarea la ora 6 dimineața, iar mintea, obișnuită cu rulajul în trepte superioare de viteză, refuză mersul la relanti. S-a ocupat din totdeauna cu cercetările în domeniul construcțiilor și de peste 10 ani, deși în ultimul timp este pensionară, luptă cu unul din dusmanii perfizi și insidioși ai acestora, și anume, igrasia.

„În special subsolurile și pivnițele sînt tinta atacului umezelii, spune. Infiltrațiile din pinza freatică, scurgerile din burane, igheaburi sau instalații defecte le îmbibă pereții cu apă făcînd imposibilă orice depozitare sau folosire a lor și, ceea ce este mai grav, se produce și o deteriorare a armăturii fundațiilor. Împreună cu un colectiv de specialiști de la I.C.R.A.L. Colentina am pus la punct un procedeu simplu și eficient de uscare a pivnițelor și subsolurilor umede prin electrosmoză pasivă, adică fără consum de energie electrică de la o sursă exterioară.”

Ideea mai din tinerete a ingineriei Margareta Papadopol, conturată în prag de pensie după ani de frămîntări, a fost primită de icalisti cu ușile deschise. Directorul I.C.R.A.L.-ului Colentina, Vasile Vlăduț, el însuși în căutare continuă de perfecționări tehnice și la care noul nu face niciodată anticameră, a pus alături propriile soluții originale. Inginerii Ion Hirșulescu, Margareta Ciuceanu, Marcela Balmus, Petre Dobrișan și inimosul electrician Ștefan Oprea au finisat și ei schema tehnologică și astfel a apărut brevetul 96966. Așa se face că și acum pașii pensionarei Margareta Papadopol sînt de om grăbit și ocupat, iar drumurile ei duc spre O.S.I.M., clădirile unde se fac experimente, expozițiile de inventică. Am întîlnit-o recent la Salonul de Inventii și Inovații de la Tirgoviste unde lucrarea lor a luat un premiu, ca de altfel și la precedentele manifestări științifice de la Constanta, Oradea, Arad. Explică noua metodă de înăsătorire a pereților „leoracă” de apă cu bucuria unui stagiar aflat în fața primului răspuns propriu la întrebările profesiei.

„În rosturile cărămizilor zidului umed se introduc câteva benzi de mortar electroconductiv alcătuit din cărbune, ciment și apă. Dacă perețele este din beton, se aplică un glet subțire de aceeași compoziție. Acestea constituie de fapt electrodul pozitiv al unei pile electrice ce se formează datorită diferenței de potențial între ele și electrodul negativ care este o simplă teavă de fier zincat înfiptă în pămînt la 1-3 metri

distanță și legată printr-un conductor izolat de primele. În circuitul electric astfel apărut, ionii pozitivi migrează de la polul pozitiv spre cel negativ antrenînd și moleculele bipolare de apă care părăsesc în acest mod zidul spre împănintarea din afara clădirii. Deci prin această electrosmoză pasivă, cu ajutorul curentului de pilă care nu are nevoie de nici o alimentare cu energie din exterior, subsolurile pot scăpa de umezeală. Pentru intensificarea transferului apei de la perete în sol am realizat suplimentar și o altă soluție în premieră și anume grefarea unui circuit adițional compus dintr-un conductor metalic izolat conexas la benzile de mortar cu ajutorul unor mici batonașe de grafit. Astfel se uniformizează și se mărește densitatea de curent de circa 5 ori, umiditatea dispărînd de tot atîtea ori mai rapid.”

Originala „sugativă” autogeneratoare de curent plasată în tencuială poate usca pereții subsolurilor din blocuri, clădiri vechi, monumente istorice. Instalația este simplă, fiabilă, ușor și ieftin de executat și exploatat căci curentul format își face singur treaba de „vehicul” transportor al moleculelor de H₂O ce se cuibăriseră în cărămizi sau beton. Ea este superioară atît metodei clasice cu subsidiri și izolații cu carton asfaltat și smoală, cît și electrosmozel active care, avînd nevoie de alimentare de la o sursă electrică exterioară, înghite permanent kilowați. Astfel, un calcul estimativ de eficiență economică arată că la un milion de metri pătrați de zid umed posibil a se asana după această metodă se realizează economii anuale de 3.400 de tone de combustibil convențional, 9.500 de tone de bitum, 2.400 mp de carton, 29.000 de tone de ciment, ca să nu mai punem la socoteală că se constată și o reducere a manoperei pe metru pătrat cu o sută de lei precum și o creștere a productivității muncii cu 65%.

Prima încercare a fost făcută în imobilul din strada Democratiei din Buzău. În pivniță, umezeala făcuse să crească o adevărată vegetație de mușchi și mușcali și nici un lucru depozitat nu rezista mai mult de câteva zile. O hrubă nefolositoare cu ten scoroi și jalinic. Unuia dintre pereți i s-a aplicat tratamentul „cosmetic” cu benzile de mortar „alergic” la apă și, într-o lună, acesta era perfect uscat spre deosebire de celelalte ziduri care continuau „să plîngă”. De curînd am vizitat din nou subsolul înfiului test, povesteste ingineria Papadopol. Pe zidul respectiv erau frumos rînduite etajere cu provizii de toamnă și caiete de școală vechi care parcă acum fuseseră scoase din ghiozdan. Găzda a luat pe de o policioară două mere rumene care adunaseră tot soarele în ele și mi le-a dăruit. A fost pentru mine un prețios premiu de suflet.”

FLORIN CONDURĂTEANU ■

TRADIȚII ȘTIINȚIFICE ȘI TEHNICE ROMÂNEȘTI

„Erbarele” lui Grecescu

Cu nouă decenii în urmă, în 1898, apăsese la București o lucrare fundamentală a botanicii românești, **Conspiciul Florei României**, care avea pe drept cuvînt să primească premiul „Vasile Adamachi” al Academiei Române. Autorul ei era biologul și medicul **Dimitrie Grecescu** (1841-1910), personalitate de seamă a științelor naturale din România. **Conspiciul**, cuprindea în prima sa parte, sistematică, descrierea și clasificarea a 2.450 specii și 550 varietăți de plante, cu denumirile lor științifice alături de cele populare; în 1909, acest vast inventar a fost completat printr-o listă de plante rare, necunoscute pînă atunci, grupate într-un „Supliment”. În cea de-a doua parte, geografică, se indică aria de răspîndire a plantelor pe teritoriul țării și parti-

cularitățile vegetației din fiecare zonă și regiune. Biologul Traian Săvulescu observa că în această lucrare D. Grecescu se dovedește „cel dintîi român care a încercat o clasificare originală a plantelor sprijinită pe criteriul exclusiv morfologic”. Totodată, prin considerațiile sale de geografie, autorul se afirmă ca un strălucit fitogeograf.

Conspiciul... se încheie cu teoria **Florei dacice**, care pornește de la constatarea inedită că flora României se prezintă unitară pe întreaga arie geografică a Daciei de odinioară.

Trebuie spus că elaborarea acestei opere, ca și a celorlalte lucrări ale marelui botanist, a devenit posibilă nu numai datorită priceperii lui Dimitrie Grecescu, ci și fiindcă s-a găsit omul care să-i schimbe destinul inițial foarte modest și

să-l pună talentul în valoare. În istoria științei universale este cunoscut cazul marelui fizician și chimist Michael Faraday, pe care din umil ucenic legător și apoi ajutor în laboratorul său chimist englez Humphry Davy l-a ridicat pe culmile creației tehnico-științifice; pentru D. Grecescu, acest om providențial, care i-a asigurat o ascensiune spectaculoasă, a fost marele medic și organizator sanitar Carol Davila.

Intr-adevăr, descendent al unei familii de tobagi, orfan de mic copil, viitorul botanist a fost întîlnit de Davila, pe cînd trebăluia, ca adolescent, zugrăvind firme, într-o prăvălie din Turnu Severin. Cu acel simț neîntrecut de cunoaștere și apreciere a oamenilor care-i era propriu, ilustrul medic și-a dat seama, observîndu-l și stînd de vorbă cu el, că avea în fața sa un băiat cu însușiri deosebite. L-a adus la București, i-a dat posibilitatea să termine studiile secundare și l-a sprijinit apoi să urmeze Școala Națională de Medicină și Farmacie, întemeiată de inimosul Carol Davila, astfel că în 1863 a obținut licența în medicină; la rîndul său generos și preocupat de răspîndirea culturii științifice, Dimitrie Grecescu a predat onorific și benevol ca student un curs elementar de botanică, științe fizice și cosmografie. A deve-

nit apoi, scurt timp, șef de clinică la Spitalul Militar Central din București și din nou cu concursul mentorului său a obținut o bursă care i-a permis să-și susțină la Paris doctoratul (1868), cu o teză definitorie pentru interesul său, din domeniul botanicii medicale: **De l'Acho-rion Schönlleinii, le champignon de la Taigne fayesce**.

Intors în țară, devine profesor de botanică medicală, mai întîi la Școala Națională de Medicină și Farmacie (1868), apoi la Facultatea de Medicină nou creată la București, unde predă un curs exemplar, mai bine de trei decenii (1869-1903). Este în același timp director al Laboratorului de Botanică Medicală. Devenit membru corespicient (1902), apoi membru activ (1907) al Academiei Române, își susține discursul tradițional de recepție cu o temă din istoria științei: **O schiță din istoria botanicii**. Încă din 1878 fusese membru fondator al Societății Științelor Medicale din București, de asemenea membru al mai multor academii și societăți științifice străine.

A participat la Războiul Independenței ca medic militar, iar ulterior a mai practicat medicina la Spitalul de copii din București. Împreună cu studenții săi, iar alături cu prietenii săi, printre care pictorul Nicolae Grigorescu, a organizat

excursii în toate regiunile, ca urmare alcătuiind cel mai complet și mai sistematic ierbar din țară: **Erbarul florei României**. Prin schimb cu alte centre științifice de pe continent, a alcătuit și un valoros **Erbar european**. Cele două colecții au fost distruse cu prilejul bombardamentului din 4 aprilie 1944. A descris o serie de specii și varietăți noi, printre care **Melilotus arenarius**, **Silene Iotriensis**, **Asparagus pseudoscaberr**, **Hieracium pelesii** s.a. Printre lucrările ce a publicat, trebuie amintite **Flora medicală a României** (1902), **Plantele vasculare ale Ceahlăului** (1906), **Plantele vasculare din Bucegi** (1911 — apărută postum). A mai studiat flora din Macedonia.

Dimitrie Grecescu trebuie considerat un ctitor al botanicii românești moderne. Ca să îl cunoaștem și ca om, să reținem acest succint portret pe care i l-a schițat regretatul academician profesor Emil Pop: „Om pașnic, modest, iubitor de artă și mai ales de muzică [...]; un temperament interiorizat. „Să încheiem reproducînd unele gânduri ale sale cu privire la cercetare: „În știință — bună credință și adevăr înainte de toate [...]. În știință — o eroare atlată și îndreptată valoarea ză aproape cît o descoperire”.

I.M. ȘTEFAN ■

■ **Consiliul popular al județului Satu Mare** — Exploatarea de gospodărie locativă: Prin prezenta vă comunicăm că s-a rezolvat favorabil cazul petentei Bencze Maria, cu domiciliul actual pe strada Uzinei nr. 27, prin atribuirea unui nou apartament cu 2 camere situat în cartierul Carpați II, bl. CU 24, et. 1, ap. 3.

■ **Biblioteca publică „Dimitrie Bolintineanu” din parcul Nicolae Bălcescu, București** Noi este închisă de aproape trei ani. Renovarea clădirii a durat doi ani, iar în momentul de față la geam prezidează un afiș — inventar — de un an. Aceste rinduri ne sînt adresate de N. Costache din București, strada Pictor Aurel Băieșu, bl. A 13, sc. B, et. 7, ap. 76, ce pare nedumerit că nici pînă azi nu a fost scos lacătul plin de rugină de la ușa bibliotecii, semn sigur că vremea trece! Rostul lui este să nu „ferece” lumea cărților, ci dimpotrivă! Păcat că semnatarul scrisorii a omis o informație esențială: cite volume de cărți ar putea fi în dotarea bibliotecii? Nu de alta dar e posibil ca inventarierea lor să coincidă chiar cu lectura lor. Și cum o carte nu se poate citi într-o zi, două... Dar cum sîntem în vacanța mare sperăm ca răbdarea elevilor și a pensionarilor să nu fie pusă la grea încercare!

■ **Consiliul popular al sectorului 5 — Comitetul executiv** ne face cunoscut că din verificările efectuate la fața locului rezultă că soții Constantin din București, str. Dunăvăt 24, bl. 49C, ap. 8, sectorul 5 sînt suferinzi de mai multe boli pentru care cheltuiesc lunar o sumă de bani. Biroul permanent al Comitetului executiv analizînd situația acestei familii a dispus reducerea contribuției bănești de la 330 la 155 lei.

■ **I.T.A. Buzău**: Pe traseul B. Chiojd — Buzău au fost prevăzute a circula trei perechi de curse. Pentru încadrarea în cotele de carburanți alocate conform prevederilor Decretului 277/1979 s-au suspendat două perechi de curse. Verificîndu-se cele semnalate de Ghioncu Silvia din comuna Calvini s-a constatat că este necesară reintroducerea în circulație a unei perechi de curse care va intra în vigoare începînd cu data de 11 iulie 1988.

■ **Ministerul agriculturii — Direcția organizare, control, personal, învățămînt, retribuție**: În urma analizei scrisorii tovarășei Dăbuleanu Silvia domiciliată în comuna Lehliu-Gară, județul Călărași, și a discuțiilor purtate cu conducerea unității de învățămînt unde sîntei încadrată — Liceul Agroindustrial Lehliu-Gară — vă comunicăm că propunerea colectivului de control al Direcției organizare, control, personal, învățămînt, retribuție privind sancționarea petentei nu a fost aplicată conform prevederilor legale. În consecință, unitatea școlară vă va restitui suma reținută.

■ **Accumulatorul cumpărat în noiembrie anul trecut de Popescu Gheorghe din Tîrgu Jiu, str. Păcii, bl. 3, ap. 39**, s-a defectat chiar în termenul de garanție. Cu toate că a fost reincărcat la atelierul ce efectuează lucrările în garanție, nici după această intervenție nu a corectat. În asemenea situație o altă variantă era înlocuirea lui. Deoarece a trecut mai mult timp de la fabricarea lui, nu mai poate primi altul în schimb. Petiționarul rămîne oarecum surprins de acest răspuns pentru că termenul legal este de 6 luni, timp în care se încadra și el. Sperăm ca serviciul C.T.C. al întreprinderii de acumulatori Bistrița să se „încarce” cu solicitarea petentului pînă la... expirarea termenului de garanție.

■ **Uniunea centrală a cooperativei meșteșugărești**: Vă facem cunoscut că în urma investigațiilor efectuate la fața locului, a aspectelor sesizate, a rezultat că acestea se confirmă. Față de deficiențele constatate, conducerea UCECOM a dispus scoaterea din muncă a președintelui cooperativei „Prestarea” Sinaia, discutarea cazului respectiv în B.C.E. al U.J.C.M. Prahova și sancționarea cadrelor de la uniune care au cunoscut unele dintre abaterile comise și nu au luat măsurile ce se impuneau.

■ **Regionala de „căi ferate Cluj — Serviciul administrativ**:

Scrisoare comentată

Și iată cum...

Ion Gh. Antonescu s-a adresat redacției noastre în mai multe rînduri; domiciliat în București, strada Subcetate nr. 23, Sectorul 1, avînd calitatea de bunic a doi nepoți, locuiește împreună cu aceștia și cu soția la adresa sus menționată. Un dosar întreg de acte atestă faptul că nepoții se află în întreținerea dînsului, dovadă și faptul că încă din anul 1986, Depozitul de combustibili nr. 101 i-a acordat cantitatea de lemne și cărbuni ce se cuvin pentru patru persoane.

Necazurile au început anul trecut cînd — din motive cel puțin obscure, dacă ar fi să nu ne gîndim la nescăiața rîci personale — contabilitatea depozitului refuză să-i elibereze combustibil pentru patru persoane, ci numai pentru el și soția sa. Toate încercările de a-și recupera drepturile ce i se cuvin, se lovesc de refuzul categoric al unei tovarășe de la serviciul contabil.

Pentru a nu mai avea astfel de surprize, și conform vorbeii din bătrîni cum că este bine să-ți faci iarna plug și vara sanie, Ion Antonescu se preocupă încă din primăvara acestui an să limpezească situația. Se prezintă așadar la locul cuvenit, lasă bonurile de livrare prin care dovedește că atît în anul 1986 cit și în anii premergători a primit combustibil pentru patru persoane precum și copii după adeverințe de la Școala nr. 192 și Dispensarul medical circumscripția 236 București (ambele dovedind că cei doi nepoți se află în întreținerea bunicilor, și la interval de nici măcar o lună de zile primește două răspunsuri care se bat cap în cap (sau din care, în cel mai fericit caz, nu se mai înțelege absolut nimic!); le redăm textual:

„**Întreprinderea pentru distribuția combustibililor solizi și materialelor de construcție** — str. 13 Decembrie nr. 2 sectorul 1: DATA 13 04 1988: Către tov. Antonescu Ion, Urmare sesizării dvs. înregistrată la noi cu nr. 3563/4 04 1988, vă comunicăm să vă prezentați la unitatea nr. 101 din strada Izbiceni nr. 102 pentru a achita contravaloarea cotei aferente nepoților (subl. n.) avuți în întreținere (semnează directorul și șeful de serviciu al întreprinderii).”

„**Întreprinderea pentru distribuția combustibililor solizi și materialelor de construcție (etc.)**: DATA 10 05 1988: Către tov. Antonescu Ion, Urmare scrisorii dvs. vă facem cunoscute următoarele: Conform deciziei Comitetului Executiv al C.P.M.B. nr. 2553/1984, cotele de combustibil sînt stabilite în funcție de numărul persoanelor din familie și sînt cote anuale, neputîndu-se aproba retroactiv plata unor cantități de combustibil. În concluzie nu vă putem aproba plata diferenței de cotă pe anul 1987 (semnează directorul și șeful de serviciu al întreprinderii).”

„Pentru edificarea cititorilor, menționăm că primul act este un răspuns la cererea lui Ion Antonescu de a recupera cota cuvenită nepoților pe anul 1987, iar cel de al doilea se referă la o scrisoare lăsată la redacția noastră și trimisă conducerii combinatului spre competență rezolvare. Una peste alta, la depozitul mai sus pomenit nr. 101, omului i se refuză în continuare cota respectivă (pentru anul în curs), în pofida evidenței faptului că nepoții figurează în întreținerea familiei acestuia — și că ani de-a rîndul cota ridicată de Ion A. a fost pentru patru persoane, cineva de la serviciul contabil al depozitului ori nu vrea să înțeleagă niste lucruri evidente, ori dovedește o comoditate în cercetare demnă de o cauză mai bună. Și iată cum un om este purtat pe drumuri, iată cum se apropie o nouă iarnă și combustibilul necesar celor patru nu poate fi asigurat, iată cum sania nu mai poate aluneca pe zăpadă și nici plugul ara pămîntul întrucît omul nostru pur și simplu nu și le poate procura din timp.

HORIA PATRAȘCU

Privitor la alimentarea cu energie electrică a baltei de mișcare Cut vă facem cunoscut că alimentarea cu energie electrică a baltei este posibilă și se va realiza cu materiale ce se vor recupera de la lucrarea de electrificarea a tronsonului de cale ferată Beclean — Ilva Mică. Răspuns dat lui Iosif Galață din comuna Cîlnic, satul Cut, județul Alba.

■ **Ciobanu Timotei**, pensionar în vîrstă de 75 de ani, din satul Tîncăbești, Sectorul agricol Ilfov, este convins că dacă locurile de pe cursa auto 503, care circulă pe distanța București — Netezești, ar fi fost rezervate încă de la plecarea, n-ar fi fost pus în situația ridicolă de a fi ridicat de pe locul ocupat de el. Soferul mașinii 37—B—5882, fără ecuson (anul acesta — ne confirmă mai mulți petenți, nu se poartă ecusonul!), l-a obligat pur și simplu să se ridice pentru că locul era rezervat de el. Deși suferînd, n-a avut încotro și s-a conformat. Nu mică i-a fost mirarea cînd a văzut cum locul „rezervat” este ocupat de o persoană mult mai tînără decît el și încărcată cu multe bagaje, ce aveau și ele un loc „rezervat”. Dar fiind la bunul plac al soferului nu a putut face nimic. Pentru că respectul și bunul simț fac parte din legea nescrisă a bunei cuvințe de care soferul cu pricina este lipsit cu desăvîrșire.

■ „Tovarășei Jinga I. Olga, în etate de 64 de ani, inapță de muncă, domiciliată în satul Bilca comuna Coțofănești i s-a încheiat contract pentru a preda la fondul de stat cantitatea de 200 kg de struguri din via aflată în grădina casei, pe care o deține ca lot de folosință cu aprobarea adunării generale a C.A.P. Coțofănești. Avîndu-se în vedere situația în care se află petiționara, conducerea comunei a hotărît ca începînd cu acest an să fie

scutită de predarea strugurilor la fondul de stat”. Răspunsul este expediat de către Consiliul popular al județului Bacău.

■ Halapciuc Lidia din Galați primește un răspuns favorabil, așteptat, din partea M.T.T.C. — Direcția generală a poștelor și telecomunicațiilor care-i aduce la cunoștință instalarea unui post telefonic la domiciliu, ca urmare a condițiilor tehnice create.

■ „Miostim” — stimulator electronic muscular a fost de mult anunțat în rețeaua comercială, ne scrie Sofia Stănescu din Timișoara, str. Titan nr. 6, sc. A, et. 1/6. Numai că Întreprinderea electronică industrială București nu a reușit să-i onoreze promisiunea făcută sau e posibil să nu fi ajuns la noi în oraș. Am dori să cunoaștem o dată mai certă a livrării lui pentru a-i putea ajuta pe cei suferinzi”. Cartea de vizită a întreprinderii îi obligă pe cei în drept la un răspuns avizat și competent.

■ **Consiliul popular al municipiului Gheorghe Gheorghiu-Dej**: Petiționarul — Oncioiu Viorel din Gheorghe Gheorghiu-Dej, str. Aurora 6/22, județul Bacău, — a fost încadrat în postul de muncitor necalificat la U.F.E.T. pînă la 31 decembrie 1987 cînd i s-a desfășurat contractul de muncă prin reducerea de personal. Are în întreținere patru copii minori pentru care primește alocație 1580 lei lunar. Pentru luna decembrie 1987 a primit integral alocația de la U.F.E.T.

după cum rezultă din listele de plată semnate de petent. Din data de 16 februarie 1988 se încadrează prin transfer în interesul serviciului la I.C.R.A. din localitate în postul de muncitor necalificat, și i s-a aprobat dosarul de alocație începînd cu luna martie 1988. Conform prevederilor din Decretul nr. 410/1985 privind alocația de stat pentru copii și avînd în vedere că Oncioiu Viorel s-a angajat în termenul de 3 luni de la desfacerea contractului de muncă, beneficiază de alocație pentru lunile ianuarie-februarie 1988 de la U.F.E.T. Gheorghe Gheorghiu-Dej. S-a luat legătura cu această unitate și petentul a fost trecut în listele de plată pentru a-și primi drepturile.

■ **Antepriza construcției montaj nr. 5** Întreprinderea antepriză instalații București au executat lucrările ce le reveneau iar Întreprinderea antepriză construcții edilitare și drumuri a realizat sistematizarea și drumurile de acces din fața blocului, lucru confirmat prin actul încheiat la data de 28 iunie 1988. Totodată s-a stabilit ca sistematizarea, drumurile de acces din zona punctului termic și predarea canalului termic către G.I.G.C. în vederea furnizării apei calde menajere să se facă în cursul lunii august a.c. Răspuns formulat de Centrula antepriză generală construcții montaj București Asociației de locatari din blocul 79, str. Zamfir Olaru nr. 2A, sectorul 5.

■ **Blocurile PM 60—61—62** din Șos. Căteanu nr. 7—8, sectorul 3, au o linie arhitectonică modernă și tinerească. Evident aici sînt și mulți copii. Pînă acum doi ani le era destinat și un loc de joacă. Folosim timpul trecut, pentru că de atunci și pînă azi au dispărut atît accesoriile — leagane, nisip etc. — cit și terenul propriu-zis, prin reprofiliare. A apărut în schimb un gard ce împrejmuiește de astă dată, locul de parcare auto al unor cetățeni din zonă. Copiii și acum visează la zina cea bună care să le redea locul de joacă mult rîvnit. Rămîne de văzut cine cheamă zîna?

■ **Tribunalul județean Brașov** — Cabinetul președintelui: Petiționarii Bucșoiu Ioan și Bucșoiu Rodica domiciliati în Brașov, str. Valea Tei nr. 9 s-au judecat cu vecinii lor, familia Lascu, pentru stabilirea hotărîrii dintre curțile și grădinile lor, situate în Brașov str. Valea Tei nr. 7 și respectiv 9. Cu ocazia punerii în executare s-a constatat existența unor neclarități în expertiza tehnică și schița întocmită de expertul însărcinat cu stabilirea pe teren a granițelor, care au stat la baza pronunțării hotărîrii, astfel că, la contestațiile părților, cu privire la aceste neclarități s-a stabilit traseul graniței conform noii schițe refăcute de același expert. La sfîrșitul lunii iunie 1988 executorul judecătoresc al Judecătoriei Brașov a executat hotărîrea fixînd hotarul pe teren și încheind proces verbal de terminare a executării.

■ **Referat întocmit de Direcția pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale a județului Vilcea** prin care se soluționează încadrarea în muncă a lui Rujan D. Ion din comuna Stroiești, județul Vilcea. Fiind calificat finisor mecanic întreținere prin școala profesională ce are contract de școlarizare cu Întreprinderea de stofe mobilă Horezu, nu a putut fi încadrat imediat după absolvire deoarece unitatea era parțial pusă în funcțiune. În perioada 1986—1987 cînd a fost chemat cu adresă să se angajeze n-a putut da curs cererii deoarece își satisfacea stagiul militar. Avînd în vedere obligațiile asumate prin contract, s-a luat legătura cu conducerea unității care este de acord să-l încadreze la categoria de personal direct productiv.

■ **Consiliul popular al sec-**

torului 4 — **Comitetul executiv**: Din verificările făcute în apartamentele petenților — locatarii domiciliati în bd. Metalurgiei nr. 5—7, bl. B 14, — s-au constatat infiltrații numai în ap. 37 al familiei Pirvu. În prezent, ca urmare a reparațiilor executate de S.G.L. nr. 6, nu se mai produc infiltrații la acest apartament. La data verificării, făcute împreună cu președintele asociației de locatari, s-a constatat că nu mai există fier vechi pe terasă.

Pagină realizată de MARIA BOGDAN RADU

Poșta redacției

■ **Ilie Anicuța** — București: Activitatea prestată în calitate de supraveghetare de noapte în cadrul unei grădinițe se încadrează în grupa a III-a de muncă. ■ **Baicea Elena** — București: În sesizare ați uitat să treceți adresa. ■ **Dragu Mihai** — com. Cilieni (Olt): Din cercetarea activității dvs. și a evidenței contabile reiese că aveți dreptul la alocație de stat pentru copii în anii 1984 și 1985. Direcția generală a agriculturii județului a dispus să vi se recalculeze toate drepturile. ■ **Hriscu Dumitru** — București: Suma de 3146 lei reținută ilegal v-a fost trimisă la Oficiul P.T.T.R. nr. 22 din Piața Amzei.

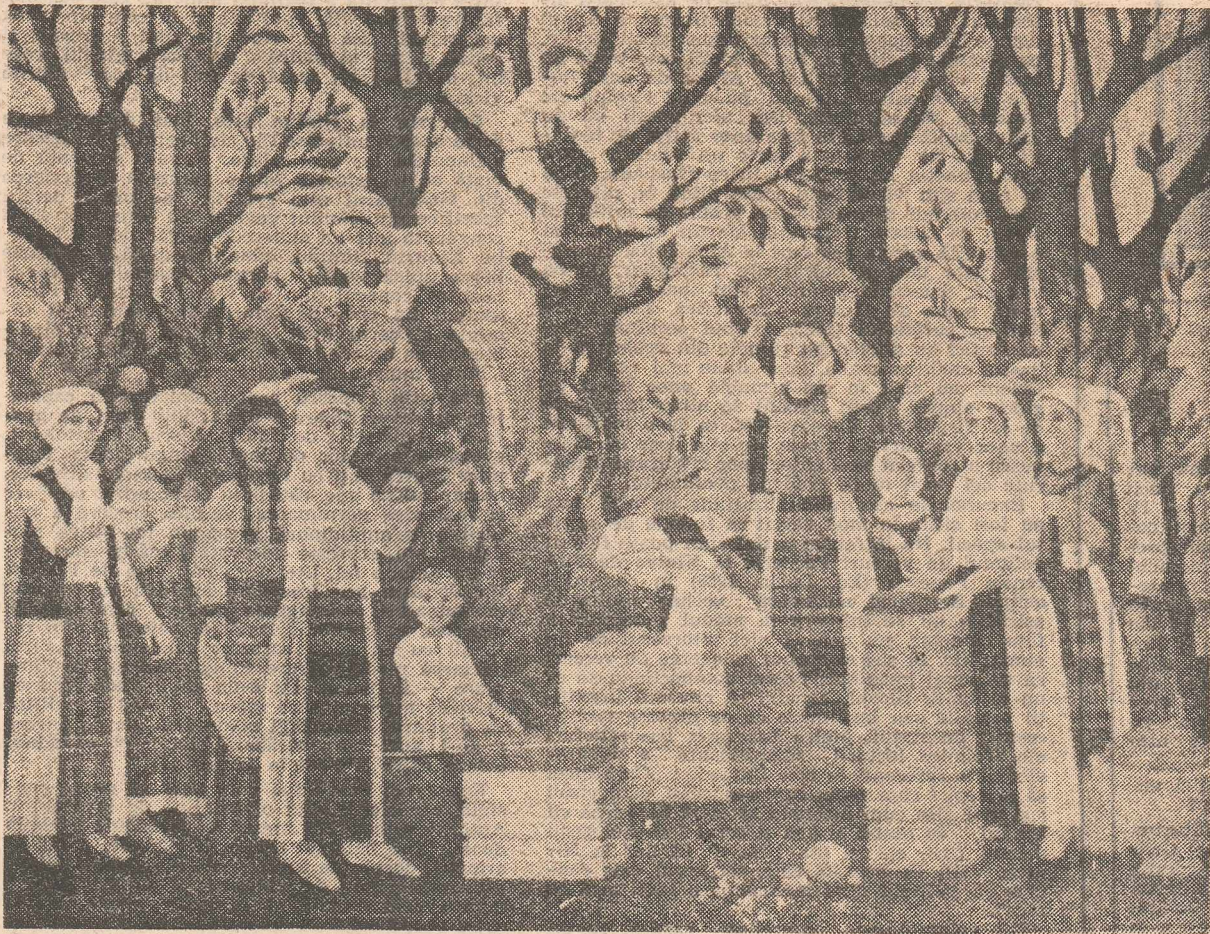
■ **Matei Gheorghe** — București: Ați fost din nou repartizat la unitatea nr. 6 a Cooperativei „Metalica” pentru o perioadă probă de 30 zile. Dacă veți răspunde din punct de vedere profesional, veți fi încadrat cooperativă. ■ **Chițacu Stelian Adrian** — Tg. Mureș: Pînă la realizarea lucrărilor de hidroizolație la bloc și remedierea interiorului locuinței se va dispune cazarea provizorie a familiei dvs. într-un alt apartament corespunzător. ■ **Ștefăniță Dinu, Barbălbă Nicolae** — Sibiu: Cererea dvs. este îndreptățită și veți primi diferențele. ■ **Cimpoeru Gherghina** — București: Normele aprobate de C.P.C.P. prin Hotărîrea nr. 30/1983 prevăd că deținătorii suprafețelor de locuit care primesc alte persoane în locuințe sînt obligați să contribuie pentru acestea la plata cheltuielilor comune numai atunci cînd se depășește durata de 15 zile din cadrul a-celuiași luni calendaristice. ■ **Zaharia Gheorghe** — com. Fierbinți (Ialomița): Oficiul farmaceutic nr. 2 București vă va informa de la ce farmacie puteți cumpăra produsul pe baza prescripției medicale. ■ **Axențiu Sandu** — satul Crisleni, com. Mociu (Cluj): Dv. locuind împreună cu mama, contribuția respectivă este stabilită pentru întreaga familie. ■ **Necșu Anghel** — satul Lăceni, com. Orbeasca (Teleorman): Credem că trebuie să încercați să vă completați vechimea în muncă la C.A.P. ■ **Furdui Ioan** — Cluj-Napoca: Prevederile art. 47 din Legea 5/1973, și ale Anexei nr. 3 pct. A din H.C.M. 860/1973 cu privire la obligațiile organizațiilor de stat care închiriază suprafețe locative cu destinație de locuință se aplică prin analogie și la alți proprietari. Dacă ați convenit cu proprietarul cu privire la modificarea interioară a locuinței, în sensul celor menționate în scrisoare, convenție concretizată într-un înscris, aveți posibilitatea de a pretinde plata sumelor cheltuite sau de a le reține din chirie. Un eventual litigiu între dv. și proprietar este de competența Judecătoriei Cluj-Napoca. ■ **Dumitriu Ilie** — Arad: Unitatea unde lucrați vă va comunica adresa locuinței care vi s-a repartizat. ■ **Vlăduț Florentina** — București: Iată că lucrurile au intrat în normal. Vă dorim să pășiți ferm în continuare pe drumul drept pe care ați pornit de la început, cu toate necazurile, și să vă gheați ca și fratele dvs. să vă urmeze. Ne-ar plăcea să vă cunoaștem. Mult succes!

REGHINA VÂRVICI

„Flacăra” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi. Audiențele se țin zilnic între orele 11—14.

PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

La cules de roade de Ion Grigore

POEM PENTRU PATRIE

Închinare

Tu țară a nădejzii mele, crin de lumină ocrotit,
la treapta înălțării tale mă-nchin fanatic și smerit.
Din munți săpați în bronzul vremii, la marea-nchipuire
oglind

in aburul suflării calde ocrotitoare mă cuprinzi.
Ești versul meu cîntat pe rouă de orga codrilor de braz
laudă simplă la-nălțarea și strălucirea ta de azi.
Învăț-mă să-ți murmur verbul prin care zi de zi te cînt,
această sfîntă limbă dulce care mă ține pe pămînt.
Tu ești suflarea mamei bune ce mă-nsoțește pas cu pas
și muzica din începuturi ce dă cîntării mele glas.
Stemă de dor înscrisă-n singe, nepieritoare peste veac,
rotundă, cîntorită-n vreme de vrerea unui rege dac,
ridică-ți nimbul de lumină spre un mirific viitor
cum a nădăjduit prin vreme acest mult încercat popor.
Că tu ești lacrima curată a unui neam ce te-a zidit
cu trudă multi-milenară între hotare de granit.
Țară înscrisă pe retine, ca o mireasă strălucеști,
ești aburul iubirii noastre și nemurirea noastră ești.

MIRCEA MICU ■

Cultură și patriotism

Nicolaus Olahus — acel gînditor strălucit, ce își etala cu mindrie obirșia valahă în fața înțelepților Europei, într-o scri-soare, îi reproșa plin de mîhnire, lui Erasmus : „Dar nu în-țeleg prea bine, cum poți fi fe-ricit și cum te poți bucura că ești sănătos, cită vreme trăiești departe de patrie, sub cer străin. Alții... se străduiesc să-și împodobească patria cu virtu-tea și cu înțelepciunea cu care sînt înzestrați“. Și Samuil Micu, mai tîrziu, în prefața „Lexico-nului de la Buda“ (1805) arăta : „Să scriu această carte m-a în-demnat numai iubirea pentru cultura și știința neamului meu“. Astfel de gînduri, expri-mate sau nu, au înaripat din totdeauna cugetul și acțiunea marilor cărturari ai acestui neam, binele nației fiindu-le idealul suprem, pentru care în-treaga viață s-au străduit a-l realiza. Ce altceva poate să însemne munca stăruitoare dusă de Coressi pentru traducerea, tipărirea și difuzarea cărților pe limba poporului, pentru în-treg teritoriul locuit de români? Dar vrednica activitate a corifeilor Școlii Ardelene, pentru ri-dicarea prin învățatură a nea-mului, spre a-l aduce la conștiința de sine, de întemeietor și stăpîn în matca sa de obirșie, pe care nu a părăsit-o ni-cicînd, cu toate privațiunile în-durate? Astfel și-au rînduit strădaniile, cu gîndul la mai bine pentru poporul lor, Gheor-ghe Lazăr, Ion Heliade Rădu-lescu, Gheorghe Asachi, Nicolae Bălcescu, Simion Bărnuțiu și un lung, foarte lung șir de cărturari, venind pînă în contem-poraneitate, care și-au făcut din slujirea patriei, rațiunea de a fi, prin aceasta împlinindu-se valoric, ca personalități puter-nice, înscrindu-se cu aportul lor distinct și major, în patri-moniul culturii românești.

O cuprinzătoare și nuanțată estimare a remarcabilei moște-niri spirituale a înaintașilor noștri, cit și a creației contem-porane în ansamblul ei rapor-tînd-o la realizatori, la cei care i-au dat sens și împlinire su-perioară, reliefează pregnant, că faptele memorabile de cul-

tură, operele literar-artistice și științifice de valoare, cu rezonanță persistentă în timp, înnoirile originale din tehnolo-gii, constituie în sine nu doar produse ale unor talente deose-bite, ci, în egală măsură ele sînt expresia elocventă a dra-gostei de țară, a mindriei de a aparține acestui popor, dorind și prin contribuțiile respective, a-l ridica în demnitate și mă-reție, la noi altitudini de e-mancipare și progres. Patriotis-mul este un sentiment activ, un remarcabil catalizator al disponibilităților individuale și colective, fiind deci, incompati-bil cu expectativa, cu pasivis-mul, cu contemplația sterilă, el conferind personalității o acu-tă conștiință a răspunderii pen-tru destinele națiunii, o impli-care profundă și complexă în întregul dinamism al vieții po-litice și economico-sociale, în determinarea înnoirilor, a pre-facerilor calitative din toate sectoarele de activitate.

În Tezele de o inestimabilă valoare teoretică și practică, formulate de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, s-a subliniat necesi-tatea „Să dezvoltăm puternic educația patriotică, mindria față de cuceririle revoluționare, să facem să crească răspunderea și hotărîrea de a face totul pentru a contribui la dezvoltarea continuă a patriei, la întă-rirea independenței și suverani-tății țării“.

Acest îndemn de mare densi-tate semnificativă, adresat nouă, tuturor celor angajați în mare-le front al culturii și ideologiei, al activității politico-educative, tuturor celor a căror muncă și menire se împlinesc pe tere-nul atît de sensibil, de com-plex și de dificil al conștiinței oamenilor, constituie o orienta-re, prioritară, ne reamintește o sarcină de mare răspundere, pentru însuși viitorul țării.

În condițiile actuale, a culti-va patriotismul — ca dimensi-u-ne definitorie a tuturor mem-brilor societății, înseamnă o

(Continuare în pagina 11)

MIHAI RĂDUCANU ■

Artistul — conștiință a epocii sale

DOREL VIȘAN:

„Teatrul este dragoste“

— Ce prieten al artei Dum-neavoastră, vă întreb, stimate Dorel Vișan, cine sînteți de fapt?

— Un propovăduitor laic cu credința că tot ceea ce poate face bine un om, trebuie și merită să fie făcut.

— Vreți să conduceți pe ci-titor prin etapele principale ale creației dumneavoastră?

— Părerile unui actor despre puterile sale sînt în permanen-ță stare de provizorat și revizu-ire. Vorbînd însă de o etapă revoluțiară a activității mele, poate trecînd timpul, voi revizui mai puțin din cele ce urmează : etapele principale ale „vieții“ mele artistice sînt șase. 1. VI-SUL (ucenicia) : perioadă în care am cunoscut fascinația pe care numai marii artiști o pro-

duc asupra oamenilor. Vremea studenției și a viselor (desar-te ?), cînd rămîneau pironit pe coridoarele institutului la trece-rea „meșterilor“. În acele vre-muri, profesorii erau numai „monștri sacri“. Mă plec în fața umbrei lor. 2. REALI-TATEA (conul de umbră) : primii ani la Teatrul Național din Cluj, rar cînd prin-deam cite „o tavă“. Cele mai triste zile și nopți. Singura lu-mină pe care o păstrez și azi era faptul că puteam sta la „arlechin“, să fur meserie de la Magda și Ion Tilvan. Alexan-dru Marius, Maria Cupcea și alți mari artiști ai Naționalu-lui, cu o neasemuită dăruire și seriozitate pentru scenă. Tre-cînd vremea, tot mai rar stă-teau actorii tineri la „arlechine“

să fure măiestria, iar azi nu stă aproape nimeni. Artiștii tineri vin în teatre „gata învățați“. A murit grija pentru disciplinarea și călăuzirea actorului. A murit credința că pentru un actor trebuie să treacă douăzeci de ani de activitate ca să știe cite ceva despre arta lui. 3. ȘANSA : după o vreme am fost invitat să interpretez rolul „subdirec-torul“ din piesa lui Camil Pe-trescu „Mitică Popescu“ (regia Mihai Dimiu), la Teatrul din Tg. Mureș. Am pus o condiție : să se facă un turneu la Cluj cu spectacolul. Pe atunci directorul teatrului asista la toate specta-colele. Așa s-a întîmplat că „m-a văzut“, am avut mare suc-ces în rol, iar după spectacol a venit la cabină și mi-a spus : „De azi înainte vei juca la mine.“ Și așa a fost...

4. ÎNCEPUTUL : un început mai tîrziu, dar de suflet și de statornicie (de altfel, multe lucruri în viață „le-am început mai tîrziu“). Poate că acest lu-cru a avut și avantaje. S-a întîmplat că în perioada cînd nu am jucat pe scenă m-am preocupat mai mult de truda cu mine însumi, și acesta a fost un ajutor pentru a face mai tîr-ziu roluri apreciate. Am consi-derat și consider și azi că pre-gătirea fizică a actorului con-tează foarte mult. Cultura fizică, în paralel cu cultura profesiei, mi-au adus numai cîștiguri : Thisbe (Visul unei nopți de vară, Shakespeare), Manolescu (Opinia Publică, A. Baranga), Arlechino (Jocul dragostei și-al întîmplării, Mariyvaux), Predi-catorul (Mutter Courage, Brecht) și multe altele, toate gre-fate pe întrebarea : cauzele și efectele pe care se străduiește

(Continuare în pagina 14)

MIKO ERVIN ■

Cronica literară de Romul Munteanu

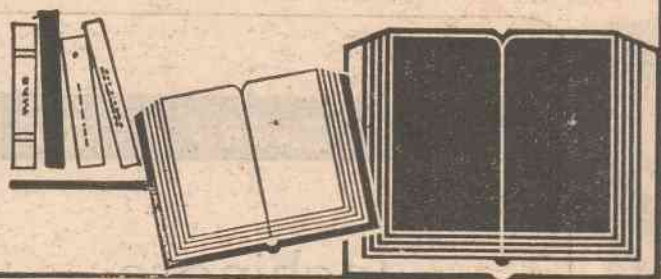
Pagina 10

Cercuri pentru ziua de mîine

Pagina 15

VITRINA CARTILOR

Convorbiri fără adiționale

Nesfârșita identitate

— După *Plimbarea prin flăcări*, recenta dvs carte, ce proiecte aveți în continuare, Daniel Corbu?

— Să colind toată Moldova, pe jos sau călare. Să-mi văd apărută antologia de versuri „Eros și Tanathos” (două volume) pe care o visez zi și noapte.

— Prin ce credeți că vă detașați dvs. de restul colegilor de generație?

— Am rămas la temele mari. Mi-a fost frică să mă apropiu, ca ei, prea tare de cotidian chiar dacă am parcurs și eu lecturile și experiența lor. În general, mă gândesc mai mult la singurătățile mele decât ale altora. Încerc să găsesc citimea de nemurire care se poate dăruia.

— Sinteți un singuratic din fire?

— Sint unul dintre marii autori de scrisori. Ajung la 12—15 scrisori pe săptămână. Aud că Voltaire a trimis 300 000 de scrisori.

— Nu pe săptămână!

— S-ar putea să-l ajung. Dorința mea de comunicare e vie. Până atunci mă consolez cu scrisorile primite de la Noica, Elițys, Paler...

— Nu cumva condiția dvs. de poet care trăiește la Tirgu Neamț intensifică această dorință de comunicare?

— Orașul Tirgu Neamț are relații directe cu universul.

— Nu v-a tentat niciodată marele oraș?

— M-aș duce într-un oraș mare doar pentru anonimatul lui: să te poți plimba pe străzi fără să te recunoască nimeni!

În orașul în care trăiesc nu mai pot dobândi singurătatea decât în camera mea de la etajul IV al unui bloc, între neliștitoarele cărți. În rest, nu am prejudecata provinciei, din moment ce există bibliotecile și prietenii de departe. Singura mea prejudecată e următoarea: vin în literatură după mari valori călăuzitoare de gândire și simțire românească, ridicate din pământul Moldovei, după care trebuie să fac și eu ceva pe acest pământ. Prejudecata mea ține deci de valoare.

— Vă adăugați generației anterioare sau o contestați?

— Nu merg pe demitizare. Nichita Stănescu e cel mai tânăr dintre tinerii poeți ai acestei țări. Noi am apărut când mitul lui era în floare. Am învățat mult de la Nichita Stănescu și de la deschiderea culturală a acestei generații. Nu se poate nesocoti tradiția. Te individualizezi doar pentru a te putea integra mai bine!

— Ce credeți că aduce nou poezia dvs. în literatura noastră?

— Încerc o resurrecție a tragicului în poezia română cu mijloacele sfârșitului de mileniu. Discuția trebuie purtată în contextul mai larg al genurilor literare care te pot defini ca autor. Încerc să-mi caut identitatea, alerg după o nesfârșită identitate. De aici vine tragismul: în momentul în care o găsești, îți scapă printre degete ca parfumul trandafirului pe care nu-l poți prinde în pumnii.

ION ZUBAȘCU ■

Cronica literară

de Romul Munteanu

Peregrin la Ninive

Cind primii călători au început să cutreiere lumea, modul de relatare a impresiilor căpăta cu precădere forma de cronică sau de jurnal de călătorie. Renașterea este plină de asemenea însemnări, iar romanticii demonstraseră o uriașă nevoie de cunoaștere a altor tipuri de civilizație, cu precădere arhaice. Harta lumii este plină de trasee care duc spre Italia, Africa de nord, țările din Orientul Apropiat, pădurile virgine ale Americii de nord etc. Dar nici poezii nu au ezitat multă vreme în fața unor astfel de tentații. Luis de Camões a scris un celebru poem epic, punctat de secvențe lirice (*Lusiada*, 1572) în care sînt vizualizate scene pline de pitoresc ale drumului spre Calcutta, grefat pe mitul lui Vasco da Gama. Germanul Martin Opitz a fost o anumită vreme profesor la Alba Iulia. Impresiile sale despre obiceiurile românilor, limba vorbită, dansurile populare sînt consemnate într-un poem de factură etnografică, *Zlatna sau liniștea sufletului* (1623). Cînd scriitorii preromantici au descoperit ruinele din vechea civilizație mediteraneană, apoi altele mai vechi din Orient, au citit în ele semnele unor epoci de glorie apusă. Poeții români se uitau la ruinele de la Tirgoviste, Suceava etc. ca la o mărturie a unor vremuri de glorie. Se știe doar că Eminescu a conferit vestigiilor unor civilizații dispărute cel mai mare grad de poeticitate.

Excursurile asupra civilizațiilor de altă dată au fost citite în mod variat în funcție de spiritul epocii. Ne întrebăm astfel cum poate fi citit volumul de versuri *Peregrin la Ninive* de Florentin Popescu (Ed. Dacia, 1988) în contextul actual. Scriitorul nu evocă vechea civilizație asiriană, nu se infioră la modul romantic în fața ruinelor, nu cultivă nici pitorescul de tip etnografic. El și-a conceput culegerea de versuri ca un voiaj imaginar, poetul comportîndu-se ca un arheolog-filozof, capabil să citească inscripții posibile sau imaginare de pe diverse tăblițe, resturi de statui, pietre funerare, basorelieuri etc. Tehnica lecturii semnificative a oricăror elemente referențiale este limpede: „Căta înțet să pricepi / cum erau, cum munceau, cum visau / și mai ales cum încercau să steie de vorbă cu timpul, / cu piatra și apa și cerul / și-nțelegau mersul firii, ei, cei din Ninive” (*Relief la Ninive*, VII). Pe această cale, scriitorul este convins că „Gîndul dînd intruchipare Ideii artă se face”.

Tot volumul este conceput, așadar, ca un voiaj imaginar, destinat să descopere semnele unor începuturi, să găsească acele mărturii ce depun pentru origini. În căutarea după „vechi seminții”, „popoare de lei și popoare de arbori” sau „popoare de seminii” neștiuți, scriitorul ascultă, pareă, trecutul prin toți porii existenței sale. Enunțurile sînt aforistice, avînd ceva din puterea de coerciție a unor imperative categorice. „Apleacă-ți urechea la gîndul / muritorul meu trup spre adîncuri / și află de-acolo, venirea urmașilor tăi, / află din zvonul nedeslușit al țărînei / cum ei se vor rupe de mine încît / supunîndu-se gîndului / numai gîndul lor” (*Su-pus lui Enlil*).

Pentru „culoarea locală”, poemele sînt decorate cu nume de ape (Tigr, Eufrat), de zeiță (Nimurta, Anu, Enlil), de orase (Uruk) și de regi (Assurbanipal). De fapt, culoarea locală nu există, în pofida acestor indicii care sugerează mitologia și semnele prime ale civilizației asiriene. Poemele concepute de Florentin Popescu nu au un caracter documentar ca cele scrise de Camões sau de Opitz. Autorul citește și descrie tăblițe și ceramică imaginare, evocă dialoguri fictive între oștenii veterani și fiii lor, relatează scene de vinătoare, secvențe domestice de la curte (regele și hrănirea cailor), scrisori ale unor soldați către iubitele lor rămase acasă.

În toate poemele lui Florentin Popescu există o adevărată literatură a germinării, a fecundării, a mariajelor dintre elemente. Piatra, ca mărturie rezistentă a regnului mineral, este cea mai frecvent invocată, apoi apa și în cele din urmă vegetalele. „Să fii, rînd pe rînd / trestie și copac și apă și piatră / prin care gîndul trece într-o caleașcă / trasă de cai de fum” (*Serile visînd*).

Peregrin la Ninive este, mai de grabă, o carte despre universalile civilizațiilor, nu despre elementele lor particulare. Fiecare secvență de viață se transformă într-o parabolă. Descrierea din *Grădinarul* este grefată pe unele detalii specifice universului vegetal. Ea este apoi subit convertită într-un cîntec de leagăn destinat zeului Ninurto. Simplu, enunțul capătă o gingașă lirică tipică vechii poezii orientale. „Fie-ți noaptea copacul plin cu vise frumoase / Fie-ți somnul un zbor de stoluri albe / scuturînd să-mînța și cerul înalt din aripi / ca o ploaie blondă pe brazde / Fie-ți odihna curată și blindă / Fie-ți murmurul stelei aproape”.

Florentin Popescu are o remarcabilă capacitate de diversificare a discursului liric, de miscare a registrelor de limbaj. Discursul mitologic, evocarea scenelor de luptă, singurătatea oștenilor confrunțați cu moartea, peisajele silvestre, murmurul de ape, rătăcirile corăbierilor pe mare și mai ales germinarea, veșnica trecere a naturii prin anotimpuri, presupun tot atâtea modalități de expresie adecvată fiecărei stări. Într-un anume fel, literatura cultivată de Florentin Popescu are frecvente analogii cu poezia emblematică. Imaginea este reprezentată, descrisă, epicizată, lizată, transformată în reflecții cu un vădit caracter existențial: „Fîr de iarbă nu-i o părere suind / din lut la-nțimplare, — în trupul lui e-un copil / alergînd cu privirea mereu înspre soare / și nu-i nesimțitor ca o piatră, / să-l poți uide fără pic de durere / nu-l auzi cum străbate cîmpia?” (*Bătrînul oștean către fiul lui în armură*, I).

Enunțarea are, după cum ușor se poate constata, caracterul unei pilde pline de învățătură. Autorul se conduce mereu după regula: *fabula docet*. Cînd bătrînul oștean îi vorbește fiului în armură, dornic de cuceriri, de luare în stăpînire a prizonierilor, de chinuire a supusilor prin munci grele, forțate, el își aduce aminte de trecut, de iluziile sale sfărîmate. Lecția pacifistă, de toleranță față de alții, este desprinsă din universul animalier, menit și el să ofere pilde mai bune decît oamenii: „Puiul de corb și puiul de leu / nu sînt doar o iluzie, ci bune intruchipări / asemenea nouă a lumii lor de copii / și gîndul și rostul și singele lor, / nu le-auzi cum noaptea se schimbă în oameni / nu le-auzi cum se-nnoie prin somn / sub povara spaimii de-a nu le rețea firul vieții?”.

Există în creația lirică a lui Florentin Popescu o frumoasă poezie a tandreții umane. Ea este comunicată prin gingășia unor metafore simple, înțilite în literatura japoneză și chin-eză. Dar în general toate textele de înțelepciune arabă sînt impregnate cu enunțuri de acest fel. Reținem un singur exemplu din *Peregrin la Ninive*: „Toată noaptea un foșnet de frunze / o adiere de vînt, o neliniște / și un zvon necunoscut mi-au alergat prin casă / Cînd m-am trezit stringîndu-te — de dor / numele tău era-nflorit pe masă” (*Epistola oștaşului către iubita lui rămasă acasă*, I).

Fără îndoială că peregrinul la Ninive poate fi și în altă parte. Datele umane pe care este fondată poezia sa rămîn universale. Remarcabilă, experiența lui Florentin Popescu nu este repetabilă.

VASILE VETÎȘANU ■

Artă de a studia eficient

O dată cu aplicarea — din anul școlar 1985/1986 — a noii programe de limbă și literatură română pentru învățămîntul liceal, au fost editate, în formele didactice și dimensiuni diferite, o serie de materiale destinate să faciliteze procesul predării-învățării acestui obiect. Apărute ca lucrări de sine stătătoare

• Cartea de știință • Cartea de filosofie • Cartea de istorie • Cartea de reportaj •

Lectură atrăgătoare

Trei ofițeri de marină, pasionați de istorie, Ilie Manole, Ioan Damaschin și Anatolie Zemba dau la iveală, prin *Edi-tura Militară*, un prim volum al lucrării *Confruntări navale* (București, 1988, 310 p.). Așa cum se înțelege și din titlu este o istorie a luptelor „pe apă, sub apă și deasupra apei” din antichitate și pînă în zilele noastre; primul tom prezintă circa o sută de astfel de confruntări de la cea de la Carmel (Nasul gazelei) de la circa 2420 î.e.n. pînă

la războiul submarinelor din anii primului război mondial (1914—1918).

Este, așadar, o carte în viziunea tradițională a istoriei militare preocupată cu precădere de reconstituirea bătăliilor (de aici și denumirea de „istorie-bătălie”). Rămîind însă în aceste cadre tradiționale, autorii au oferit o descriere întemeiată pe cea mai nouă bibliografie a luptelor navale.

Alături de bătălii de care ne amintim cu toții din anii de școală, precum Salamina, Lepanto, Trafalgar, cititorul găsește o multitudine de alte confruntări despre care auzise cîte ceva sau pur și simplu le ignoră (în funcție, evident de propria-i pregătire și de preocupările sale). Iată, de pildă, despre bătălia dintre flotele anglo-franceze și olandeze din apropiere de mica insulă Texel (21 august 1673) citiți dintre noi am auzit? Și totuși citim că ea a fost „cea de-a patra mare bătălie desfășurată în cadrul războiului anglo-olandez (1672—1674)”, el însuși făcînd parte dintr-un șir de trei războaie calificate de bine cunoscutul istoric britanic G.M. Trevelyan, „o bătălie de titani, care a consumat imense resurse din partea ambelor țări”.

Istoria românească este prezentă în paginile cărții, autorii fiind preocupați de integrarea

istoriei naționale în cea universală. De la campania pontică a lui Darius I (514 î.e.n.) și furtarea Dunării de către Alexandru Macedon (335 î.e.n.) pînă la Războiul de independență din anii 1877—1878 (luptele de la Măcin și Ostrovul Canapa-Chiftele) și primul război mondial (Turcia, Flămînda) sînt prezente, așadar, cele mai importante episoade ale confruntărilor navale — în înțelesul amintit mai sus — din istoria poporului român.

Cei trei autori au scris o carte informativă, limpede (expunerea este însoțită și de numeroase hărți) de cel mai mare folos atât pentru specialiști cît și pentru marele public, cărora le oferă una dintre cele mai atrăgătoare lecturi.

Un comunicat de ultimă oră: bătălia pentru procurarea cărții a început.

FLORIN CONSTANTINIU ■

O zonă mioritică

În colecția *Zone etnografice* a Editurii Sport-Turism a apărut, recent, lucrarea: *Zona etnografică Vrancea*, sub semnătura regretatului Tancred Bănățeanu și Georgeta Stoica. Același cărturar ales, Tancred Bănățeanu, ne-a oferit o prolegomenă la estetica artei populare,

cu analize de adîncime asupra unei permanențe a spiritualității noastre populare.

Prin nota ei fundamentală, lucrarea de față explorează în același mod o zonă mioritică cunoscută, cu un epos poporan de durată, încărcat de motive și simboluri spirituale de durată. Dincolo de „cadru geografic și istoric al zonei Vrancea, rînduit de tipuri de sate specifice, avînd adevărate patrimonii de cultură sau ele însele constituind acest model, autorii dezvăluie traseul îndelungat al unor ocupații tradiționale (mestesugurile țărănești, olăritul, lucrul în lemn, în fier, pînă la țesutul pinzei, confecționarea cojoacelor și încondeierea ouălor). Un evantai de informații, de mărturii culese din teren și date din surse bibliografice completează fiecare analiză în parte.

La locul cuvenit și într-o arie largă de semnificații sînt înscrise cercetările îndreptate asupra instalațiilor tehnice țărănești, gospodăria și locuința, cu arhitectura și tipul de locuință, cu decorul și ambianța spațială a monumentelor de arhitectură. Sînt analizate portul, obiceiurile calendaristice, familiile, cu șirul de manifestări tradiționale, într-o zonă de folclor autentic, legată de lumea mioritică, toate aduse pînă în contemporaneitate.

Ni se pare cu altă mai meri-

SEMNAL

● Mai mult decât cuprinde... cuprinde sufletul — a-cesta pare a fi mesajul esențial al cărții de versuri cu care poetul Virgil Dumitrescu din Slatina debutează la Editura Scrisul Românesc. „Virgil Dumitrescu scrie o poezie vitală, whitmaniană pe alocuri, ca în poemul „La Porțile Soarelui, la Porțile de Fier”, în care cimpia, Oltul, Dunărea, toate celelalte semne ale topografiei natal se înalță în vers cu forța eruptivă a elementului original, spiritualizându-se pe măsură ce generează noi des-

cu totul alta decât cea văzută de Romulus Cioflec în 1928, ochiul atent și pasionat al autorului a ținut să ateste cu pasul și spiritul său treaz nune sonore în conștiința contemporană ca Toledo, Córdoba, Sevilla, Granada, Barcelona, Madrid.

● Dacă poetul Cristian Simionescu își publica „Vicieniile oceanului” la zece ani de la cartea sa de debut, iată că noul său volum *Insula* apare la Editura „Cartea Românească” (lector Mircea Ciobanu) la mult mai puțin timp după masiva sa carte anterioară „Maratonul”, care i-a și adus premiul Uniunii Scriitorilor. Era oarecum firesc ca după câteva cărți ale căror ample poeme au forța homerică a tălăzuirii oceanice, din mijlocul acestor fertile vinzori sintactice, să se intrupeză cu limpezime și necesitate *Insula*. Continuându-și obsesiile din volumele anterioare, dar

amănuntul real, agățarea continuă de ultimul detaliu din preajmă și de cuvintul recuperator ca și cum ar fi ultimele gesturi pentru eternitate, toate

acestea fac din cartea Dianei Turconi o nouă tentativă de relansare a cuvintului ca terapie, de remodelare prin cuvint a unei etape depășite în aspirația esențială spre un nou și mai înalt nivel al victorioasei plenitudinii umane.

● „Rămân cu / Orgoliu / Că această carte / Este singura piesă / A vieții mele / Pe care mi-am regizat-o / Singur, / Singur / Singur.” — mărturisese Aurel Storin în spiritualul „Acord final” al cărții sale de versuri *Ora inexactă*, tipărită într-o elegantă prezentare grafică (realizată de Val Munteanu) la Ed. Litera. Într-adevăr, cartea este mai mult rodul unui orgoliu și al unei ambiții regizorale decât clăti-

narea de plăci tectonice a unei erupții imposibil de stăvilit. Deși poemul liminar, „Plinsul de bărbat” (care dă și titlul primului ciclu) deschide brusc o ușă spre teritoriul unei poezii virile, cum rar se scrie la noi, în cea mai bună linie păunesciană întreținută și de poeme ca „Deschiderea la mare”, „Ave Maria”, „Tăierea de sare” etc — ceea ce urmează, din păcate, coboară pînă la simpla versificație cu letistă aripa elevației lirice inițiale, al doilea ciclu, „Frumosul de Istambul” fiind justificat doar de poemul „Reportaj”, iar ultimul „Masinării desuete” (o suită de rondele) propune mici bibe-

louri fără suficientă prospețime ca să relanseze specia depășindu-i purul retorism decorativ. *Ora inexactă* a lui Aurel Storin este prea bine calculată pentru miza inițială de ambiguitate care ar fi lansat cu acest volum un poet întrezărit în cele mai bune texte ale sale.

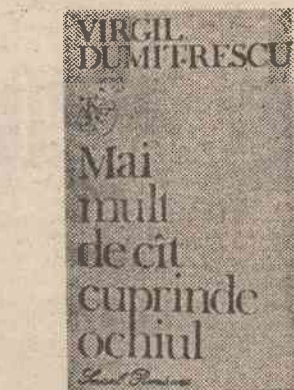
ION ZUBAȘCU ■

Un tiraj care nu cere hirtie

La Tirgoviste a devenit un obicei. De mult. Un obicei bun. În fiecare săptămână, o librărie este prezentă cel puțin într-una din întreprinderile sau instituțiile municipiului. Sint expuse, desigur, noutăți de beletristică, dar și cărți cu conținut tehnico-stiințific, lucrări apropiate de domeniul de activitate, de interesul oamenilor muncii din unitatea respectivă. Drumurile lor pentru o carte se scurtează, parcă și relația cu librăria devine alta. Mai caldă, mai civilizată chiar. În asemenea condiții, nici un librar nu-și mai permite să vîndă ceva condiționat, așa cum se mai face prin alte părți și cum citim în multe scrisori ce sosesc la redacție. Și în acest mod se diminuează stocurile, dar lucrul se petrece în mod corect, fără a-i îndesa nimănui în sacosă o carte nedorită. În fond, fiecare carte are cititorul ei. Dacă ea stă nevină, de cele mai multe ori înseamnă că el n-a întâlnit-o. Așa ceva au înțeles bine librării dimbovitene și au — de ani de zile — onestitatea de a sluji cartea și pe cititori cu bunăcredință, fără artificii de teșghețari, cu pietate meritată de fabulosul cuprins al galaxiei Gutenberg. Nu este de mirare, deci, că rezultatele întrecerii socialiste au așezat Centrul de librărie Dimbovița — director Silviu Gheorghiu — „atît pentru rezultatele din 1986 cit și pentru cele de anul trecut, pe primul loc în țară. La o existență de 15 ani, centrul de librărie dimbovităean și-a adjudecat de trei ori acest titlu. Să mai adăugăm că întrecerea este de o severitate care-i sporește prestigiul, prin sistemul ei de punctaj, că la un asemenea loc nu se poate ajunge decât fără nici o abatere în librăriile județului, fără nici o lipsă în gestiune pe parcursul unui an (doi ani consecutivi în aceeași situație înseamnă ceva, nu ?), o poziție necodificată de regulile întrecerii !); că locul II pe 1987 a fost obținut la 100 de puncte diferență față de premianți”.

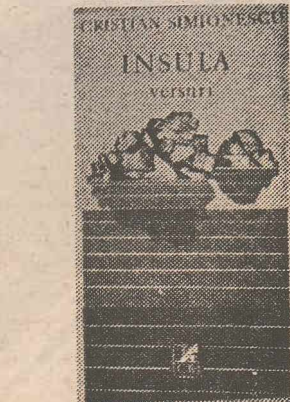
„Numai în Tirgoviste — ne spunea tovarășul Ionel David, instructorul rețelei comerciale a centrului — vinzările arată că, anul trecut, în medie, s-au cumpărat cărți de 105 lei pentru fiecare locuitor.” Numai cărți, adăugăm noi. Dar librăriile sint cotate în întrecere la absolut întreaga activitate a lor, care implică o diversitate de măruri, o gamă largă de repere, ce se notează fiecare, pentru a obține, în final, media competenței celor apreciați. Iar media aceasta i-a situat pentru a treia oară în virful necontestat al listei tuturor confrăților lor din țară.

DORIN GHERGHINESCU ■

chideri pentru spiritul preocupat de poetizarea lumii. Căutîndu-și un teritoriu propriu în alternanța dintre muzicalitatea benefică a cuvintului și forța sugestivă a rostirii directe, medîtînd îndelung asupra rostului poetului în mijlocul materiei lumii, poezia viitoare a lui Virgil Dumitrescu, mai puțin preocupată, deocamdată, de perfecționarea mijloacelor prospective, își va descoperi cu siguranță calea sa singulară de performanță.

● Editura Sport-Turism reîdărește după șasezeci de ani de la prima sa editare volumul *Cutreierînd Spania*, carte ce aparține unui autor a cărui biografie, asemănătoare întru totul marilor neliniștiți și aventurieri ai planetei literare, de la Jack London la Panait Istrati (cu care s-a și împrietinit), constituie ea însăși prilejul unei spectaculoase restituiri. Și chiar dacă Spania contemporană este

dezvoltîndu-și mijloacele, ca în cazul surprinzătorului ciclu „Interviu”, Cristian Simionescu adaugă propriei creații și poeziei noastre actuale o carte care amplifică proiectul său inițial de cuprindere totală a poezității lumii, de la origini pînă în prezent, confirmînd o mare vocație și certitudinea unui destin care lucrează de mulți ani la o victorie ce are toate șansele să fie a întregii literaturi române.

● Un roman scris într-un registru extrem de sigur, pe cit de simplu și firesc, pe atît de autentic în fiecare vocabulă a sa, trădînd o stăpînire a cuvintelor și climatului românesc pe care numai traversarea unei experiențe limită a destinului ti-o poate dăruî în compensație — iată ce ne propune Diana Turconi la Editura „Cartea Românească”. Romanul său *Legati-vă centurile de siguranță*, are ca personaj principal pe tinăra traducătoare Delia zburînd spre Roma pentru a face o operație pe cord, consumînd experiența Italiei (în familia bătrînilor Monti) la limita dintre înfrîngere și speranță și apoi aterizînd victorioasă în țară. Teribila foamă și sete de

● O excelentă carte de interviuri cu o seamă dintre contemporanii noștri publică Ovidiu Ioanitoaia la Editura Eminescu: *Intimplări din realitatea imediată*. Gazetar binecunoscut datorită vervei articolelor semnate de el și datorită nesatului cu care scrutează ceea ce se petrece în „realitatea imediată”, autorul ne propune în acest volum dialoguri cu oameni de știință, medici, mame eroine, constructori de nave, compozitori etc. Cartea conturează, în chip original și dezinvolt, modul în care, cu trudă și migală, se împlinesc viețile de excepție.

● La „Cartea românească”, o altă apariție editorială confirmă marea vocație de reporter — și nu numai de reporter ci și de înzestrat prozator ! — a lui Cornel Nistorescu. În *Proprietarul de iluzii* — o culegere a suferințelor de reportaje și de povestiri —, inspirate din stricta actualitate, el ne propune să meditam la destinele semenilor noștri. Pasionante prin bogăția de evenimente semnificative și prin relatarea lor cu o vădită știință a suspansului, paginile lui Cornel Nistorescu constituie o lectură atractivă.

● Cartea de știință ● Cartea de filosofie ●

sau încorporate în publicații ca *Învățămîntul liceal și tehnic profesional sau Limbă și literatură*, pe de o parte ele servesc ca sursă de informare pentru cadrele didactice, pe de altă parte, prefigurează concepția și structura viitoarelor manuale de limba și literatura română pentru învățămîntul liceal.

Un loc distinct în această serie — prin organizarea informației, prin concepția novatoare de redactare, prin pronunțatul caracter aplicativ și creativ îl deține *Limba și literatura română în liceu*. Noțiuni de stilistică și compoziție (Texte literare, teme și exerciții), elaborată cu sprijinul Societății de Științe Filologice din R.S. România și editată prin revista sibiană de cultură *Transilvania*.

Un colectiv de nouă autori (sub conducerea prof. dr. Constanta Bârboi și prof. Magdalena Panaitiu), beneficiar al unei concepții noi privind predarea limbii și literaturii în liceu și al unei experiențe didactice de valoare, a reușit să dea o lucrare remarcabilă din multe puncte de vedere, modernă, profitabilă, înscrinduse în eforturile tot mai ample de înnoire — în plan general — a conținutului și metodologiei învățămîntului.

Pentru prima dată, într-o lucrare de acest fel, își face loc un capitol (esențial pentru reu-

șita școlară), adresat în egală măsură elevilor și cadrelor didactice care îi îndrumă, de organizare științifică a studiului, o demonstrație argumentată, clar ordonată, un ghid practic în arta de a studia eficient, ale cărui pagini reclamă din partea cititorului reveniri și deliberări. Materialul literar interpretat este repartizat în trei capitole: 1. Genurile literare. 2. Literatura populară. 3. Momente, personalități și opere reprezentative în dezvoltarea culturii și literaturii române pînă la perioada marilor clasici. O concepție unitară guvernează redactarea celor trei părți, chiar dacă autorii nu mai sînt aceiași și chiar dacă textele literare presupun schimbarea perspectivelor de interpretare.

La realizarea obiectivelor lucrării concură o mare varietate de moduri de comunicare și de angajare a elevului, combinate cu știința obținerii rezultatelor scontate: fragmente din operele literare interpretate, definiții, caracteristici, sugestii, explicații, excepte, tabele sinoptice, liste bibliografice, probleme de limbă, teme de lucru, teme de reflecție etc. În cazul interpretării poeziilor, se folosește tehnica separării paginilor de carte în două coloane (cu indiscutabilă eficiență): în coloana din stînga este textul, în coloana din dreapta se dau explicații, sugestii, se propun aso-

cieri. În cazul textelor în proză sau dramatice, comentariul precedă, intrîndu-se încheie textul. Un loc aparte, prin calitățile intrinseci, prin valoarea de model, prin sugestiile oferite în legătură cu modul de interpretare a textului (o amplificare a numărului întreprinderilor de acest fel ar fi binevenită) îl reprezintă *Sugestiile pentru comentarea unui text liric folcloric*.

Lucrarea poartă amprenta de netăgăduit a actualității și prin criteriile estetice care au prezidat la selecția textelor. De la Ronsard și Shakespeare la Ibsen, Pillat, Blaga sau D.R. Popescu au fost alese texte reprezentative pentru literatura română și universală, care îngăduie o conducere a elevilor în operațiunea de descifrare a semnificațiilor. De exemplu, în capitolul de *Teorie literară*, pentru a ilustra meditația, se comentează următoarele poezii: Anul 1840 de Gr. Alexandrescu, Cu mine zilele-ți adaogi de M. Eminescu, În pesteră de P. Cerna, Greușă de L. Blaga și *Moartea lupului* de A. de Vigny.

Atît cadrele didactice care predau limba și literatura română în liceu, cit și elevii, beneficiază prin prezenta lucrare de un instrument competent de informare și de lucru.

Profesor
CORNELIU CRĂCIUN ■

Cultură și patriotism

(Urmare din pagina 9)

muncă stăruitoare, angajînd integral toate resursele educaționale ale societății, spre a conferi personalității acestora, o fermă conștiință de sine a identității și demnității naționale, mobilizînd o spre a duce mai departe generoasa moștenire lăsată de înaintași viitorului, înscrinduse cu propriile fapte, cu propriile investiții de inteligență, competență și creativitate, în grandioasa operă constructivă ce se desfășoară în România, într-un ritm alert, fără precedent, în epoca de ample prefaceri revoluționare, inaugurate de istoricele lucrări ale Congresului al IX-lea al partidului.

Așa cum s-a subliniat în repetate rînduri în documentele programatice ale partidului, în orientările și indicațiile secretarului general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, mari răspunderi revin în acest sens scriitorilor, oamenilor de cultură și artă, cadrelor didactice, tuturor educatorilor, care prin

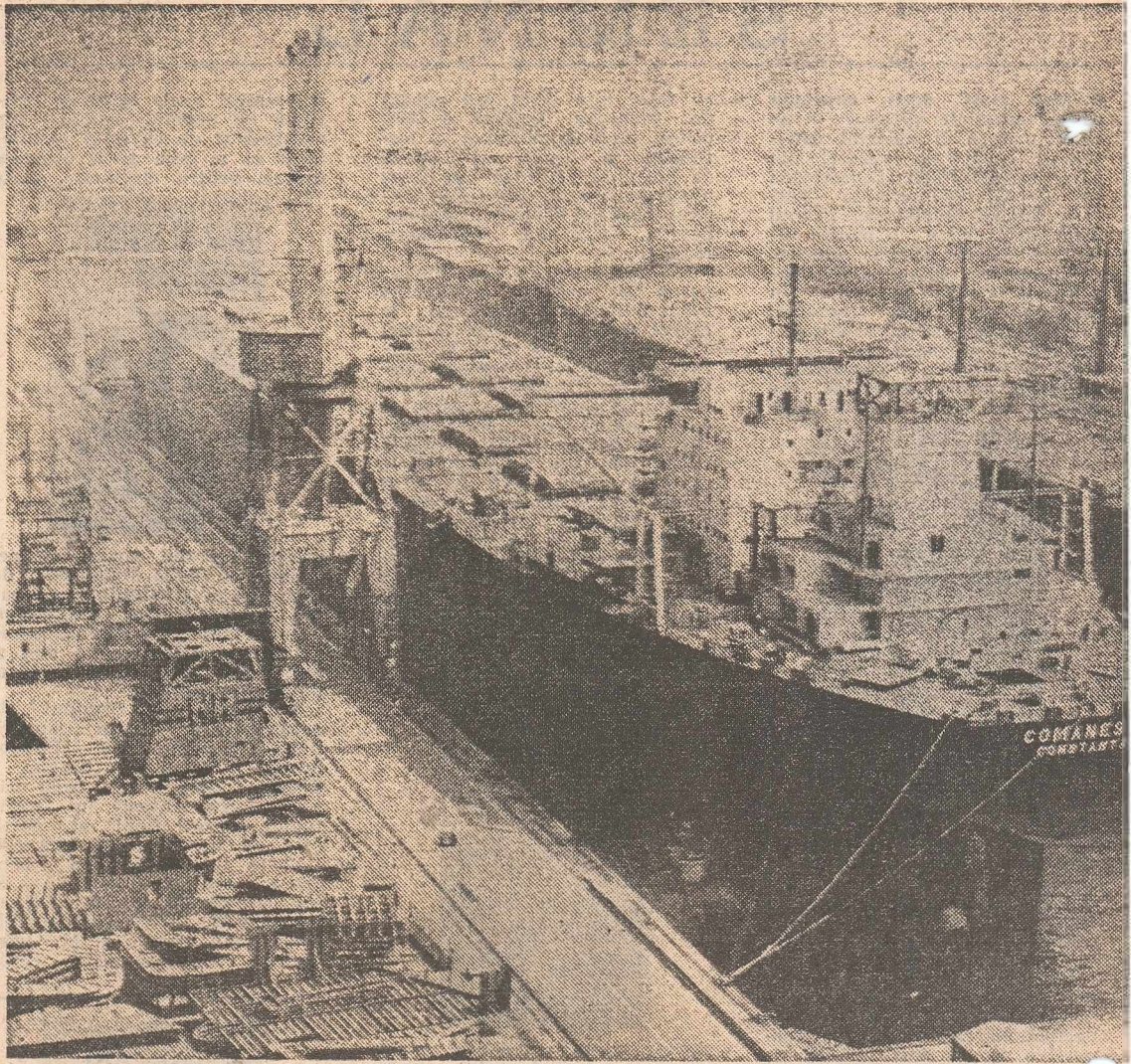
opera lor, prin întreaga lor activitate, pot și trebuie să aibă o contribuție sporită la prefigurarea și realizarea efectivă a viitorului, la promovarea calităților specifice omului nou, multilateral dezvoltat, animat de înălțătoare idealuri patriotice, angajîndu-se plener și conștient în grăbirea ritmului schimbărilor din societate, participînd, în spiritul democrației muncitorești-revoluționare, la proiectarea, adoptarea și înfăptuirea politicii noastre interne și externe, îndeplinindu-și exemplar sarcinile și atribuțiile ce-l revin în contextul general al vieții economico-sociale, punînd mai presus de toate, interesele țării, ale poporului, cauza socialismului și comunismului.

Preocuparea conștientă, programatică a oamenilor de cultură și artă, a educatorilor, spre a fi, prin creația lor, prin activitatea ce-o desfășoară, la înălțimea acestor înalte comandamente sociale, constituie expresia angajării lor patriotice, revoluționare, în destinele României de acum și din viitor.

Nava — amiral a flotei românești maritime comerciale

Fotoreportaj de MIHAI STĂNESCU
și ELENA GHERA

12 iulie 1988. Dată simbol în istoria construcțiilor navale din patria noastră. În această memorabilă zi, în prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu și a tovarășei Elena Ceaușescu, a avut loc — cum bine se știe — un eveniment emoționant, care a rămas întipărit adânc în inima și conștiința noastră, a tuturor: lansarea, la Constanța, a celei mai mari nave construite vreodată în România — mineralierul „Comănești”, de 165 000 t.d.w. De peste 300 metri lungime, lată de 46 și înaltă cit un bloc cu 12 etaje, această adevărată navă-amiral a flotei noastre maritime comerciale constituie o elocventă expresie a excelenței potențial creator dobândit de industria noastră constructoare de mașini în anii de glorie ce au urmat după Congresul al IX-lea al partidului, o realizare de prestigiu nu numai a constructorilor navali constănțeni, ci a întregului popor român.

Iată-ne la întreprinderea de construcții navale Constanța într-una din zilele imediat următoare ale amintitului moment.

E miez de iulie, fierbinte, și „Comănești” ne-a întâmpinat încă de departe, cu silueta-i măiestruasă, neobișnuit de impunătoare. Abia fusese scos la apă și acum plutea pe suprafața albastră a mării, supunându-se parcă liniștit și de bună-voie ultimelor lucrări de echipare și montaj interior. Echipa de lăcătuși-montatori, de sudori și electricieni, de vopsitori și mecanici, conduse cu destoinicie de dispecerul coordonator ing. Floridor Oprea, de ing. Marian Teodorescu și de dispecerul tehnician Nuri Ibadula, l-au luat în primire cu întregul lor alai de unelte și macarale-gigant.

Fantastică navă! Nouăzeci de trepte a trebuit să urcăm pînă la puntea principală de unde avem o panoramă superbă asupra unuia dintre cele mai mari porturi din Europa: Portul Constanța. În sala mașinilor, jos, i-am cunoscut pe citiva dintre neobosiții constructori: instalatorii Costică Fodor, Florin Popa și Mihai Craiu... lăcătușii Gheorghe Antemir, Alexandru Pizculescu și Gheorghe Mitu...

Cum se poate vorbi despre sticlari? Cuvintele resping înțelegerea. Despre ei, cei care muncesc atât de simplu, dar atât de concret, se poate scrie dintr-o suflare. Căldura cuptoarelor în care materia primă se încălzește la incandescență, dă putere omului-sticlar, îi dă forță să modeleze un obiect fragil.

Ce înseamnă un pahar spart? Aproape nimic și totuși înseamnă mult. M-am convins că așa stau lucrurile intrind într-o fabrică de sticlărie. La Tomești, județul Timiș, lucrează și prelucurează sticla cea mai veche întreprindere de acest fel din țară. Atestată documentar de pe la 1840, unitatea cunoaște o adevărată înflorire mult mai târziu, bucurându-se astăzi de un binemeritat renume în țară și peste hotare. Sticla de Tomești este mult apreciată în Elveția, Franța, Canada, Austria, Spania pentru a numi numai câteva din țările importatoare de sticlă din Tomești.

Vorbindu-ne cu bucurie despre etapele de dezvoltare, despre avântul întreprinderii în ultimii ani, tovarășul Ion Cuciureanu, secretarul Comitetului de partid pe fabrică, a punctat cele două mari etape pe care întreprinderea le-a traversat. Între 1959—1960 cînd s-a trecut de la combustibil solid la combustibil lichid — pe care-l folosesc și astăzi — și în 1965—1966 cînd s-au alocat aproape 38

milioane lei pentru îmbunătățirea unor secții și înființarea altora. De atunci, capacitatea de producție s-a dublat. Dublindu-se capacitatea de producție a crescut și necesarul forței de muncă.

— Meseria sticlarului este grea. După ce am vizitat fabrica pot spune că la dum-

peria și rutina fiecăruia. Avem sticlari din generație în generație. Sunt oameni ai Tomeștiului și din localitățile învecinate, oameni care au păstrat și au învățat meseria de sticlar.

— Îmi spuneți la începutul convorbirii, că fabrica folosește combustibil lichid și asta

sîntem fabrică cu tradiție în prelucrarea sticlei, sîntem convinși că vom realiza multe.

Trecînd prin secțiile întreprinderii rămiți profund impresionat nu de tehnologiile moderne aflate în lucru ci de mîgala și particularitatea acestei meserii. Ai ciudata senzație că oamenii se găsesc în-

terlocutorul — nu este o simplă linie așa cum o vedeți. Ea cere îndurare și răbdare, trudă și speranță. Despre noi se vorbește puțin. Nu se cunosc valențele meseriei de sticlar. Ascunzîsurile sticlei se descoperă în timp. E frumoasă această meserie dar îți trebuie talent și pasiune. Dacă un cui poate fi lovit de oricine, sticla nu poate fi modelată de oricine.

Traian Pașca vorbește cu pasiunea celui ce își iubeste meseria, celui ce se trezește în fiecare zi, cu noi și variate modele în gînd.

Privesc sticla și-n jocul nepovestit al cîndorii din fiecare produs regăsesc o fărîmă de melancolie. Fiecare obiect are un modelator al lui, are ceva din respirația sticlarului, din măiestria gravurului, din răbdarea finisurului. Părăsesc secțiile fabricii de sticlă Tomești cu ușoară vinovăție în gînd. Încerc să-mi amintesc cite pahare am spart și cu cită nepăsare am privit cioburile.

La Tomești sticlarii au căpătat ceva din tăria munților din jur. Nimic nu le cîntăste voința și puterea. Stau de veghe, din generație în generație, la căldura dogoritoare a cuptoarelor, contribuind astfel și ei la realizarea deplină a cerințelor ce-și iubesc țara și pămîntul.

IOANA PROCA

Sticlarii din Tomești

neavoastră modernizarea nu s-a prea arătat atîta timp cit țeava de suflat rămîne instrumentul de bază. În fața limbilor de foc ce răzbat din cuptoare, oamenii minuiesc cu pricepere și abilitate acea masă de materie primă care într-o secundă devine dură. Fără suflul lor, deci fără puțin din viața lor, obiectele de sticlă n-ar mai fi ceea ce sînt.

— Așa este. Sticlarul acționează direct asupra topiturii. De el depinde cantitatea de sticlă ce trebuie prelucrată. Aici intervin talentul, price-

contribuie la diminuarea calității sticlei. În ce alte condiții aceste neajunsuri ar dispărea?

— Aceasta este o problemă ce ne dă multă bătaie de cap. Am făcut toate demersurile necesare, toată documentația pentru trecerea pe gaz metan.

— Există o asemenea posibilitate?

— În apropierea Tomeștiului se găsește o conductă și, sigur, fabrica ar avea mult de cîștigat. Trecînd pe gaz metan am putea produce și cristal, produs foarte bine cîtat la export. Ținînd cont de faptul că

tr-un dans modern. Mișcare, fantezie, talent și muncă. După ce treci de secția cuptoare, cea mai grea după părerea mea, începe să se arate perfecționarea. La secția gravură fiecare obiect (vaze, pahare, boluri, scrumiere) este dichisit și implit. Arta gravurilor seamănă cu pictura. În sticlă se sapă. În sticlă se taie greu, se pătrunde fără întoarcere. Printr-un gravuri l-am întîlnit pe Traian Pașca, meseriaș pentru care tainele sticlei au devenit sentimente. O linie pe-un pahar — se confesează

sudorii Vasile Zalomir, Stancu Ștefănescu și Dumitru Mocanu... macaragii Ion Stanomir și Ilarion Mazur, maistrul Gelu Ștote, electricianul Constantin Damaschin, vopsitoarea Zoita Darabă. Tineri și mai vîrstnici, ei se aflau în plin efort. Fiecare la locul de muncă, într-o ordine perfectă, se străduiau să valorifice la maximum timpul de lucru și materialele. Cu toții dădeau parca proba de foc. Printre sutele de navalisti l-am identificat, nu fără dificultate, pe ing. Aurel Dărăban, directorul fabricii construcții navale noi și, într-un moment de răgaz, am schimbat împreună câteva vorbe, prilej cu care am aflat lucruri interesante privind dotarea de ultimă oră a navei și modul responsabil în care a acționat și acționează colectivul acestui prestigios șantier pentru îndeplinirea sarcinilor ce îi revin din prevederile Programului național, naval, din actualul cincinal.

Drumul parcurs de construcții de nave constanteni este, în fond, drumul parcurs de întreaga noastră industrie națională de la Congresul al IX-lea al partidului și pînă în prezent. Pe baza indicațiilor expres date de secretarul general al partidului cu ocazia repetatelor vizite de lucru efectuate pe marile șantier, au fost obținute rezultate din ce în ce mai bune în direcția organizării și modernizării producției de nave maritime și fluviale, asimilării și diversificării acesteia, sporirii neconținute a capacității și calității navelor. „Comănești” e deja un mare succes, o realizare de vîrf, remarcabilă!

Mineralierul de 165 000 t/dw este, în ultimă instanță, un rezultat, o consecință a eforturilor întregii noastre industrii naționale. Impunătorul vas încorporează materiale, instalații și echipamente de manevră și navigație realizate la înalt nivel, în întreprinderi reprezentative pentru capacitatea și competitivitatea industriei românești, pentru pregătirea și talentul muncitorilor și specialiștilor noștri.

„Comănești” e propulsat de un motor de 19 000 cai-putere și va putea dezvolta o viteză de 3 noduri pe oră, cu o autonomie de navigație de 25 000—30 000 mile marine, în condiții de deplină siguranță și securitate. Se cuvine de aceea un sincer cuvînt de stimă și apreciere pentru toți realizatorii acestui colos acvatic — nava-amiral a flotei noastre comerciale care, în acest miez de vară fierbinte, a primit, simbolic, drum liber să-și fluture tricolorul pe mările și oceanele lumii.

Cu o istorie fabuloasă, pierdută în mit și legendă, ca a mai tuturor vechilor așezări românești, Siretul ar descinde onomastic, cum argumenta Vasile Părvan, și mai recent Alexandru Vulpe, din acel Tiarantos, cum înregistra Herodot numele riului (*Historiae*, 48) și evoluat, probabil, în Hierasos (Hierasus), cum l-ar fi notat Cl. Ptolemei în *Geographia* sa (III, 10, 8), în Gerasus, cum îl găsim la Ammianus Marcellinus (*Rerum gestarum libri*, 3, 7) și în Seretos, în secolul al X-lea (Constantin Porphyrogenetul, *De administrando imperio*, 38, 7). Tîrgul a trecut prin multe și diverse faze de dezvoltare, pînă a ajuns la urbea de astăzi, ale cărei rădăcini probabile coboară, totuși, tocmai în paleolitic. S-au indicat semne ale prezenței dacilor (liberi) acolo, unele romane și slave, ale altor migratori medievali ce nu i-au putut frînge dimensiunea românească, în continuă expansiune și conviețuire pașnică cu feluriti alți alogenii. La un moment dat se semnalează o cetate de piatră și de pămînt, dispărută cu totul între timp, (construită, zice-se de Sas-Vodă, fiul lui Dragoș, pe dealul Sasca) pentru ca în vremea primilor Mușatini, adică a Frumosiilor (mușat, în română — frumos) să cunoască o asemenea înflorire încît să devină chiar capitala țării (prima a fost Baia, a doua Siretul, a treia Suceava, iar a patra și ultima, în Țara Românească, Moldova, Iașul). Această timpurie ieșire la suprafața istoriei și relativ constantă menținere în fluxul ei se explică prin mai mulți factori. Așezarea, de orșupus a fi fost cit de cit urbe (poate mai importantă chiar decît Baia) înainte de a deveni capitală, este plasată la relativă răscruce a marilor drumuri comerciale de odinioară care coborau, prin Liov, din nordul continentului, spre Grecia și Tarigrad, ori legaui, prin așezările de pe Nistru, prin Kiev și alte orașe din steпа scitică, Asia și estul Europei cu vestul acesteia. Drumul dinspre Baltica, pe malul riului Siret („via Walachiensis”) e menționat încă într-un portulan al lui Angelino Dulcert din 1339. Localitatea ca atare e înscrisă într-un document extern din 1340, în 1345 funcționînd acolo un așezămînt franciscan. Primul document intern datează din 1384 și provine din cancelaria lui Petru I Mușat, al cărui rol în dezvoltarea Siretului este foarte important. Același Mușatin, însă, mulînd capitala țării, mai în centru și poate într-un loc mai apărut, la Suceava (unde a construit cetatea), va determina și începutul lungii eclipse a așezării, care nu va decădea, totuși, ca destule altele, niciodată din statutul de urbe. A rămas un tîrg ce-și menținea existența prin meseriași și negustori locali, mai apoi prin școli efemere, tipografii și periodice, prin diverse manifestări culturale și îndeosebi prin farmarocarele săptămîniale, cînd localitatea se umplea de țărani din preajmă sau de mai departe, sporindu-i parca dimensiunile.

Am mai scris și altă dată cum în copilărie, Siretul însemna pentru mine un loc fabulos în care țărani din satele de pe valea Sucevei ajungeau în fiecare marți cu lemne, scînduri, draniță, birne și alte produse ale generoaselor și încă masivelor atunci păduri din preajmă, ca și ale miinilor lor harnice, pe care le schimbau cu porumb, griu, porci, cai, viței, uleiuri, vinuri, felurite obiecte industriale și meșteșugărești de uz gospodăresc, într-un mod al cărui miracol nu l-am dibuit decît tîrziu, cînd viața m-a implicat și pe mine în tainele lui. Dimensiunile urbei mi se păreau colosale, înainte de a o cunoaște, mai ales lumea către seară, vara și toamna, cînd prin Bilca mea natală începeau a se scurge telegile gemînd sub greutatea încărcăturilor și cu deosebire miercuri dimineața, cînd cai obosiți suiau către munte cele obținute în schimb. Circular pe atunci și un fel de versificații comerciale-erotice, inspirate de respectiva indeletnicire: „Un-te duci tu mîi băiete? / — Să vînd scînduri la Sîrete! / — Vinde bine, mîi băiete, / C-ai să fii mai drag la fete...” „Orientat mai ales către Rădăuți, satul copilăriei mele gravita și către celelalte tîrguri din jur, de la Suceava la Gura Humorului, Cîmpulung-Moldovenesc, Ciudei, Vatra Dornei, Mihăileni, mai îndepărtatele

Fălțiceni, Dorohoi, Botoșani, Darabani și Săveni, cu satele de prin preajma lor, în care bîlcăni și cei din comunele vecine își desfășeau produsele, cumpărau altele sau lucrau sezonier. Pentru schimburile în natură, însă, Siretul părea cel mai adecvat, cum este în parte și astăzi, cu alte mijloace și motivații economice. Pe atunci, toate țineau de miracol, de bucuria unui mic dar adus de la tîrg, de speranța tulbure că într-o zi voi pune și eu piciorul acolo, ca într-unul din locurile sacre ale precarului belșug după care tinjeam.

Cînd, în sfîrșit, în toamna lui 1946, m-am dus, pe jos (cca. 30 km.) să dau examenul de admitere la fosta Școală Normală de învățători (evacuată acolo, ca urmare a războiului abia încheiat), orașul a devenit o realitate. Mi s-a părut, evident, că și Rădăuți, pe care îi „freeventasem” anterior, enorm! Și nu era. Cătarat pe trei părți pe dealurile din jur, care-i adună centrul ca într-un fund de oală, și revărsat spre nord-est înspre mînoasa vale a riului cu același nume, tăiat în cruce de două artere principale, prăfoase atunci, asfaltate astăzi, orașul era dominat de fosta cazarmă „Lațcu-Vodă”, de clădirea cu două etaje a Școlii Normale, de cele ale prefecturii și primăriei și de încă vreo citeva mai răsărite din centru, unele existente și astăzi și conferind

De altfel, de vreo 5-6 ani încoace ceva a început parca să centreze din nou Siretul ca oraș, conferindu-i un ritm ce îi e tot mai propriu. Adică impresia de aglomeraie cu oameni pendulînd între sat și oraș pierde din substanță, în favoarea urbanizării de tip contemporan. Deși nu și-au părăsit cu totul ocupațiile ce țin esențial de ruralitate (agricultură, creșterea vitelor, legumicultură, apicultură și altele), de vechea industrie casnică și de felurite meșteșuguri (și să sperăm că nici n-o vor face), ei trăiesc un spor de urbanitate, sub raportul confortului și al comportamentului mai cu seamă, ștergînd imaginea mai veche a dezarticulării. Cunosători și vorbitori ai mai multor limbi, de dați cu schimburile de opinie și experiență, ca și cu un sentiment în consolidare a vieții obștești, ei dau un viu sentiment de participare la viața cotidiană a orașului care se consolidează mereu și sub raport arhitectural.

Sub ochii orientați ai primarului Petru Fasolă, om al muntelui ajuns între dealuri, bărbat în putere, blond, înalt, civilizat și prob, harnic și plin de tact, gata să stea de vorbă și cu copiii, s-a definitivat recent schița de sistematizare a așezării, altfel, pe teren, în plină desfășurare. Bunăoară, din cele 500 de apartamente prevăzute pentru cincinalul în curs, anul

nal și adecvat locului, viaductul de vreo sută de metri din preajmă, prin punctul vamal bine dotat sub raport constructiv, ca și prin amenajările sportive, turistice și de agrement de la coada lacului de acumulare, pe care-l generează barajul amintit. Prin toate acestea și prin altele orașul trăiește acum o nouă deschidere, pe care părea a o fi pierdut definitiv după război, cînd legăturile feroviare i s-au întrerupt ca și altele, de altă natură, ce păreau a-l fi destinat unei lente pierderi de specific și dezurbanizării. Însă munca intensă a oamenilor, investițiile, valorificarea chibzuită a resurselor locale l-au reechilibrat și înălțat la o cotă promițătoare.

Înzestrat cu un centru de cultură și creație „Cîntarea României”, un spital de nivel republican pentru recuperarea copiilor cu tare neuropsihice, cu o secție a întreprinderii de seale, subansamble și accesorii din Rădăuți, cu o fabrică de mobilă, cu o bună cooperativă agricolă de producție, cu o dinamică cooperativă de producție, achiziții și desfacere de mărfuri, condusă de inimosul și omniprezentul președinte Ion Sofronie, orașul își folosește din ce în ce mai bine forța de muncă și-și rezolvă competent destule probleme sociale și gospodărești, din noianul celor ce se ivesc (zilnic și în chip normal, pentru o urbe în dezvoltare, cum îmi zicea Ilie Enache, vicepreședintele Consiliului popular), unele destul de complicate. Ajuns la o populație de peste 10 000 de locuitori, la un contur urbanistic nou, în care se vor inscrie și centrala telefonică automată, absolut necesarul punct turistic, ca și alte construcții în curs, în pregătire sau în proiect, orașul înglobează și conservă cu grija cuvenită clădirile cu anume semnificație istorică, cele ce-i particularizează profilul, au valoare arhitecturală și sint confortabile sau pot fi aduse la un asemenea indicator, le îmbină cu cele noi (din păcate, nu toate înscrise aerului locului, putînd fi transplantate oriunde pe harta țării, ceea ce, pentru centrele mici îndeosebi e cel puțin disgrațios) și cu ritmurile diverse ale reliefului, astfel că urbea își relevă și pe această cale structura sa esențială de așezare străveche și contemporană, crescută în vecinătatea dealurilor, a riurilor, a monumentelor de la Mănăstioara, de la Bălinești logofătului Tăutu, ori de la Rădăuți, Putna, Sucevița, ca și din alte glorioase locuri din Bucovina, împreună cu care Siretul ne înalță într-un trecut îndepărtat și pilduitor. Multe aspecte semnificative din trecutul orașului, valori ale sale vizind diverse domenii, au fost adunate în recent întemeiatul muzeu al Siretului (ce va trebui să se deschidă și către reprezentarea satelor din jur, pentru a-i potența specificul), instalat într-o clădire din secolul trecut, adecvată noii ei meniri. Arheologie, istorie, port, obiecte meșteșugărești, fotografii, tipărituri etc., schițează existența omului pe aceste meleaguri și trasează sugestiv liniile de dezvoltare ale acestei necesare instituții (o asociație cu scopuri muzeistice exista acolo acum mai bine de o sută de ani și intelectualii orașului, profesorii și elevii, în primul rînd, ar putea-o continua).

Astfel, această veche urbe românească, cu remarcabile tradiții culturale (cel puțin pe la 1736 funcționa acolo o școală organizată), de care se leagă într-un mod sau altul numele cărturarului Vasile Tîntilă (care, la începutul secolului trecut scotea printre primele calendare românești în Tereblecea învecinată), al lui Teodor Stefanelli, al remarcabilului pamfletar și novelist Mihail Teliman (al cărui mormînt se cuvine, totuși, protejat și îngrijit), al folcloristului muzical Alexandru Voevidca și al fiului său, poetul George Voevidca, ca și al multor altora se înnoiește complex, devenind un nou centru vital al Bucovinei, un însemn al spiritualității naționale, unde e aproape o datorie să zăbovești citeva ore, cerceînd urbea, ori rotindu-ți privirea de pe un deal asupra satelor din jur și de mai departe, dintre care crește și cu care comunică organic, ca și cu toată Bucovina și cu țara, la a cărei viață sîretenii contribuie tot mai semnificativ.

GEORGE MUNTEAN ■

Scriitori

la izvorul viu

al realității

Orașul cu nume de rîu

localității un pitoresc individualizator și o stare de liniște reconfortantă. Sint acolo citeva monumente excepționale de artă și arhitectură medievală, dintre care unul, prototip posibil al unui lung șir de monumente moldovenești, ar fi încă din vremea lui Petru I, Mușat (1374-1392), cimitire cu valoare istorică și artistică și alte semne ale unui trecut ce depășește șase secole de atestare documentară. Ar fi de menționat amănuntul sugestiv că bătălia cu polonii invadatori de la Cădrii Cosminului (octombrie, 1497) a avut ca pretext faptul că aceștia, iertați pentru agresiunea săvîrșită, nu s-au întors „pe aceeași cale pe unde au venit”, ci s-au abătut, jefuînd, pe drumul ce trecea spre nordul Moldovei și către vechiul ei hotar prin orașul Siret, ceea ce lui Ștefan cel Mare i s-a părut intolerabil.

Menținerea Siretului la nivelul mișcător de plutire al unei urbe și, poate, alegerea sa drept capitală se mai explică și prin împrejurarea de a fi situat pe malul unui rîu abundent, navigabil în parte, într-o zonă de pășuni și mînoase terenuri agricole, de a fi adăpostit de dealuri controlabile și importante ca scut de apărare (inclusiv împotriva capriciilor naturii), de a avea apă și lunci bine împădurite alături, vînat și pește, resurse suficiente pentru consum, schimb și prelucrare, mai greu de găsit relativ adunate în alte părți. Asta, spre a nu mai aminti de frumusețea și diversitatea blindă a locurilor respective, în orice moment al anului, pe care încearcă a-o pună în valoare Oficialul județean de turism, prin competentul Dragoș Luchian și prin cel din jurul său, în colaborare cu factorii locali de răspundere și cu specialiștii și intelectualii entuziaști de acolo.

acesta se adaugă încă 136 celor date în folosință în cei anteriori. Centrul orașului e deja consolidat, modern, cu perspectivă către cele patru puncte cardinale. Spații comerciale noi (450 metri pătrați anul acesta), curățenie, circulație mult fluidizată (cum se și cuvenea unui oraș cu un liceu de mecanici auto și o școală de soferi, conduse cu pricepere de inimoșii Ion Chideș și Florin Crețu, înconjurați de un grup de profesori și maiștri pe măsură), spații verzi și de agrement, rețea de apă și canalizare extinsă, străzi bine întreținute etc., înțărso, impresia de ordine și muncă, de tensiune statornică spre civilizația contemporană, dincolo de dificultăți și neajunsuri, de greutatea sarcinilor curente. A contribuit neîndoielnic la noul relief al orașului suplimentarea vechilor ocupații cu cele țînînd de industria modernă și alte orizonturi ale contemporaneității. Astfel, apariția întreprinderii de covoare plugate (cu circa 1500 de muncitori), despre ea mi-a vorbit cu entuziasm mai demult contabilul șef Gheorghe Plămădă și mai recent directorul, înțînînt într-un schimb de experiență la Gălănești din preajmă, unde este o altă mare unitate economică, amenajarea unei însemnate părți a riului Siret (prin barajul și microhidrocentrala de la Rogoștii apropiati), care produce, regularizat, apă industrială pentru Botoșani și, mai cu seamă, prezența, din 1986, a căii ferate, nou construită, care leagă orașul cu nodul de comunicații de la Dornești și, în fapt, cu toată țara, sint citeva dintre elementele mai pregnante ale noului relief al acestei străvechi și multă vreme învechite urbe. Perimetrul construit al Siretului se delimitează astăzi și prin noua gară cu două nivele, gîndită funcțio-

Muzică

Absolvenții

Ca în fiecare an, Conservatorul „Ciprian Porumbescu” din București ne-a invitat, și acum la examenul de stat susținut de candidații secției canto. De data aceasta, șase tineri au părăsit cuibul unde au crescut și s-au format, intrând în viața artistică — unii dintre ei având șanse serioase de a ajunge foarte curând virfuri reprezentative ale liricii românești — stînd de aici înainte pe propriile baze ale calităților native și sînfuirii dobîndite de-a lungul anilor. E drept, jumătate din absolvenții de azi — sînt, încă de pe acum, nume cunoscute: **Simina Ivan**, care în afara premiilor internaționale și a frecvențelor sale apariții în concerte, este solistă a Teatrului de Operă din Capitală; **Paul Basacopol**, solist al Operei Române din București, distins cu numeroase premii naționale, bas cu o voce aducătoare de mari speranțe, care ar trebui — credem că a sosit momentul — să intre și în focul confruntărilor internaționale, adică tot acolo unde atîția tineri români au afirmat, de timpuriu, arta lirică românească; așa cum a făcut-o, de pildă, **Irina Săndulescu** — **Bălan**, soprană cu ațese însușiri ce a obținut cîteva premii de răsnet, paradoxal, prin acestea fiind mai cunoscută peste hotare decît solicitată în țară. În sfîrșit, ceilalți trei absolvenți, tenorul **Corneliu Tudose**, soprana **Minerva Ionescu** și baritonul **Imre Sipp**, formează un lot cu certe posibilități pentru a face un salt valoric rapid, așteptat de toți; căci în materie de tenori și baritoni, orice teatru are posturi disponibile!

Și în acest an, absolvenții au avut prilejul să-și etaleze stadiul interpretativ la care au ajuns, în celebra „Traviata”, de Giuseppe Verdi, montare, realizată de regizorul **Anghel Ionescu Arbore**, cu sprijinul altor cîtorva studenți ai secției canto ce au susținut

diverse roluri, precum și al unui grup din valorosul cor al Operei Române, toți fiind atenți la bagheta autoritară și prețioasă a dirijorului **Aurel Niculescu**. E drept, acesta — cu tot numărul redus de repetiții — a reușit, totuși, să pună foarte bine la punct orchestra de studenți a Conservatorului, care numără doar cîteva pupitre de corzi; în jocul de scenă experiența și-a spus hotărîtor cuvîntul: cei care o dobîndiseră — avînd prilejul să evolueze vremelnice, sau continuu — în trupele teatrelor unde sînt angajați, au trecut mai ușor pragul emoțiilor și al crispării, inerente altfel oricărei premiere; ceilalți însă, au avut destule stîngăcii în mișcare, acestea repercutîndu-se asupra întregului rol incredintat. Ca o ultimă problemă generală, Studioul Conservatorului „Ciprian Porumbescu” este minunat, dar el rămîne un Studio, dotat cu o scenă și o sală miniaturală de spectacole. Poate că deplinătatea forțelor interpretative nu se pot desfășura aici — pentru unii — căci într-un fel te miști pe o scenă cu o deschidere de 18 m. și altfel te înghesuie într-un spațiu scurt, încurcîndu-te și în mobilierul din jur; de asemenea într-un alt mod se pot judeca însușirile vocale, propice sau nu, într-o sală de operă cu 700—800 locuri; căci altfel, comisia și chiar spectatorii pot fi foarte incințați de cele văzute și audiate într-o incintă camerală; va rezista însă, interpretul notat cu maximum la examenul de stat, adevăratelor cerințe ale Teatrelor de Operă? Și atunci, va corespunde chiar calificativul acordat — urmat apoi de repartizarea guvernamentală făcută pe acestă bază! — cu ceea ce speră să obțină teatrele lirice de la diplomații Conservatoarelor? În orice caz, credem noi, experiența făcută în urmă cu doi ani — cînd spectacolele cu absolvenții au fost repetate în sala mare a Operei Române din București — au fost mai relevante și mai aproape de obiect.

Rolul Violetei Valery a fost întruchipat, pe rînd, de **Simina Ivan** și **Irina Săndulescu-Bălan**. Cea dintîi a avut

creație scenică uluitoare, pentru această vîrstă — adăugîndu-se și o aleasă sensibilitate care a făcut foarte credibil personajul; cea de a doua a demonstrat o voce splendidă, penetrantă și parcă special formată pentru țesătura verdiană; amîndouă dovedesc o rară muzicalitate, știința frazării, dăruire și integrare în totalitate cu ceea ce se înțelege prin valoare interpretativă. O comparație ar fi nelalocul ei, dar cele două tinere mai au încă de suplimentat lucrul pentru ridicarea forței și volumului vocal, pe de o parte și respectiv, în jocul de scenă, mai bine zis în actoria scenică. **Corneliu Tudose** prezintă un caz aparte. Frumosul său timbru al vocii de tenor, atît de rară astăzi, ne dădea mari speranțe pînă spre mijlocul spectacolului cînd, surprinzător, a clacat cîteva minute bune; probabil din pricina lipsei de dozaj a efortului. De asemenea, imobilitatea sa a fost supărătoare și ne întrebăm, oare cît va fi lucrat regia pentru ca el să poată înțelege rolul lui **Alfredo**? Dar, repetăm, **Tudose** are ceea ce este important, cel puțin în momentul actual: calitățile vocale care ar putea fi foarte bine folosite de atîtea teatre lirice. În plină suferință de asemenea culori timbrale; cu condiția însă, ca tînărul artist să priceapă că, azi, cîntărețul înseamnă mult mai mult decît posesdarea unor acute, fie ele oricît de frumoase. În același rol, **Alexandru Bădea** a acoperit bine partitura și cerințele regizorale; în doar cîteva luni, el a făcut un salt calitativ important, care ne lasă speranță pentru viitorul an de studiu, ultimul, hotărîtor pentru destinele carierei sale; important este ca el să cînte doar ceea ce îi este convenabil față de înzestrarea sa vocală. Foarte dificilul rol al bătrînului **Germont**, a fost încredințat baritonului **Imre Sipp**; principalul fapt ce i l-am reproșat ar fi lipsa totală de nuanțare, căci nu întotdeauna totul trebuie cîntat pe forță; și așa, vocea sa e suficient de plină iar restul, jocul și frazarea vor veni odată cu experiența. **Paul Basacopol** și **Minerva Ionescu**, în roluri

care nu i-au solicitat prea mult și-au redemonstrat calitățile ce ne dau nădejdi în evoluția lor viitoare. Iar pentru **Sever Barnea** așteptăm ca viitorul an să-i ofere un rol pe măsura bunelor performanțe arătate pînă acum.

Proba examenului de diplomă a fost trecută cu succes de toți candidații. Rămîne ca ei să confirme (și pentru acesta trebuie să li se ofere și posibilitatea necesară) încrederea, investițiile morale și materiale ce li s-au acordat, ca de altfel tuturor studenților, de atît de generoasă școală românească.

CLAUDIU NEGULESCU

Plastică

Ceramiștii și arhitectura modernă

Ceramica este o artă foarte veche, dacă nu cea mai veche în orice caz între primele înțelegeri umane în care construcția unei forme a reclamat și constientizarea duhului acesteia, a frumuseții. Din care cauză putem fi siguri că tot ce inventează artiștii de azi ai domeniului a mai fost inventat cîndva. În artele decorative, în general, actele considerate revoluționare nu înseamnă decît speculație și sistematizare cu un exces de consecvență. Și spun exces, întrucît nu există cale mai simplă de a discredita o idee decît lîcînd-o peste măsură. Îndeosebi tinerii se lasă sedusi de o posibilitate sau alta — cultivînd spre exemplu, forma și neglijînd tratarea suprafețelor ori insistînd la rafinarea glazurilor în dauna construcției în întregime a obiectului ceramic — situații motivate de dorința de a fi luați mai repede în seamă. Se înțelege că într-o astfel de artă, unde aproape totul s-a spus și unde totul e încă de spus — drumul cel lung către o reușită rămîne cel bun. În alte arte — cum ar fi, bunăoară, romanul — e posibil să atragi atenția printr-o operațiune de bravură, dovadă mul-

țimea de mode și direcții. În arta ceramicii nu se prea cunosc mode. Marile izbînzii contemporane conțază pe sinteza a tot ce s-a făcut mai bun. Chiar și succesul școlii „sculpturii ceramice”, adică a tentativei de a clădi monumentul cu materiale extrem de vulnerabile, nu-i altceva decît succesul unei funcțiuni complexe reactualizate. (Să amintim doar de monumentalitatea vaselor de pămînt ars în care se păstrau în antichitate grînele, vinul, uleiul, de eleganța statuară a desenului lor).

Unele expoziții te duc cu gîndul la treburile cu adevărat importante ce stau înaintea artistului ceramist. La „Galateea”, **Rodica Leucă-Goicea** a deschis, destul de tîrziu — în comparație cu cîțiva din campionii generației ei — o primă expoziție personală. Lista lucrărilor e oarecum restrînsă, sensul manifestării însă rămîne notabil. **Rodica Leucă-Goicea** e preocupată de acel tip de ceramică interesînd procese de tip industrial și spații publice. Piese prezentate sînt, prin urmare, moduli, propuneri pentru mari decorații parietale. De altfel artista a și realizat la Casa de cultură a tineretului din Buzău o compoziție de 80 mp. din moduli ceramici glazurați, o prelucrare energetică și totuși caldă, cu fior poetic a unei suprafețe hotărîte de arhitecții unei intervenții plastice de acest tip.

O evaluare a ansamblului de preocupări dovedite de ceramisti, dar și de alți creatori-pictori, sculptori, sticlari — în ideea integrării în arhitectură reprezentative a muncii artistului plastic ar arăta și mai clar meritele expoziției **Rodică Leucă-Goicea** și, nu-i deoc exagerat să-i spunem astfel, eroismul întreprinderii: o selecție de autor pentru un public specializat, un public reținînd constructori, proiectanți de edificii și-orase, primari, conducători de instituții culturale etc.

Un fapt pe care trebuie încă să-l reținem e incîntătoarea pricere a ceramistei în glazuri și anume în cele folosite curent în industrie. E o artă și aceasta, de a descoperi și impune virtuți de culoare și tactilitate a o seamă de oxizi ce păreau să își fi epuizat prin folosință repetată orice interes.

TUDOR OCTAVIAN

DOREL VIȘAN:

„Teatrul este dragoste”

(Urmare din pagina 9)

să le înfățișeze actorul în arta sa?... 5. **MATURIZAREA**: au început să mă remarce regizorii de film. Am jucat la început roluri mai mici, apoi tot mai importante, dar toate, la un loc au contribuit la îmbogățirea mea sufletească, la perfecționarea modalităților de expresie și ieșirea din „robia rețetelor”. Adevărata maturizare a cîștigat calitativ în momentul cînd am început să joc dramă. Un moment greu pentru mine. **Wolfeck de Buchner** (regia **Mircea Marin**). Un mare început al renunțării la certitudinile. Eram marcat ca actor de comedie. Apropierea de dramă părea imposibilă. Aveam însă credința că mai puteam forța și din alt unghi misterul uman, pentru că jocul meu s-a devinut ceea ce-mi propusesem — confesiune. Și așa a fost. Azi, după multe roluri de dramă, mi-am întărit convingerea că știu face comedie adevărată numai acei actori care pot face dramă adevărat. Comunicul este frate bun cu sensibilitatea. Starea dramatică este mai opacă. Starea comică este cunoaștere și luciditate. Cu credința că nu are sens să fii și să rămîi actor dacă faci mereu același lucru, am alternat roluri de comedie cu cele de dramă: **Sir Toby** (A douăsprezecea noapte, W. Shakespeare), **Nea Marin** (Ordinarul, Paul Everac), **Tartuffe** (Molière), **Zilov** (Vinătoarea de rate, A. Vampilov), **Don Robe** (Simbătă, duminică, și luni, Eduardo de Filippo), **Sile** (Mobilă și durere, T. Maziu), etc. Alt

noroc al meu a fost că am lucrat și în teatru și în film cu regizori de certă valoare, toți avînd asupra mea o acțiune formativă. 6. **Etapa CREATOARE**: regizorii în general, așa cum am mai spus, ar trebui să facă muncă de apostolat. S-a întîmplat însă că în perioada cînd puteam și trebuia să fac cele mai importante creații actoricești, teatrul cunoștea o scădere spirituală, datorată și unor cauze organizatorice, dar și lipsei animatorilor, și în special a regizorilor, ea și, în mare măsură, a lipsei de informații, ceea ce dădea artiștilor un sentiment de pericolitate. Orice timp „alb” trece în defavoarea oamenilor, dar la artiști trecerea timpului se face parcă mai repede și pierderile sînt aproape în toate cazurile iremediabile. Am fost dornic să cunosc ce au făcut alții înaintea mea și nu m-am rusinat să împrumut sau să moștenesc de la ei, fiind conștient de propria mea originalitate. La rîndul meu, prin montarea cîtorva spectacole am avut ocazia să împărtășesc altora din ceea ce am adunat. M-a preocupat și mă preocupă în continuare problema dispoziției interioare a actorului, a stării sale de spirit, pe care o consider de importanță cardinală. Arta teatrului este arta actorului. Cred în teatrul plin de vitalitate.

— Ce (și de ce) preferați din creațiile dvs.?

— Din ceea ce am creat (cu precădere în film și TV), prefer rolurile pe care, revăzîndu-le, după ani, și pe care, dacă

le-as interpreta din nou, as schimba la ele cît mai puțin din propunerile inițiale.

— Cine v-au fost maestri, modelele, operele și creațiile preferate?

— Se spune că acum saispnezece veacuri, profesorul de retorică **Longinus** din **Palmyra** cerea elevilor săi să-și găsească singuri criteriul de excelență pentru lucrările lor, invitîndu-i să se întrebze: „Cum mi-ar primi lucrarea mea **Homer** sau **Demosthene**?” Modelele mele au fost marii artiști pe care i-am văzut jucînd pe scenă și pentru care m-am întrebant la rîndu-mi „Ce-ar zice dacă m-ar vedea în cutare sau cutare rol?”... Numele lor, rostite azi scot un sunet încărcat de ecouri, ca un clopot de catedrală, iar teatrul nu le va putea plăti niciodată ce le datorează. Abnegația cu care au muncit dă figurii fiecarei o puritate care o luminează. Din nefericire, mulți dintre ei au trecut în eternitate, săraci și părăsiți, fără onorurile care li se cuveneau. Cînd scriu aceste rînduri, au trecut doar cîteva zile de cînd s-a stins la Cluj o mare artistă lirică, **Ana Roia Vasiliu**, care a însuflețit atîtea zeci de mii de spectatori în țară și peste hotare, și care a fost condusă pe ultimul ei drum pămîntesc doar de saispnezece oameni...

— Care vî sînt scriitorii preferați, cartea sau cărțile pe care le citiți de mai multe ori?

— Am mulți scriitori, pictori sau compozitori preferați. Cărțile pe care le recitesc în general sînt cele care îndeamnă la meditație.

— Cum ar suna crezul dvs. artistic?

— Actorul, ca orice artist, are nevoie să capete „conștiința limitelor sale”, conștiința artistică, credința și încrederea în ceea ce crede și speră că poate realiza. Pentru aceasta, condiția fundamentală este să

poată dobîndi, înțelege și folosi forța cea mare care se află în umilință, integritate, probitatea omului, a artistului, și oer ca tot ceea ce face să facă bine.

— Ce rol joacă iubirea, prietenia în viața dvs.? Ce credeți despre forța lor creativă?

— Artistul în general este un om singur și pentru a supraviețui în singurătate, este nevoie de un spor de dragoste. După părerea mea, dragostea și prietenia trebuie să fie elemente primordiale ale atmosferei de lucru. De cîte ori am lucrat în asemenea atmosferă, am depășit sentimentul că m-am agățat doar cu un deget de ceva efemer... Numai lucrînd într-o astfel de stare de spirit poți crea ceva valoros.

— Distracția preferată?

— Dacă prin distracție înțelegem un fel de a-ți petrece timpul cît mai plăcut, pot să răspund că nu prefer o distracție anume. Îmi face plăcere să văd un film bun, să mă ocup de animale mici și poate, cel mai mult, de activități agricole. Natura mă reconfortează. În mijlocul ei și prin ea „singurătatea” mea „se populează”.

— Replica preferată?

— Replica „vorbă de duh”, de exemplu, o replică din **Procesul Horea** de **Alexandru Voitin**. **Horea**: „Vorbe am mai avut, **Măria ta**, faptele vor fi mai bune”. Sau: **Mobilă și durere** de **T. Maziu**: **Sile**! **Mă!** Tu erai un incapabil, de-aia te-am iubit și te-am promovat”

— Cum vedeți la sfîrșit de mileniu întrebarea fundamentală a existenței omenirii: a fi sau a nu fi? Ce poate face, ce face artistul pentru salvarea păcii împotriva războiului?

— Marea taină a educării minților și inimilor oamenilor îndepărtînd din ele meschinăria, aparține artei și artistului. Toți cei care îndrăznesc să pornească pe cărările virtuții și dreptății trebuie să știe că-l

așteaptă suferința, dar și bucuria victoriei. Teatrul este și el un nume al bucuriei care sălăsluiește în suferință. Artiștii de teatru adevărați au știut și știu să depășească durerea fizică și lipsurile materiale în hotărîrea lor nestrămătată de a lupta de partea dreptății și adevărului. Așa a fost de cînd lumea și nu poate fi altfel la sfîrșitul acestui mileniu. Dincolo de teatru a dus omenirea spre cunoaștere, nu spre nimicire. Teatrul adună oamenii ca pe o mare familie, unindu-i prin afecțiunea umană. Teatrul nu trăiește din dominare și acțiuni revendicative. Azi, cînd atîtea alte lucruri devin elemente de învrăbire între oameni și între națiuni, virtuțile teatrului ar trebui să intre în atenția celor ce se ocupă de destinele lui, să le cultive cu grijă și atenție ca bunuri de valoare, pentru îmbogățirea inimilor oamenilor și păstrarea liniștii lumii. Teatrul este dragoste.

— Proiecte artistice pentru viitor?

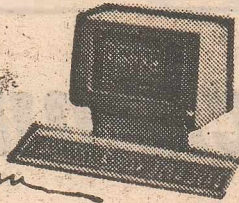
— Proiectele de viitor ale unui actor sînt legate în general de programul teatrului în care activează și de programul regizorilor. Ca orice actor ajuns la vremea acumulărilor aș vrea să atac unele din marile roluri ale dramaturgiei universale și naționale. Asta în teatru, în film, deși condițiile sînt cam aceleași, aș putea pune un lucru tînînd deja de prezent, actuala colaborare cu regizorul **Mircea Danieliuc** la realizarea filmului **Iacob**, după nuela lui **Geo Bogza**. Moartea lui **Iacob Onisă**. Am speranța că rolul **Iacob**, sub bagheta regizorală a lui **Mircea Danieliuc**, un regizor de o excepțională forță, ceea ce s-ar numi cu alte cuvinte o mare personalitate artistică, să fie cea mai mare creație a mea pe film. În orice caz, după terminarea filmărilor am avut fericirea să cred că aș putea face orice rol.

Atelier literar

Dan Novaceanu

După mai bine de șase luni de lucru neîntrerupt, computerul „Atelierului literar” a cerut o pauză și modul delicat în care a făcut-o ne-a dat de gândit, simțind că prețelul unei „revizii” de rutină i-ar putea oferi prilejul unei retrageri definitive. Moment dificil, așadar, și pentru programator, dar absolut firesc dacă recunoaștem că în tot acest interval — fie că a nins, fie că a băut ploaia sau vântul, fie că au înflorit și s-au scuturat pomii — el n-a făcut nimic altceva decât să deschidă plic după plic, sute de plicuri, în care a găsit foarte rar ceea ce spera să găsească.

— Da, poezie am găsit de prea puține ori — a intervenit computerul pe neașteptate, intuind foarte exact pe unde ne umbra îndoiala. În schimb, n-am dus lipsă de amatoriști ieftine, de banalități și imitații, de tot felul de teribilisme și absurdități, nici de...

— Agramatism, nici de neclintitul dispreț față de ortografie și, mai ales, de eterna neglijență a rostirii discursului poetic. Dar aici n-ai dreptate, acestea nu sînt greseli, nici dovezi ale necunoașterii, pentru că sînt săvîșite inadins, adică în cunoștință de cauză și își au rostul lor, sînt niște...

— ... nu, nu sînt niște noi mijloace, nici niște noi modalități poetice. Sînt numai ceea ce sînt. Exact ca birocratia.

— Din moment ce una din rațiunile pentru care

există computere este tocmai reducerea birocratiei, nu vād legătura.

— Păi nu, dar tocmai asta e legătura: dîndu-și seama că noi avem o capacitate de lucru infinit mai mare și mai rapidă decît ea, birocratia a inventat cele mai complicate forme și sisteme pentru alimentarea noastră cu imense cantități de date nesemnificative. Așa că am început să găsim, prelucrînd informații fără nici o importanță. Și în cazul nostru, nu-i ca în cazul oamenilor...

— Sigur că nu, voi lucrați, să zicem, cît o mie de oameni, dar dacă greșiți o singură dată, greșala asta n-o îndreapă nici un milion de programatori...

— Așai, fiabilitatea noastră e vulnerabilă, dar nu asta-i important, pentru că noi nu putem greși decît dacă primim programări eronate, ori inutile. Asta-i deosebiră: nu greșim decît dacă și spre deosebire de oameni, dacă ni se dă să prelucrăm nimicuri, nu producem decît nimicuri...

— De acord, dar vorbeam de poezie. Orici agramatismele și ortografiile...

— Găsim și aici, ne pierdem timpul între diateze și flexiuni, acordînd verbe și adjective, ștergînd și punînd virgule, în loc să...

— Bun, dar dacă lucrurile ar sta, în întregime, lor, aș cum spui, n-ar mai trebui să punem virgule, ci punct definitiv al prezentei noastre în „A-

telier”. Să recunoaștem, totuși, că uneori se mai petrece și miracolul desoperirii, după zeci de plicuri, a unui plic în care se află maiestrea sa Poezia, adevărata, de neclintit, suverană ca orice maiestate și îndeplinindu-și cu plăcere, și fără eforturi chinuie, funcția ei dintotdeauna, aceea de a capta și ridica la puterea simbolului, investindu-le cu necesarul și cuvenitul rang artistic, sentimentele colective latente...

— Puține, foarte puține plicuri de acest fel.

— Da, dar nu uita că avem de-a face cu începători. Cînd ne-am asumat răspunderea redeschiderii „Atelierului”, n-am ignorat această situație.

— Începătorii, indiferent vîrstă, sînt bine veniți și au fost tratați cu toată atenția. Nu vād ce ni s-ar reproșa.

— Ni se reproșează ironia și sinceritatea unor răspunsuri mai dure. Dar acestea nu-i privesc pe ei, ci doar pe veleitariștii și artizanii pe care am încercat să-i speriem, sperînd că se vor retrage, cultivîndu-și neglijențele în altă parte sau renunțînd la manoperele de meșteșugari care produc obiecte fără folos.

— Și îndemnul spre bibliotecă?

— Uneori, tot o stratagemă. Uneori, pentru că aici lucrurile sînt mai complicate: mulți dintre participanți n-au intrat în bibliotecă, dar or să intre. Și-i bine să o facă

la timp. În schimb, alții au intrat și au și ieșit, dar fără prea mult folos pentru că numai bibliotecă nu ajunge. Ea nu dă și vocație. Și, bineînțeles, mai există o categorie, a celor ce nu au intrat și nici nu se gîndesc să intre, refuzînd să creadă că dacă un lucru începe prost continuă și sfîrșește prost. Aceștia, orice li s-ar spune, continuă să fie convinși că, deși greșită, direcția în care înaintează e tot una cu destiul. E ca și cînd ti-ar spune: vom merge în orice parte, alina timp cit mergem înainte.

— Și chiar merg: n-au cultură nici „după ureche”, în schimb vor să li se răspundă la orice moft, au deprins „tragera” la răspundere și baterea la uși; sînt gata să spargă oasurile pentru a opri timpul și, cum au descoperit că trandafirii miros mai plăcut decît varza, optează pentru budinca din petale...

— Nu ne-am propus, în nici un caz, un dialog cu astfel de participanți, pentru că nu vrem, cu vorbele lui Arghezi, să sporim liga mediocrității și a incompetenței poli-facetice. Modul nostru de a glumi, indiferent de împrejurare, este acela de a spune adevărul.

— Asta-i din G.B. Shaw...

— Da, dar ai aflat-o de la noi. Și nu mai întrerupe. Spunem adevărul pentru că ocolirea lui nu folosește nimănui. N-are sens să ocolim prin Tokio pentru a-i spune unui tînar poet, să zicem, din Tirgoviste, că versurile lui sînt slabe, lipsite de idee și orice emoție poetică.

— Și te ne facem cu „evazionisti”?

— Da, cu ei e ceva mai greu. Mai întii, să observăm însă că termenul, chiar între ghilimele,

nu-i califică decît foarte vag, ei fiind evazionisti mai mult prin gesturi exterioare și nu printr-o atitudine estetică. Cei de altădată, adevărații evazionisti, aveau motivele lor să se numească astfel. Cei de acum se numesc așa tocmai pentru că nu au motive, n-au vocație, n-au cultură, n-au gramatică, dar au aflat că dacă scrii tot timpul cu literă mică și suprimi orice semn de punctuație, s-ar putea, prin hazard, să spui un lucru interesant.

— Sînt ca experții.

— Nu, experții, din cite am auzit, sînt cei care renunță să gîndească pentru că au învățat mult și știu totul. Ceea ce nu-i cazul cu pretenții noastre la glorie literară. Aceștia, suprimînd gînd, idee și punctuație, pretînd că simplifică poezia, scutînd dru-

mul pînă la cititor. Ori, ignoranța nu poate fi scurtată, iar drum nu există deloc.

— Înseamnă că nici nu gîndesc.

— Gîndesc, dar unde toți gîndesc la fel, nimeni nu gîndesc prea mult, iar pasul rămîne pe loc. Și mersul e lucrul cel mai important... Chiar și pentru „evazionisti”, pentru că gloria literară, ca și fericirea — să des-coperi singur cine a spus-o — nu-i o casă gata făcută, ci modul de a călători pînă la ea.

— Nu vād legătura...

— E bine. Înseamnă că pauza cerută s-a terminat și ne întoarcem la lucru, în „Atelier”, unde...

— ...unde ne vom pier-de timpul „sfătuiindu-i pe alții să nu și-l piardă pe al lor.”

— Nu: unde plic după plic, sute de plicuri...

DARIE NOVACEANU ■

Rețetă

Într-un vas curat cu pereții de inimă pune priviri care au fost păstrate în camera copilăriei, mai pune balansul între vis și alarmă al adolescenței, adaugă culorile văzute cu bucuria și tristețea tuturor anotimpurilor prin care ai trecut, mai adaugă migala lucrului făcut sub microscop și suferința dintr-o sală de nașteri, iar la urmă pune — cit cuprinde — iubire; amestecă totul bine și bea licoarea aceasta. Echipază-te apoi cu 99 perechi de opinci de oșel și 99 mii de antene de fluture și pornește în lume (începînd cu bibliotecile). Și dacă în programul tău genetic a fost inseris și talentul, atunci o vei găsi pe cosinzecana Poezie și cu timpul vei putea chiar să meriți și tu numele de Poet.

TEODORU RODICA (Buzău)

Definiție

Poetul este cel ce veghează orb să nu adoarmă puterea de a vedea.

MIHAI BAZGAN (București)

Televiziunea a difuzat, în urmă cu cîțiva ani, un frumos reportaj despre ce deveniseră, după zece ani, membrii Casei pionierilor și șoimilor patriei din Ploiești, pare-mi-se. Dincolo de emoția care colora ațurarea imaginilor de ieri și azi, ca și continuitatea remarcabilă a preocupărilor — majoritatea își aleseseră o profesie în directă relație cu ceea ce învățaseră în pionerie — ideea că totul poate începe și aici, la Casa pionierilor și șoimilor patriei nu poate să ne scape.

Aceste instituții deja cu state de vechime, apte de bilanțuri și chiar de generalizări sociologice, au fost gîndite, cum e și firesc, în strînsă relație cu școala, cu activitatea pionieră, dezvoltînd un cadru generos pentru modelarea talentelor, sau chiar numai a interesului incipient pentru un domeniu sau altul. Rezultatele lor nu mai miră pe nimeni. Casele pionierilor urcă adesea pe podiumurile competițiilor destinate acestei vîrste, precum și în cele ale Cîntării României. Secretul este, desigur, tot cel vechi: omul care sfîntește locul. Ca și munca de la catedră, activitatea de cerc — fie el tehnic-aplicativ, cultural-artistic, politico-ideologic sau sportiv — nu există în afara dăruirii celui care o conduce. În fiecare Casă a pionierilor există cam aceleași tipuri de cercuri, prevăzute prin statut. Dar tot în fiecare Casă a pionierilor există una sau mai multe activități predilecte, care au adus lauri pe măsura strădaniei, care au creat în zonă un fel de tradiție, un flux de interes, o emulație mai mult decît binevenită. Pretutindeni cercul de informatică se bucură de mare interes. În general copiii vin aici aduși de curiozitate și rămîn în funcție de aptitudini. Prezența calculatorului le deschide însă tuturor nu doar imaginația, ci și orizonturi nebănuite către un alt mod de a percepe lumea, mai aproape de ziua de mîine.

La Craiova, unde Casa pionierilor și șoimilor patriei lucrează cu 43 de cadre, există și un cerc de floricultură, dotat cu o mică seră, unde copiii deprind nu doar noțiuni de spe-

cialitate, ci își încearcă puterile și în activități de cercetare. Tot aici, un cerc de arheologie-muzeistică deschide școlărilor gustul pentru aplicarea liberă și creatoare a cunoștințelor teoretice. Din cele 10 concursuri tehnice organizate în fiecare an, cel de micromodel (avioane care nu depășesc 1-2 grame!) este probabil cel mai spectaculos, avînd nevoie de condiții deosebite: un guturai, un stră-

despărțit de activitățile respective.

Unii copii frecventează patru-cinci ani Casa pionierilor. Există o fișă personală care le urmărește activitatea. N-ar fi rău, poate, ca pentru cei mai buni să existe posibilitatea unei diplome de absolvire.

„Mi se pare foarte interesant faptul că marea majoritate a pionierilor și șoimilor care vin aici sînt elevi buni, dar nu nea-

modele-carting, condus de Ion Tănăsoaia se bucură de o largă participare. Cele două simula-toare, machetele funcționale ale motoarelor în 2 și 4 timpi, cu ajutorul cărora copiii descoperă secretele domeniului, sînt tentante. Pentru cei mai mici, sînt suficiente mașinile de jucărie, demontate cu voluptuoasă minuziozitate și refăcute apoi cu toată seriozitatea. Ion Tănăsoaia poate arăta însă oricui mache-

din țară, care-l poate realiza la fața locului.

Aici la Rîmniciu-Vîlcea se întîmplă însă un lucru deosebit, care ar fi meritat poate o consemnare aparte. În acest an, cercul de turism, condus de Alexandru Poenaru, pregătește o expediție pionierăscă. Se va numi „Dor de munte”. Echipajul este format din 13 fete, al căror domiciliu este Casa de copii școlari din Rîmniciu-Vîlcea. „Am antrenat de mai multă vreme la cercul de turism fete și băieți din Casele de copii. Nu vād de ce ar fi rămas în afara activităților! Am bătit împreună dealurile din jur, mai ales cu fetele de la Casa de copii și am avut, în timp, cele mai mari satisfacții. Sînt sensibile, deschise, sociabile, averse să cunoască, să știe. Cele foarte mici, din ciclul primar, au ajuns să rîvnească la cercul nostru. E drept că-mi spun, uneori, „tăticul nostru de turist” (!), dar asta nu contează. Am selectat în această vară 13 fete între 12 și 14 ani și vrem să demonstrăm că știm și că putem, drept care sperăm să aducem un trofeu Casei pionierilor.”

Cîteva dintre membrele echipajului „Dor de munte” n-au plecat încă în tabără, pentru că au dat examenul de treapta I. Își pregătesc cu fervoare rucsacul, echipamentul, sacii de dormit, hărțile și rechizitele procurate din vreme și... cîinele. Fetele vor lua cu ele căteua Alexandra, un ciobănesc tînar și voinic, pe care l-au crescut, aici la Casa de copii, de cînd era pui. Alexandra va avea rucsacul ei, în care își va duce „măcar 2-3 piini”.

Nu știm ce vor fi peste zece ani membrii de astăzi ai cercurilor despre care consemnăm. Știm doar că, la Rîmniciu-Vîlcea, unul dintre profesorii Casei, Gheorghe Tîrcă, a fost membru al cercurilor de aici. Oricum, deceniul care urmează va fi al acestor copii într-un chip aparte. Iar expediția fetelor din echipajul „Dor de munte” va marca, desigur, trei-sprezece vieți care au început nu tocmai senin. Aici, peste tot unde trăiesc copii, viitorul e aproape.

TANIA RADU ■

Cercuri pentru ziua de mîine

nut, și toate... avioanele și-au luat iremediabil zborul. Copiii de la tenis de masă au, în acest an, reprezentanți în lotul republican la europenele de la Novi-Sad, de pildă. „Nu se pun la noi probleme de disciplină, ne spune directorul Casei pionierilor din Craiova, Tudor Mirea. Copiii vin aici de plăcere, se sînt bine, nu sînt constrînși la nimic, ci doar „fermecăți”, după posibilitățile profesorului de cerc. Am constatat că cei mai mulți sînt capabili de o îndelungată... fidelitate. Vin chiar și după ce nu mai sînt pionieri. Cu timpul, s-a născut necesitatea de a alcătui grupe de uteciști (în general elevi în treapta I de liceu). Sînt foștii noștri elevi, care nu se pot încă

părat dintre cei excepționali. Casa pionierilor are, în aceste circumstanțe, un rol nebanuit de mare: acela de a canaliza preocupările și interesul unor copii fără îndoială dotați într-o anumită direcție, dar care încă nu s-au găsit pe sine. Învățătorul deține, adesea, cheia personalității copilului. La o vîrstă cînd puțini sînt capabili să-și detecteze aptitudinile reale, învățătorul îi poate dirija către o activitate sau alta. Evident, mai tirziu, profesorul de specialitate. În acest sens se pune, pentru activitatea noastră, problema legăturii cu școala.” (Tudor Mirea, Craiova).

La Casa pionierilor și șoimilor patriei din Rîmniciu-Vîlcea, cercul de mecanică-auto-auto-

tele și mașinile realizate în cerc, unele conțină ca inovații și invenții în toată regula. Pentru „Simulatorul de conducere la reze”, cu ajutorul căruia un copil poate să învețe absolut toate comenzile unui automobil fără a consuma nici un pic de combustibil, ca și pentru bicicleta cu ataș (personaj, deja, în filmul *Racheta albă*!), cercul a obținut medalii de aur la Concursul de creație tehnico-aplicativă „Start spre viitor”. Pentru „Dispozitivul de demontare a amortizoarelor (Dacia 1300) fără demontarea arcului” se întocmește în prezent documentația pentru OSIM. În paralel, documentația se află la dispoziția oricărui service auto

File din epopeea libertății

„Nu fascismului, nu războiului!”

● Referindu-se la posibilitățile de dezvoltare ale țării după Marea Unire din 1918, unul dintre fruntașii vieții politice românești spusese, prin anii '20: „Statul nostru nou are nevoie de cel puțin o jumătate de veac, și sint modest în aprecierea mea, de o jumătate de veac liniștită de consolidare”. N-a fost să fie așa, n-a fost chiar deloc. Nici nu se încheiase grava criză economică începută în 1929, când la 30 ianuarie 1933 Hitler devine cancelarul Germaniei. ● Concomitent cu apărarea celor arestați în urma luptelor muncitorilor ceferiști și petroliști din ianuarie-februarie, Partidul Comunist desfășoară în cursul anului 1933 acțiuni sistematice pentru a consolida dispozițiivul revoluționar în noile condiții în care grupările fasciste din țară, și în primul rând Garda de Fier, încercau să-și manifeste mai accentuat prezența în viața politică. ● Prin crearea Comitetului Național Antifascist, în iunie 1933, P.C.R. a dovedit clarviziune politică și consecvență în lupta împotriva pericolului hitlerist. Acest comitet avea drept scop să coordoneze întreaga activitate antifascistă, la scară națională, și să o reprezinte pe plan internațional. În conducerea Comitetului Național Antifascist, Partidul Comunist a desemnat din partea tineretului muncitor al capitalei pe militantul comunist Nicolae Ceaușescu, ale cărui calități de organizator și conducător revoluționar se vădiseră prin activitatea desfășurată în cadrul U.T.C. Comitetul făcea apel la unirea tuturor forțelor muncitorești și intelectuale din țară: „Strângând în jurul acțiunii antifasciste pe toți acei care lucrează cu brațul sau cu mintea, la orașe și sate, vom putea stăvilii în România triumful unui curent care poartă în el germenul de distrugere a tot ce este izvor de muncă și gândire. Cu acest țel chemăm la organizare temeinică și luptă neșovăitoare”. ● La o adunare ținută la Tecuci, Corneliu Zelea Codreanu declara: „Noi, Garda de Fier, niciodată nu vom fi chemați la putere, ci vom lua singuri puterea. În acest scop s-au format echipele morții, care să îngrozească populația cu autoritățile”.

Prima victimă cade,

a doua se pregătește

● Noul prim-ministru, I.G. Duca, desființează Garda de Fier. La scurt timp, la 29 decembrie 1933, el este asasinat de legionari pe peronul gării din Sinaia. Tudor Teodorescu-Braniște scrie în ziarul „Adevărul”: „A cîștigat naționalismul ceva prin răpunerea lui Duca? Nimic. A pierit un om de merit într-o țară în care oamenii de merit sint atât de puțini. Atunci? A cîștigat totuși cineva. A cîștigat cine vrea o Românie slabă, o Românie cît mai tulburată de curente, o Românie asupra căreia să se poată întinde, fără nici o împotrivire din parte-ne, mina Berlinului agresiv. Duca e prima victimă a acestei opere de nimicire a României de azi”. ● Formarea Frontului Popular Antifascist devine chefa de boltă a activității de organizare și propagandă politică desfășurate de Partidul Comunist. Manifestul C.C. al P.C.R. din octombrie 1934 chema întregul popor la luptă „contra pericolului de moarte al fascismului, pentru realizarea frontului unic”. ● Revista „Cuvîntul liber”: „Dreapta nu găsește ecou în masele populare! Exact. O știm tot atât de bine ca și cel care o spun. Am scris-o de zece ori. Dar, în aftea țări, dreapta n-a luat puterea cu concursul maselor ci împotriva acestor mase”. Era un avertisment. ● În februarie 1935, o rezoluție a P.C.R. preciza: „Lupta contra fascismului trebuie imbinată cu lupta contra războiului, sub lozincă **Fascismul înseamnă război**”. ● 1935 reprezintă anul de cotitură pe care Hitler l-a impus ca Reichul să-și

intensifice efortul de înarmare. O evaluare în franci francezi arăta ulterior, în 1938, că Germania ajunsese să cheltuiască 167,2 miliarde, de 16 ori mai mult decît în 1932. Între aceiași ani, în alte țări creșterile aveau să fie, tot în miliarde de franci, de la 19,3 la 41,8 în Franța, de la 16,1 la 64,6 în Anglia, de la 10,2 la 19,7 în Italia, de la 7,5 la 66,5 în Japonia, de la 25 la 40,6 în Statele Unite. ● Într-un virulent articol din 1936, Mihai Ralea caracteriza astfel pe cei ce făceau politică fascistă în România: „Fiare sadice, decăzuți ticăloși care-și cîștigă nițel confort sau o mizeră gloriolă de o clipă pe ruinele altora, vinduți abjecti, simpli prostănaci, cretini iluminați, dar mai ales samsari de ură omenească, pe care găsește oricînd s-o vindă și s-o cumpere avantajos pentru ei, toți la un loc înțrețin fără cel mai mic cutremur de conștiință sabatul jafului, al incendiului și al asasinatului”. ● În același an, într-un interviu acordat ziarului „Petit Parisien”, profesorul Virgil Madgearu arăta că activitatea legionarilor „este pe de-a-ntregul poruncită de la Berlin, care în toate chipurile îi inspiră și îi susține”. În același interviu se arăta că „mișcările extremiste n-au rădăcini în România”. Era indiscutabil însă că, din motive în primul rând politice, forțele de dreapta beneficiaseră o lungă perioadă de toleranță guvernului Tătărescu. Expresia cea mai frapantă a acestei atitudini a constituit-o congresul studenților legionari de la Tîrgu Mureș, din zilele de 3—5 aprilie 1936. Congresul a fost aprobat de guvern, care a pus la dispoziție și vagoane gratuite. Cu toate că nu era prevăzută staționarea în gara Sinaia, legionarii au oprit trenul, au desenat pe placa pusă în memoria lui I.G. Duca semnul Gărzii de Fier și au încins o horă în jurul acesteia, în timp ce din vagoane se scanda „Trăiască Nicadorii”. Analizînd evoluția raporturilor dintre legionari și oficialități, Virgil Madgearu ajungea la concluzia că „diversiunea a scăpat din miinile guvernului. Forțele de care a voit să se servească guvernul urmează mișcarea lor proprie, slujindu-se de guvern, dar urmărind țelurile lor proprii”. Diversiunea era patronată însă chiar de Carol al II-lea, care n-a făcut niciodată un secret din țelurile sale dictatoriale și în efortul lui perseverent de dezbinare și de slăbire a principalelor partide politice și a forțelor democratice socotea că se poate folosi, în acest scop, inclusiv de legionari.

O țară pîndită

● Are loc procesul grupului de luptători comuniști și antifasciști în fruntea căruia s-a aflat tînărul militant revoluționar Nicolae Ceaușescu. Cu inteligență și combativitate, cel care s-a dovedit a fi, la 18 ani, un comunist matur și-a îndeplinit în mod strălucit rolul incredințat de partid în orientarea politică a procesului, s-a transformat din acuzat în acuzator, s-a ridicat în apărarea drepturilor muncitorilor, a demascat primejdia pe care o reprezentau organizațiile fasciste, agenturi ale hitlerismului, și a subliniat că fascismul constituie un grav pericol pentru libertatea și independența României. ● La 12 martie 1938 are loc Anschluss-ul, înglobarea Austriei la Germania. Hitleriștii își realizau astfel unul dintre cele mai însemnate obiective privind sud-estul Europei: controlul asupra unei părți importante a bazinului dunărean și cîștigarea unei poziții strategice extrem de favorabile pentru declanșarea unor noi acte agresive. ● La 29 septembrie, în același an, prin Acordul de la München Cehoslovacia era silită să cedeze o parte a teritoriului ei. Revista „Lupta de clasă” scria: „România a pierdut o aliată fidelă și puternică. România a căpătat un primejdios vecin. Germania. Poli-

tica Ungariei și Bulgariei fiind determinată de Berlin, iar Iugoslavia căzînd și mai mult sub influența țărilor fasciste, apare clar că, într-un tempo rapid, Germania realizează o veritabilă încercuire și izolare a țării noastre”. ● O altă publicație, „Lumea românească”, lua în discuție politica de cedere în fața hitlerismului, conciliatoarea politică a Angliei și Franței, arătînd că „o agresiune repetată nu se domesticește prin renunțări continue”. ● Un raport al Siguranței remarcă: „Partidul Comunist din România a întreprins o intensă campanie în direcția susținerii intereselor Cehoslovaciei, trimițînd spre publicare în presa simpatizantă numeroase telegrame, scrisori și manifeste de solidaritate”. ● Întîlnire Hitler-Carol al II-lea la 24 noiembrie 1938, la Berchtesgaden. Discuția a fost dramatică și s-ar fi purtat, zice-se, „stante pedes”. Pe un ton imperativ Hitler a cerut regelui să ia măsuri să nu i se împlîne ceva lui Corneliu Zelea Codreanu, deoarece în afară de el nu cunoaște alt dictator în România. Oricite păcate ar fi avut, Carol nu era deloc un om lipsit de inteligență și a înțeles: poziția lui era primejdioasă. Întors în țară, el a ordonat lichidarea lui Corneliu Zelea Codreanu și a altor 13 conducători legionari. În noaptea de 29 spre 30 noiembrie 1938, în timpul transferării lor de la închisoarea din Rimnicu Sărat la Jilava, aceștia au fost împușcați sub pretextul fugii de sub escortă. Într-un comunicat al Ministerului de Interne se arăta că „prințre cei împușcați nu era nici unul care să nu fi fost asasin”. ● Din sinteza datelor culese de către Serviciul Secret de Informații, întocmită la 5 ianuarie 1939, rezultă că subvențiile primite din Germania de organizațiile fasciste din România fuseseră, pe parcursul anului 1938, de circa 800 milioane de lei. ● La 15 martie 1939, trupele hitleriste invadează Cehoslovacia. Dezmembrarea Cehoslovaciei a marcat dispariția Micii Antante, care constituia unul din punctele de sprijin ale politicii românești împotriva revizionismului. În noile condiții, guvernul declară: „România este decisă necondiționat să-și apere frontierele cu propriile ei forțe”. Se decreteează mobilizarea generală. Mari unități ale armatei române sint concentrate la granița de nord și nord-vest. România era mai mult decît oricînd o țară „pîndită”, după cum scria Iorga.

„La porțile Erebei”

● La invadarea Cehoslovaciei, autoritățile hitleriste comiseseră greșeala de-a pune în circulație în unele localități din Moravia afișe tipărite în limbile germană și română. Faptul a fost comentat și de corespondenții unor ziare străine. Wehrmachtul era pregătit, prin urmare, și pentru varianta ocupării României. Nu era exclus însă ca la mijloc să fie doar un act deliberat de intimidare. ● Despre caracterul ultimativ impus tratativelor purtate cu guvernul român în vederea încheierii unui acord economic depune mărturie chiar conducătorul delegației germane, Wohlthat: „Cînd s-a dovedit că românii nu sint de acord asupra a trei puncte importante pentru că se temeau pentru suveranitatea lor, am intervenit atît de violent încît a fost chemat și primul ministru, Armand Călinescu”. Tratatul a fost semnat în zorii zilei de 23 martie 1939. ● Ministrul de externe român, Grigore Gafencu: „Acordul economic reprezintă o înțelegere care pune capăt, deocamdată, presiunii germane. El cere însă de pe acum organizarea unei acțiuni interne de rezistență sistematică, în toate domeniile economiei noastre, împotriva cererilor germane care ar depăși cadrul sau măsura învoielilor stabilite”. La Berlin, nota atașatului militar al Legației române, presa, radioul și cinematograful prezentau publicului german prin articole, prin conferințe și filme documentare, bogățiile României. Cît privește starea de spirit din România, iată ce scrie același negociator german, Wohlthat: „La plecarea mea, în gara unde se aflau mii de țărani veniți la mobilizare, agenți de poliție în uniformă erau gata să însoțească vagonul de dormit pînă la frontieră, pentru a împiedica să fie luat cu asalt de către militari sau țărani”. ● Trei zile mai tîrziu, la 26 martie 1939, în discursul rostit pe stadionul olimpic „Forum Mussolini”, dictatorul italian se arăta convins că vremea tratativelor a spiritului de înțelegere și conciliator a trecut: „Perioada turului de vals, dacă a existat vreodată, este definitiv închisă. Este destul să ne fie reamintită pentru a ne ofensa”. Cuvîntul de ordine urma să fie înarmarea. Trebuie să crească, striga el peste mulțimea adunată pe stadion, numărul tunurilor, al vapoarelor, al avioanelor. „Cu orice preț, chiar dacă ar fi să facem tabula rasă cu tot ceea ce se numește viața civilă”. Pacea i se părea un cuvînt

Gărză muncitorească

1 Mai 1939

„uzat”. Pacea, tipa el, este „o catastrofă pentru civilizația umană”. Iar pacifiștii îi apăreau ca niște oameni „deosebit de detestabili”. ● În aceeași zi, la București, primul ministru român, Armand Călinescu, afirma: „Oricare ar fi rezultatul, istoria va înregistra hotărârea noastră de viață independentă și curajul nostru de a o apăra”. ● La 2 aprilie, după 986 de zile de luptă fratricidă, Franco dădea Comunicatul nr. 982, cuprinzând aceste trei cuvinte: „Războiul s-a sfârșit”. „Da — scria un ziar românesc — e acum pace în Spania, nimeni nu poate tăgădui. Domnii Chamberlain și Mussolini, Daladier și Hitler, au colaborat armonios, unii prin energica lor activitate, ceilalți prin voita lor pasivitate, pentru ca această pace să se aștearnă deasupra nefericitei Spanii”. Aproximativ 600 de cetățeni români luptaseră împotriva trupeilor lui Franco. Guvernul român își manifestase la rându-i solidaritatea cedind Spaniei republicane o seamă din comenzile de armament pe care le făcuse în Franța. ● 20 aprilie. În cadrul unui turneu Berlin — Bruxelles — Paris — Londra — Roma, ministrul român de externe, Grigore Gafencu, are o întrevvedere cu Hitler. Se zice că Hitler i-ar fi spus, în timp ce se plimbau printre hortensiile albastre din grădina Cancellariei: „Au trecut 25 de ani de când nici un român cu responsabilități politice nu a mai venit la Berlin”. De fapt trecuseră nu 25, ci 26 de ani. ● Martha Bibescu notează în Jurnalul ei: „Dineu la Gunther, ministrul Statelor Unite la București. La masă sint așezată între el și George Crutzescu, înapoiat de la Berlin, unde l-a însoțit pe Gafencu în audiența la Hitler. Mă amuză să-l ascult cum povestește pe un ton de persiflare confidențială: Gărzile de onoare de la Cancelaria Reichului — duhurile morții. În fața uriașelor uși metalice, care seamănă cu porțile Erebei, parcă ar răsună avertismentul: Voi ce treceți acest prag, părăsiți orice speranță!”.

1 Mai 1939:

„România trebuie apărată”

Ziua de 1 Mai 1939 a fost o zi istorică pentru proletariatul român. Ea a marcat un moment superior în lupta pentru unitatea politică și de acțiune a clasei muncitoare. Internaționalismul de totdeauna al organizațiilor muncitorești, izvorât dintr-un îndreptățit spirit de solidaritate, s-a identificat cu o înaltă conștiință civică și patriotică.

În întîmpinarea zilei de 1 Mai, Partidul Comunist a inițiat o serie de măsuri menite să transforme marea sărbătoare într-o grandioasă acțiune de luptă. S-a hotărît, astfel, ca membrii partidului să-și desfășoare activitatea de pregătire a sărbătorii de la 1 Mai sub conducerea unui Comitet de organizare alcătuit din cei „care sint cunoscuți maselor muncitorești și care prin activitatea lor politică sau sindicală se bucură de autoritate”. În cadrul acestui comitet, militantul comunist Nicolae Ceaușescu avea să-și aducă o contribuție hotărîtoare. Comuniștilor li s-a trasat sarcina să acționeze „prin asociațiile profesionale, cercurile culturale, sportive și orice alte organizații legale în care partidul are influență,

pentru sărbătorirea zilei de 1 Mai în cadrul programului aprobat de autorități, dar pentru îndeplinirea programului partidului comunist”.

La sala „Aro”, unde s-a ținut Congresul breslelor, a fost adoptată o rezoluție. „Congresul — se spunea în această rezoluție — luînd în considerație situația îngrijorătoare internațională de azi, cînd pacea între popoare este din nou amenințată și cînd și integritatea țării noastre ar putea fi periclitată de agresorii străini, hotărîște ca toți membrii breslelor să contribuie cu întreg cîștigul lor pe o zi pentru mărirea fondului de înzestrare a armatei și de apărare a întregii țări”. Prezent la acest Congres era și Armand Călinescu, primul ministru, care considera că „gestul muncitorimii va avea răsunet dincolo de aceste ziduri. El dovedește că națiunea, fără deosebiri sau ezitări, s-a rostit: România trebuie apărată”.

A fost depusă, apoi, o coroană de flori la Monumentul Eroului Necunoscut, ca semn al omagiului muncitorimii față de cei ce s-au jertfit pentru unitate și independență națională. Pe parcursul traseului care pornea din Piața Romană și trecea pe Calea Victoriei, orașul avea înfățișarea unui cîmp de manifestație revoluționară și agenții Siguranței notau în rapoartele lor că „printre manifestații breslelor s-au strecurat grupe compacte de comuniști”. În acest fel se încerca o explicație a faptului că pe lîngă lozinci ca „Vrem respectarea granițelor”, „Jos fascismul aducător de război”, „Trăiască frontul păcii”, se auziseră și lozinci ca, „Pace, pîine, pămînt, libertate”, „Vrem eliberarea deținuților”. Între organizatorii și participanții la aceste acțiuni, comuniștii Nicolae Ceaușescu și Elena Ceaușescu, s-au distins printr-o contribuție determinantă, activă și mobilizatoare.

Într-adevăr, cum avea să spună mai tîrziu tovarășul Nicolae Ceaușescu, „1 Mai 1939 s-a transformat într-o puternică manifestație împotriva fascismului și războiului, numărîndu-se printre puținele manifestații din Europa care au avut loc în condițiile cînd fascismul era în ofensivă, după Munchen. Poporul român, sub conducerea comuniștilor, în alianță cu socialiștii, cu alte forțe democratice, și-a exprimat voința de a face totul pentru a împiedica ascensiunea fascismului, instaurarea dictaturii fasciste în România. A fost o dovadă a maturității clasei muncitoare, a posibilităților de care dispunea atunci poporul nostru, forțele sale revoluționare și progresiste, de a organiza cu succes lupta împotriva războiului și fascismului”.

Vară fierbinte, toamnă blestemată

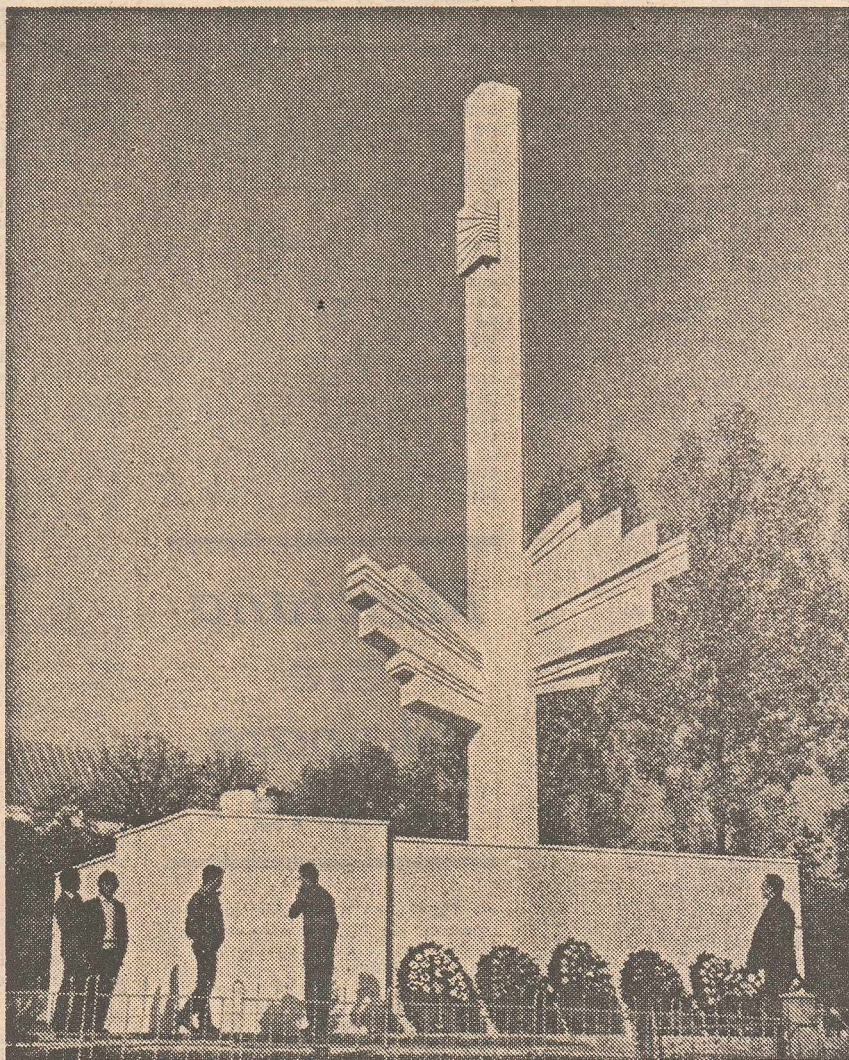
● După constatările Serviciului Secret de Informații al armatei române, numărul germanilor veniți în cursul lunii iulie 1939 în București ca reprezentanți comerciali, ziariști, agenți de asigurare, agenți de navigație etc. a depășit cu 300 la sută numărul total al celor sosiți în întreg trimestrul doi al aceluiași an. Fiind vorba despre „un sistem de propagandă și spionaj care devine deosebit de periculos”, s-a propus suspendarea vizelor de intrare

în țară. ● Prețurile cunosc o creștere spectaculoasă pe piața internațională a materiilor prime. În primele două săptămîni din august, Germania cumpără 3 000 tone de cauciuc, 7 500 tone aramă, 5 000 tone plumb. În săptămîna următoare ea mai cumpără 4 000 tone de cauciuc și peste 10 000 tone aramă. ● Hitler declară că preferă să facă războiul la 50 de ani, decît la 55 sau 60. Peste 8 milioane de oameni stau cu arma la picior, de o parte și de alta a baricadei. ● 1 septembrie 1939. Cu începerea de la ora 4,45 puternice forțe germane invadează Polonia pe toată lungimea frontierei de 1 600 de kilometri. Anglia și Franța declară război Germaniei la 3 septembrie. ● Guvernul român a luat toate măsurile necesare pentru respectarea strictă a regulilor neutralității, în conformitate cu Convenția de la Haga. Interesați în izbucnirea unui conflict germano-român, membrii Gărzii de Fier pun în circulație informații false pentru a compromite politica de neutralitate a României. ● La 12 septembrie cad primii doi ofițeri francezi, doborîți în cursul unei lupte aeriene deasupra teritoriului german. Sint înmormîțați, cu onoruri militare, în cimitirul principal din Karlsruhe. Un detașament german trage trei salve de onoare iar comandantul militar al orașului depune o coroană de flori. Așa începea „războiul ciudat” de pe frontul de vest. Comunicatul Marelui Stat Major francez făcea cunoscut la 18 septembrie: „Noapte calmă pe tot ansamblul frontului. Activitate locală a elementelor de contact”. În timp ce eroica rezistență a polonezilor se apropia de sfîrșit. ● La mijlocul lunii septembrie, populația României ajunge să fie de 20 de milioane de locuitori. ● La 21 septembrie, primul ministru român, Armand Călinescu, este asasinat de o „echipă a morții” legionară. Planul criminal fusese stabilit la Berlin. Știrea acestui asasinat politic a stîrnit, „stupoare, minie, panică, revoltă, îndîrjire, vi-

cu o săptămîină în urmă pe primul ministru cum „se chinuia, noaptea, cu ministrul de externe, să chibzuiască felul cum am putea ieși neatinși din așa de grele împrejurări ca acestea de astăzi”. Generațiile viitoare, spunea marele istoric, „îi vor blestema pe vinovații criminali”. ● Într-o Chemare a breslelor muncitorești se arăta: „Poate niciodată de cînd se întrebuintează expresiunea trecem prin momentele cele mai grele, ea nu a avut îndreptățire mai mare ca acum”. ● La conducerea guvernului vine generalul Gheorghe Argeșanu, partizan al neutralității pro-anglo-franceze și inamic ireductibil al Gărzii de Fier. Nici el și nici cei care i-au urmat nu vor produce schimbarea marilor direcții ale politicii externe și interne românești, pînă în vara anului 1940, cînd Franța capitulează, în iunie, iar Europa ajunge la discreția lui Hitler. Gravele cesiuni teritoriale din vara aceluia an sint urmarea noilor împrejurări care aduseseră izolarea totală a României pe plan extern.

Ceea ce este indestructibil

La începutul lunii septembrie 1940 regele abdică și este instaurată dictatura militaro-fascistă. „Nu masele au deschis drumul Legiunii spre guvernare — scria Lucrețiu Pătrășcanu — ci preluarea guvernului este rezultatul unui simulacru de agitație populară, creație, în realitate, a presiunii directe și a mașinațiilor hitleriste. Această guvernare este impusă din afară și nu crescută organic dinăuntrul ei”. Pînă în ianuarie 1941, cum arată tot Lucrețiu Pătrășcanu, această guvernare s-a remarcat prin „jafuri, crime și banditisme”. Istoria țării avea să cunoască, după cum s-a spus, cea mai neagră pagină a ei. Mulți oameni luminați, luptători pentru binele acestui popor, cad pradă „răzbunării” legionare. Printre ei, Nicolae Iorga, unul dintre cele mai strălucite genii pe care le-a născut

Un omagiu adus victimelor horthysmului

gilență, disciplină, reculegere, organizare, continuitate, calm responsabil, mobilizare”. Un ziar deplîngea că se găse „mină românească ridicată pentru a ucide ordinea românească, pentru a lovi pe la spate în sfîntul ordinii lăuntrice și al apărării naționale”. Un alt ziar: „Fapta nemernică îmbracă în împrejurările critice de astăzi caracterul unei clasice trădări de neam”. Și: „Oricîtă ură și sete de răzbunare ar fi în sufletul unui om, sint zile de primejdie națională cînd pînă și-n inima unei bestii ura trebuie să tacă”. Nicolae Iorga scria că îl văzuse

vreodată pămîntul românesc. Dar el, marele patriot, marele istoric de reputație universală, scrisese aceste cuvinte care aveau valoarea unui testament: „Noi sintem, cu toții, numai expresia actuală a unui popor care trăiește de veacuri întregi”. Putem slăbi și putem fi zdrobiți, continua el, însă cei care s-au jertfit astfel — adăuga marele cărturar — nu pot fi de nimeni și de nimic atinși. Iar pentru un popor, spunea Iorga, „Ei sint INDESTRUCTIBILUL”.

D. CONSTANTINESCU

Pentru un pumn de fise

Ne-am obișnuit într-atât cu o serie de utilități moderne, încât nici măcar nu le mai remarcăm existența. Telefonul public este una dintre aceste prezențe cotidiene de care ne aducem aminte numai atunci când, grăbiți, dornici să rezolvăm urgent o problemă, ne aflăm în fața unui aparat defect. Dacă, enervați de lipsa tonului sau de faptul că v-a fost „înghițită” fisa fără să fi efectuat convorbirea telefonică, ridicați pumnul spre a da un impuls aparatului, amintiți-vă, vă va rog, următoarea cifră: 5.000.000. Nu, nu vă propun eu nici un mijloc nou de calmare a nervilor, deși numărul pînă la zece s-a dovedit, adesea, extrem de util, timpul necesar rostirii celor zece cifre oferind un mic răgaz de acțiune înțelepciunii, în defavoarea violenței. Este vorba de cinci milioane lei care, nu vă grăbiți, au o foarte strinsă legătură cu pornirea dumneavoastră împotriva telefonului defect, întrucât cele cinci milioane lei reprezintă valoarea posturilor telefonice publice deteriorate, distruse sau pur și simplu furate de la 1 ianuarie la 31 mai 1988. Mai exact, 2.211 aparate deteriorate și 70 furate. Incredible! Veți rosti stupefați. Incredible! Veți repeta, convinși de enormitatea faptului. Și totuși, perfect adevărat.

Cum încă nu știam acest „amănunt”, mărturisesc că m-am îndreptat spre secția posturi publice din Palatul telefoanelor purtînd cu mine nemulțumirea, iritarea chiar, a celor care în ultima vreme, dorind să dea un telefon dintr-o cabină stradală, au descoperit uimiți și revoluționari, nu aparate defecte, cu asta s-au mai obișnuit, ci multe cabine goale, fără aparat, devenite

simple inutilități ce ocupă spațiul trotuarului.

În biroul șefului secției, inginerul Costel Balica, acesta, împreună cu adjunctul său, Aurel Broscăreanu, semnau un teanc de adrese însoțite de procese-verbale de constatare a deteriorărilor provocate unor posturi publice, adrese ce urmau să fie trimise circumscripțiilor de miliție din Capitală. Le numărăm. O sută în cap. Surpriza, însă, abia urmează. Toate cele 100 de telefoane au fost deteriorate în numai 12 zile, între 1 și 11 iulie. Dacă lucrurile nu sînt, totuși, clare, trebuie să subliniem că nu este vorba de defecțiuni banale, ci de acțiuni de deteriorare a acestora prin violență, fie dintr-o pornire de moment a celor ce n-au reușit să vorbească la telefon, fie cu scopul de a sustrage sumele aflate în aparat.

Zilnic, 152 de specialiști al serviciului posturi publice verifică și repară aparatele al căror grad de deteriorare permite efectuarea intervenției pe teren. Celelalte sînt scoase din cabine și duse la atelierul specializat al secției unde le sînt înlocuite părțile componente distruse.

„Întreprinderea Electromagnetica, cea care realizează aceste aparate, ne spune inginerul Traian Herța, director comercial în Direcția de telecomunicații a municipiului București, nu mai poate ține pasul cu cererea noastră. Întreprinderea își onorează prompt comenzile de aparate telefonice, noi însă solicităm permanent suplimentar, micro-receptoare, carcuse, (întregi sau părți), discuri și alte elemente componente ale aparatului pe care nu avem cum să le mai reparăm și sîntem obligați să le înlocuim”.

De câte ori nu zîmbim îngă-

duitori în fața unei „mici gălnării” cum ar fi o convorbire fără cheltuiala unui leu. Ba i-am privit pe unii fluierînd admirativ (E grozav, șmecherul!) în fața „ideii” de a realiza contactul în aparat nu cu o monedă, ci cu o sîrmă înginos folosită. Suflul generos, inventatorul bătuse un cui în peretele de lingă aparat în care, alături de respectiva sîrmă așeză și instrucțiunile de folosire și, n-o să credeți, persoane serioase în loc să arunce sîrma și instrucțiunile sau să anunțe serviciul telefoane cîteau instrucțiunile și foloseau metoda frauduloasă cu aerul că se amuză să încerce șmecheria.

Împotriva lor, a amatorilor de mici economii, specialiștii secției au realizat diverse mijloace de protecție a aparatelor; e vorba de atașarea unor dispozitive simple ce fac imposibile introducerea de fise deformate blocarea cu sîrme a contactului de monedă, recuperarea monedei (găurită și legată cu o ață) după efectuarea convorbirii, blocarea cu buret (vă amintiți, desigur, cum uneori introduceți fisa, postul sună ocupat sau nu răspunde, dar aparatul „înghițe” fisa. Ei, nu e, tocmai așa. Cîneva, aflat neștiut de dumneavoastră, pe undeva, prin apropierea cabinei, a așezat, cu o mică sculă metalică, o bucată de buret în aparat, pe care, atunci cînd îl va scoate, necunoscutul va recupera fisele „înghițite”). Oricît ar fi de eficace, aceste mijloace, ele nu rămîn decît un surrogat atîta vreme cît mai zîmbim îngăduituri în fața „micilor gălnării” ale concetățenilor. Îngăduința noastră născută din comoditatea de a reacționa, din teama de complicații, din acel „nu mă interesează” sau „eu n-am timp de

pierdut” le-a dat convingerea că „merge”. Iar de la acest „merge” pînă la actul hulișnic al distrugerii aparatelor, al furtului aparatelor și cabinelor (da, se fură chiar și cabine!) pasul nu este chiar atît de mare pe cît ne-ar place să credem pentru a ne autolînști, spunîndu-ne că în fond noi n-am făcut nimic că doar nu noi i-am îndemnat să distrugă. Ne enervăm teribil cînd grăbiți, preocupați, constatăm că nu putem comunica vestea urgentă pentru că telefonul public e defect sau lipsește. Pe cine acuzăm atunci? Evident, pe cei de la telefoane. Însă numai de la începutul acestui an lucrătorii de posturi publice au înlocuit aparatele telefonice de 20 de ori în Șoseaua Colentina 11, de cite 20 de ori în Șoseaua Ștefan cel Mare nr. 1 și, respectiv, 3 și de 50 ori (nu, nu e nici o greșală de tipar, de 50 de ori în cabinele de la Bucur-Obor. (Lista e mult mai lungă) Știți de cite ori pe an se înlocuiesc geamurile cabinelor telefonice, de cite ori li se refizează balamalele, de cite ori li se înlocuiesc ușiile smulse cu altele, noi? Cifra — n-am avut nici timpul, nici răbdarea să o evaluăm exact — este de ordinul miilor.

Care este soluția? ne întrebăm, firesc. Care este soluția s-au întreat, cei dinții, lucrătorii secției posturi publice. O primă măsură a și fost aplicată în numeroase zone — posturile telefonice respective au fost mutate în unități comerciale, concentrate în stațiile de metrou, vor fi realizate grupuri mari de cabine în toate pietele orașului (și iată și explicația lipsei unor aparate din cabinele telefonice stradale). Este această soluția în măsură să rezolve problema? Bineînțeles că nu. E adevărat, instalate în unități comerciale, telefoanele vor fi mai protejate. Ce vor face, însă, cei care vor fi nevoiți să apeleze la ele în timpul nopții, pentru o urgență, pentru a chema o salvare, să zicem? Există încă zone în București unde gradul de telefonizare este mic, cartiere noi

sau în curs de construcție în care telefonul public în stare permanentă de funcționare, ușor accesibil la o orică oră din zi și din noapte (mai ales din noapte) este o necesitate absolută, de existență căruia pot depinde chiar vieți omenești. Realizarea unor grupuri mari de cabine în piețe, unde posturile pot fi folosite și noaptea, este și ea o soluție parțială dată fiind distanța ce trebuie parcursă.

Așa cum arăta și inginerul George Nicolescu, director co-ordonator în Direcția de telecomunicații a municipiului București, eforturilor specialiștilor de a asigura buna funcționare a rețelei de posturi publice trebuie să li se alăture înțelegerea cetățenilor și atitudinea lor fermă împotriva celor care nu înțeleg să se comporte civilizati. În ceea ce ne privește, specialiștii noștri au conceput și realizat telefonul cu jetoane și telefonul cu cartelă la care nu va mai exista tentația însușirii sumelor din aparat. Sperăm, dealtfel, ca la începutul acestui an să putem introduce, experimental în cîteva oficii din București, posturile telefonice cu cartelă. Și acestea, însă, cer din partea celor care le folosesc, grijă în manipulare, atenție. De altfel, așa cum am mai spus, rezolvarea problemei posturilor publice nu trebuie să o așteptăm numai de la modificarea aparatului, a mijloacelor tehnice, pentru că nimeni în lume n-a construit încă vreun telefon tip cazemată pentru a-i descuraja pe cei ce ar avea de gînd să li atace.

Așadar, de cite ori vă enervați în fața unui telefon care nu funcționează, amintiți-vă cifra cinci milioane. Și n-o uitați nici atunci cînd sinteți martorii violenței altora. Procedînd astfel, veți constata curînd că numărul telefoanelor publice în funcțiune a crescut. Și poate peste cîteva vreme vor putea fi din nou instalate în cabinele stradale, fără riscul de a nu le mai găsi a doua zi dimineața.

ROXANA P. MANOLESCU ■

Note

Șmecheri, discreți...

— Dă-te dom'le jos că nu merge!
— Dispecera zicea că merge...
— Treaba ei ce zicea, aici eu sînt șefu! Du-te-acolo unde așteaptă fraierii-ăia!
— Cum?!!
— Fraierii! P-aci sînt numai șmecheri, fraierii-așteaptă-acolo!

Avea farmec Interlocutorul meu și aș fi vrut să știu și eu cum îl cheamă. În afara acru-lui insolent și a unui tricou evasimarinăresc bine ridicat pe burtă, nici un semn de identificare. Am întreat-o pe aceeași dispeceră care-mi spusese că autobuzul „merge” (convorbirea avea loc în ziua de 30 iulie a.c. la capătul lui 331, la dispeceratul I.T.B. din Dămăroaia) cum îl cheamă pe șofer, dar ea a devenit brusc discretă. Mi-a spus (era 14.20) că ieșise din schimb. Dar nici colega ei care o înlocuia n-avea ecuson și nici măcar bunăvoință. La telefon, recomandîndu-mă, centralista I.T.B. mi-a făcut legătura cu tovarășa Mariana Și-Atît care mi-a spus-o nedet:

— Noi, la I.T.B., n-avem nume, avem numere.

Dacă ar fi s-o cred, dispecera de serviciu ar fi avut nr. 35. 601. Dacă ar fi s-o cred pe dispecera care „se retrăgea”, nervosul conducător auto ar avea nr. 4303. Sigur, șoferul de pe autobuzul 31-B-4921 (înmatriculat la I.T.B. cu nr. 2121) se crede șmecher. Noi credem, că nici conducerea I.T.B. nu se va lăsa, ca să împrumutăm limbajul conducătorului auto cu aere de patron plictisit, fraierită. Îl va identifica, desigur, și-i va adresa răsplată cuvenită.

C. DUMITRU ■

„Mina curentă”

De multe luni, în metrou, la stația din Piața Unirii, citesc, călătorîți cu scările rulante, tîndu-vă cu mina curentă.”

Accidentele care intervin, din ce în ce mai des, în exprimarea corectă în frumoasă și colorată limbă românească, în timp, pot fi mult mai periculoase decît o eventuală alunecare pe scara rulantă.

Mulțumind celor care s-au gîndit la securitatea noastră în timp ce scara rulanta, pricinind efortul, urcă și coboară dar,

PASCU BALACI ■

(C.P.A.D.M.) Bixad. Vizitiulul încă nu-i venea să creadă. Și, pe bună dreptate, un om străin coborît „deux ex machina” într-o comună nu poate fi privit decît dintr-o latură și cu o undă de suspiciune.

Parcă bănuind neîncrederea incuibărită în gîndurile lui Gheorghe Huple, „dom' inginer” a scos o scurtă exclamație: A!, ca și cum și-ar fi adus aminte de un lucru extrem de important, a dus mina la buzunar și a scos o bancnotă de 100 lei pe care i-a dat-o vizitiului să cumpere bilete de autobuz pentru cei 10—12 oameni pentru ruta pe care urmau a purcede a doua zi și anume Ciurmechiu — Salonta. Bancnota albastră a fost sau nu ochiul dracului, dar a venit cu

Minciuna are picioare scurte

un flux care a dărîmat ultimul meferez de neîncredere din sufletul lui Gheorghe Huple. A doua zi, doisprezece chilipirgii din Ciurmechiu (Roxin Gheorghe, Roxin Iosif, Oros Iosif, Oros Ioan, Paler Petru, Chiș Alexandru, Beseny Ludovic, Marcu Iosif, Illes Alexandru, Sipos Teodor, Martin Ioan și Boldor Ioan) din care zece aveau asupra lor cite 1.620 lei pentru 3 metri de lemne au pornit, ca într-o conspirație secretă spre Salonta unde îi aștepta misteriosul inginer Costel (așa cum se recontandase vizitiului) în stare să le vindă chiar și o pădure întreagă. În parcul din centrul orașului Salonta inginerul cu „pălărie nealcoasă” le-a făcut ca la carte instructajul de protecția muncii, spunîndu-le, între altele, să fie băieți de treabă, să nu bea, să nu fumeze, să nu umble cu prostii, să respecte normele de tehnica securității muncii și i-a pus să semneze de luare la cunoștință în registru, după ce i-a trecut pe toți acolo cu numele și prenumele, plus seria și

exprimări de felul „mina curentă” creează cel puțin iluzia de adevăr. Între dreapta și stînga, cum o alegem pe cea mai... curentă? Prin ce mecanism doar una dintre ele devine „curentă”? Am urcat și ieri scările continuînd să mă bizui pe „noroc”, fără să mă folosesc de „mina curentă”. Am scăpat cu bine și de această dată! Dar, cum nu-mi place să încalc dispozițiile și rămîn o călătoare convinsă a rapidității și mersului plăcut cu metroul, aș fi îndatorată celor care au redactat acest anunț dacă ne-ar scoate din încurcătura, trecîndu-l într-o adecvată exprimare românească...

CARMEN DUMITRESCU ■

Mai multe ceasuri rele

Nu trebuie neapărat să ai o întâlnire la Universitate pentru a „fura” totuși, cu ochiul, cadrulul ceasului. O nostalgie, un gest reflex, nici nu știi exact cum se întimplă, îți confrunți involuntar propriul oric și treci mai departe. La fel se întimplă, în București, în multe locuri, la intersecția străzii Dobrobani cu bulevardul Ștefan cel Mare, de pildă, unde ceasul merge de nu mai știm cînd și nu ne amintim să se fi defectat.

E bine că aproape toate intersecțiile importante ale Bucureștiului au ceasuri. Unele, cum ar fi cele din zonele recent construite, sînt chiar expresii demne ale artei și arhitecturii moderne. De-o vreme încoace, însă, poți constata că unele dintre aceste atît de necesare ceasuri publice arată cît un bulevard o oră și cîtăre celălalt bulevard o altă oră. Dacă ai un ceas propriu, e ușor să vezi care merge bine sau dacă merge vreunul bine. Dar dacă n-ai?

Sigur, veți spune, ne-am spus și noi așa, se mai întimplă, ceasurile defecte se vor repara. Pînă una alta, pe multe dintre suferințele oricne publice au fost puse un fel de huse de protecție. Probabil pentru a nu se azeza praful pînă via multă așteptată de deparatori. Să sperăm că nu într-o zi de marti, cînd sînt cel puțin trei ceasuri rele.

D. DINU ■

Gazul de la Farmacia Nr. 2

Pină la urmă a fost vorba de un test, însă, mărturisesc, ideea mi-a venit pe parcurs. La început, era în primele zile ale lui mai anul acesta, aveam pur și simplu nevoie de un medicament, niște picături pentru ochi, și am intrat, pentru a-l cumpăra, în Farmacia nr. 2 din Titan (responsabilă Iulia Nagy), acolo de unde mai luasem cindva un flacon, care între timp se terminase. N-am găsit. Ulterior, am trecut cel puțin o dată pe zi și am întrebat de picături. Singurul răspuns: n-avem. Nu știu cind o să primim. De-abia după o lună de vizite regulate în acest așezămint aflat sub patronajul lui Esculap am realizat că-mi pierdeam vremea degeaba. Că aici nu voi găsi niciodată ce căutam, și m-am dus în altă parte, unde am putut cumpăra medicamentul. Totuși, mi-am zis, ce-ar fi să... Și am continuat să trec și să întreb — cu același rezultat.

Pină vineri, 29 iulie, cind, minune!, aud un „avem”. Nu-mi venea să cred. Cu voce gîtuită de emoție întreb dacă pot să fac bon.

— Numai cu rețetă! mi se răspunde.

Bucuria și surpriza plăcută mi se risipesc. Asadar, am ajuns tot de unde pleasem. Trebuie să alerg după rețetă, și, pină să mă întorc... Un clopotel semnaliza însă că ceva nu e în ordine. Brusc, se face lumină:

— Bine, zic, dar acest medicament se dă fără rețetă, chiar de aici am luat prin februarie un flacon și nu mi s-au cerut atunci semnătura și parafa medicului...

Vinzătoarea e, vizibil, în încurcătură, dar pină să zică ea vreo vorbă, aud un glas și pigăiat, și gural:

— Ce, dom'le, ești nebun la cap? Pleacă de-aici!

Mă uit să văd dacă nu-i prin preajmă vreo chivută, care se adresează astfel danielului ei. Nu era nici o chivută, glasul venea de la ghișeu unde se primesc rețetele. O figură uscățivă, spălăcită calcula niște prețuri.

— Cu mine vorbiți? o întreb.

— Ia mai lasă-ne odată-n pace, nene, ce-ai cu noi, ai băut gaz?

După câteva clipe de stupoare — care-l cuprind, în împrejurări de acestea, și pe ziarist, cu toate că el a văzut multe în viața lui și nu se miră prea ușor și chiar dacă face un test —, îmi exprim regretul că o farmacie de importanță aceluia este dată pe mîna unor astfel de oameni. O fi el Titanul într-o poziție mai retrasă față de centrul orașului, dar nici așa de departe nu e încît veștile din cartier să n-ajungă și la porțile Ministerului Sănătății.

ION D. GOIA ■

crește păsări, animale, soția se îngrijește de bucătărie, copiii servesc. Prețurile înscrise pe listele-meniu sînt orientative. Clientul plătește cît crede de cuviință. Însă niciodată sub minimumul indicat de negustor. Își face singur socoteala, depune banii la o casă ce marchează suma, își ia restul. Mă rog, totul merge pe cînte. Și cîștigă bine, zice-se. Așa ar trebui să fie și la noi. Oamenii să ne caute, și ne caute, nimic de zis. Pentru că știu că la „Privighetoarea” se găsește repede, gustos, curat, variat, la prețuri rezonabile.

— Apropo, ce activitate economică înregistrați în conturile Uniunii Județene Ialomița a Cooperativelor de Producție, Achiziții și Desfacerea Mărfurilor?

— Venituri anuale de peste 90 milioane lei. Cu o rentabilitate de circa 20 la sută. Numai de pe cele 10 ha de teren pe care le-am introdus în circuitul arabil realizăm mai bine de o jumătate de milion de lei beneficii anuale.

— Ce vă frîmîntă, ce credeți că ar mai fi perfectibil?

— În primul rînd, educația oamenilor. Sufăr cumplit cînd aud că un ospătar a aruncat cu noroi asupra firmei. La noi este o adevărată școală. Anual se perindă 100—150 de inși. Toți ar vrea să cîștige, așa, peste noapte, să se ajungă. Nu-l deloc ușor să fii ospătar, v-am mai spus. Dacă rămîn 10 oameni din aceștia. Și mă mai frîmîntă chestia asta, a unor responsabili de local care în 1—2 ani ajung să fie proprietari de autoturisme, organizează escapade la munte sau la mare, după care infundă penitenciarele. Să știți că eu nu-mi permit să lipesc o singură zi fără un motiv foarte temeinic. Dar în urmă, fiecare răspunde de el, și toți de „Privighetoare”. La noi, personalul nu consumă un strop de alcool. Cine este prins, e dat afară. Nu la gospodăria anexă. Afară din serviciu. E regulă sfîntă, să umblu cu băuturile, dar să nu te atingi de ele. Că de la alcool vin necazurile. Eu închin cu personalul un pahar o singură dată în an: în noaptea Revelionului. Atît. Asta ține de etica profesională. De prestigiul personalului, de greutatea funcției. Că și complexul nostru este ca o industrie. Nu fabricăm camioane, sau hirtie, sau confecții, cî mincare. Este o mare răspundere. Camionul, sau coala de hirtie, sau haina ajung la beneficiar fără ca acesta să-l cunoască pe cel ce le-a făcut sau pe conducătorii întreprinderilor respective. Noi, cei din comerț, din alimentația publică sîntem permanent în relație directă cu beneficiarii serviciilor noastre. Tocmai de aceea n-avem voie, nu ne putem permite să greșim. În definitiv, bunul renume ține de educație, de civilizația noastră socialistă.

AUREL DAVID ■

materia primă se obține în această gospodărie anexă.

— Totuși, de unde ați plecat, de la ce zestre?

— De la o baracă, apoi de la un salon de 30 de locuri cu terasă și o vinzare de circa 1,8 milioane lei în 1970.

— Dar pină acolo?

— N-a fost decît pătura a ceea ce salcîm.

— Totuși, experiența acumulată de-a lungul unor ani și-a spus cuvîntul.

— S-ar putea. Că eu am plecat de-acasă, la vîrsta de 12 ani, ca băiat de prăvălie, la un negustor de vinuri din Medgidia. Apa se căra cu sacaua, iar stăpînul n-avea un asemenea atelaj, așa că trebuia s-o pîndesc atunci cînd trecea ca să umplu hîrdăul și gălețile. Că altfel mincam bătaie zdrăvănă dacă proprietarul circiumii n-avea apă cînd se-apuca să „dreagă” vinul.

— Vă cred. Am citit în publicația „Biruinta Ialomiței”, din 10 iunie 1931, articolul „Barbaria unor patroni” în care autorul spunea, printre altele: „Co-

entii, dar, în egală măsură, cu toți colaboratorii mei.

— Ce credeți că trebuie să facă un conducător de unitate de alimentație publică pentru ca oamenii să fie mulțumiți?

— Din capul locului vreau să vă spun că nu există clienți total mulțumiți, după cum nici serviciile n-au ajuns de domeniul ireproșabilului. Dar ne străduim.

— Dar dacă un subaltern greșește? Că se mai întîmplă.

— Depinde de culpă. O fată, chelneriță, a încălcat, cîndva, nota de plată. Clientul a sesizat. Am obligat-o să achite costul întregii consumații. Dar, o lună de zile, n-am mai lăsat-o să servească. Am trimis-o ca salahor, la construcția unei noi terase. O lună întreagă a muncit acolo. Apoi am adunat întregul personal, iar pe ea am pus-o să povestească așa cum a fost. S-a lecut, nu numai ea, însă au tras învățăminte și ceilalți. Sigur că pădure fără uscături nu există. Se mai întîmplă ca unii să mai greșească. Pedeapsa este simplă: 10 zile,

sau două săptămîni, sau o lună de zile la gospodăria anexă. Fie la porci, fie la păsări, fie la grădină. Cu leaful de-acolo. Că și sectoarele respective, tot noi le ținem. N-am încadrat oameni special pregătiți pentru ele. Numai că plata diferă între cei pedepsiți și restul personalului, inclusiv membrii orchestrei.

— Dar și cîștigurile sînt bune.

— Eu așa cred. Bucătarul-sef, de pildă, poate să cîștige și 6.000 —7.000 de lei într-o lună, mai ales în perioada sezonului estival. Dar, vorba lui, nu știu cît ar rezista nu să facă ce face el, într-o zi de muncă, ci numai să-i stea în preajmă. Un ospătar, în funcție de realizări, poate primi 3.000—4.000 lei pe lună.

— Ați încheiat un colectiv de muncă stabil, care nu vă iese din cuvînt.

— Sigur că am reușit să ne stabilizăm niște oameni harnici, pricepuți, cinstiți, care țin la firmă. Cum este bucătarul-sef de care aminteam, sau Stana Năstase, bucătăreasă și ea, ori barmana Jeni Livanov, sau ospătarul Anton Muzicaș, Silvia Mlenojec... Dar se și perindă mulți pe-aici. Tentația-i mare, e-adevărat, însă ca să ajungi să faci meserie de clasă îți trebuie fler, pricepere, bun simț, bun gust, corectitudine desăvîrșită. Citeam undeva de așa-zisele „case ale cîstei”. Adică, un proprietar își transformă casa în local. El face aprovizionarea,

„Privighetoarea” care vă încîntă drumul spre mare

păi din serviciul circiumilor și restaurantelor sînt maltratați. În picioare de la 5 dimineața pină la 1 noaptea. Clienți pretențioși, patroni neomenoși.”

— Ei, vedeți, eu am trăit vremurile acelea. Prin 1947 am ajuns picolo și-am învățat meserie de la chelnerul Tudor Ivanov, tot în Medgidia, apoi prin Constanța, Eforie, la restaurantul „Broscoiul verde” de pe malul Dunării de la Giurgeni. În 1968 m-am angajat la Chiciu. Era în pădurea de pe malul fluviului, un umbrar. Am făcut prepeleci, am organizat o terasă pe cînte. Dar au venit inundațiile din 1970. Cînd am ajuns la restaurantul „Grișorul” din piața Sloboziei. Iar de-acolo, la „embrionul” Privighetorii, de care aminteam mai-nainte.

— Totuși, restaurantul din 1970 este undeva în urmă...

— De fapt, nici nu mai există localul vechi, pentru că în 1978 s-a demolat totul. Într-un singur an am ridicat aproape tot ce se vede astăzi aici. Făceam vinzare prin bufetul rămas în pădure, conduceam activitatea terasei „Perla” de la Amara și eram diriginte de șantier la actualul complex.

— Ați ajuns, astăzi, să vă cunoască aproape toți automobilistii care vin ori se reîntorc de la Marea Neagră și trec prin Slobozia. Cum ați reușit?

— Printr-o atitudine cît mai corectă, în primul rînd cu cli-

fort ca modernele hoteluri ce au conturat deja microstațiunea Cozia. În Călimănești, nu se mai merge doar pe jos: trece agale un autobuz descoperit, cine vrea poate închiria o bicicletă, lacul Căciulata e traversat de un vaporas de 40 de locuri. Sînt și cai, mai greu e cu caleștile care se fabrică la Cluj-Napoca (e cerere mare și la export). În acest sezon, vor merge, totuși, trăsuri sau caleșci. Atmosfera

se oferă o complexă bază de tratament și o nouă — apa de la izvorul 8 injectabilă pentru alergii (nespecific), mulți tineri, mulți oameni sănătoși. Sînt la Călimănești și Cozia 7 piscine (4 acoperite) pentru kinetoterapie (dimineața) și agrement (după amiaza), terenuri de tenis, volei, handbal, condiții pentru sporturile nautice (lotul olimpic de tineret la caiac-canoe se pregătește aici),

rul stațiunii, Valerian Bănuș, l-am găsit pe șantier. Fosta vilă nr. 2 arată, după renovare, ca un hotel de clasă internațională și beneficiarul nu poate lipsi la lucrările de finisaj și montare a mobilierului. Mai rămăsese de stabilit numele noului hotel care, din august, își primește pasagerii: „Parc” sau „Central”? Popasul turistic proaspăt inaugurat a fost numit — „Orient”. Mai miroase a lemn

stațiunii posibilitatea de a diversifica tratamentele.

Și pentru că a venit vorba de medici, medicul șef al stațiunii, dr. Emil Jianu, și dr. Eduard Spulber, doi pasionați care, și-au confirmat vocația prin lucrări științifice, brevete și, mai ales, prin rezultate spectaculoase în tratarea unor afecțiuni respiratorii și cardiace, oferă multe noutăți legate de aerosolizarea apei minerale, valorificarea hidroionoterapii negative etc. Aici s-au experimentat și s-au confirmat aerionizatoarele din gama „Genion” produse la „Electrocontact” Botoșani. Începînd cu această lună, se pot face băi cu bioxid de carbon și băi cu bule de aer cu efecte favorabile în tulburările de circulație periferică.

Noutăți sînt și la Olănești, unde s-a dat în folosință un modern hotel și a fost extinsă și perfecționată baza de tratament, noutăți sînt și în stațiunile care nu au (încă) un caracter permanent — Ocnița și Ocnele Mari (s-au construit noi bazine și au fost refăcute cele vechi, s-au organizat campinguri).

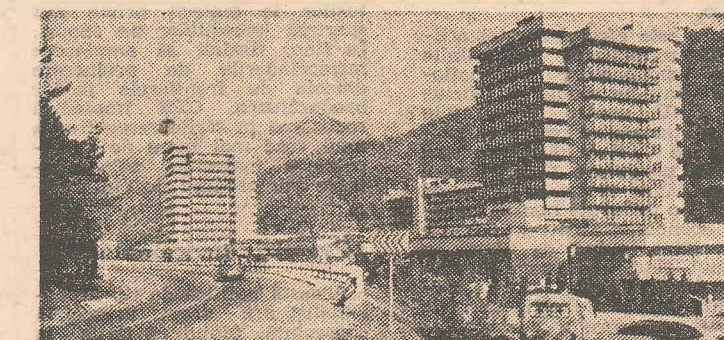
Este greu, desigur, să alegi. Fie pentru odihnă, fie pentru sănătate, ai vrea să fii și la Călimănești și la Govora și la Olănești. Din această vară, acest lucru este posibil, fiind organizate periodic tururi ale stațiunilor, existînd mijloace de transport convenabile pentru a realiza, pe cont propriu, o plimbare de o zi de la poalele muntelui Coziei pină la malurile umbrite ale riului Olănești.

CONSTANTIN DUMITRU ■

Ce e nou pe Valea Oltului

de epocă e, oricum, asigurată, în vechiul (adică restauratul) chiosc din parc făcîndu-și apariția fanfara militară.

În zona Arutela, s-a deschis un nou popas turistic, „Masa lui Traian”, asaltat mai ales de tineri. De altfel, cam asta ar fi schimbarea de fizionomie a stațiunii; vin, alături de oameni în vîrstă și bolnavi (cărora li

proaspăt tăiat și directorul stațiunii, mîndru că s-a construit temeinic, că nu e o improvizație, îmi spunea că vara nu vor fi niciodată căsute neocupate pentru că foarte mulți preferă acest mod de cazare — să fie în concediu „la casa lor”. Numit a fost și strandul mineral „Salus” care, integrîndu-se terapilor contrastante, oferă medicilor

proaspăt tăiat și directorul stațiunii, mîndru că s-a construit temeinic, că nu e o improvizație, îmi spunea că vara nu vor fi niciodată căsute neocupate pentru că foarte mulți preferă acest mod de cazare — să fie în concediu „la casa lor”. Numit a fost și strandul mineral „Salus” care, integrîndu-se terapilor contrastante, oferă medicilor

● După consultările avute săptămîna aceasta cu reprezentanții Iranului și al Irakului, secretarul general al O.N.U., Javier Perez de Cuellar, a declarat că data încetării focului va fi stabilită după analizarea de către Consiliul de Securitate a rapoartelor întocmite de misiunea de experți ai O.N.U. care a vizitat cele două țări. După cum s-a anunțat, aceste rapoarte au fost date publicității. Javier Perez de Cuellar a arătat că în prezent, pentru depășirea divergențelor existente, sînt necesare negocieri directe între Iran și Irak.

● La poligonul Sariozek, situat la 200 de kilometri de Alma Ata, au fost distruse primele rachete sovietice de tip SS-12. Acțiunea s-a desfășurat în conformitate cu prevederile Tratatului sovieto-american privind lichidarea rachetelor intermediare din Europa. La distrugere au asistat un grup de inspectori americani și reprezentanți ai mișcării pentru pace din diferite țări. Peste cîteva zile, o operațiune similară este programată să aibă loc în Statele Unite.

● La Palatul Națiunilor din Geneva a

avut loc sesiunea de vară a Consiliului Economic și Social al O.N.U. (ECOSOC) consacrată analizării evoluției economice mondiale și căilor de depășire a situațiilor de criză. Majoritatea participanților la dezbateri s-au referit pe larg la dificultățile grave din economia și comerțul mondial, care afectează în special țările în dezvoltare. În acest context, vorbitorii s-au pronunțat pentru intensificarea eforturilor în vederea adoptării unor măsuri eficiente, menite să ducă la soluționarea echitabilă a problemelor existente, la relansarea economiei mondiale, la eliminarea subdezvoltării și a decalajelor economice, la soluționarea problemei datoritiilor externe și la instaurarea unei noi ordini economice. Au fost adoptate mai multe rezoluții privind dezvoltarea colaborării internaționale pe plan economic și social, ca și în alte domenii, situația dificilă a țărilor în dezvoltare, prognoza evoluțiilor economice mondiale.

● Ziarul maghiar „Vasarnapi Hírlap” publică o expunere a lui Janos Fekete, prim-vicepreședinte al Băncii Naționale a R.P. Ungare, cu privire la probleme le-

gate de datorita externă, de situația financiară a țării. În expunere se subliniază, printre altele, că „există probleme complexe în ceea ce privește restabilirea balanței financiare, atât pe plan intern, cit și extern”. Potrivit expunerii, totalul datoritiilor Ungariei în valută liber convertibilă era de 17,7 miliarde de dolari. Anul acesta, urmează să se ramburseze două miliarde de dolari, iar 500 de milioane vor fi utilizați pentru finanțarea deficitului balanței de plăți. Janos Fekete a arătat că „pentru a dispune de fondurile necesare desfășurării normale a activității economice și a exclude necesitatea de a se recurge la rezerve, este nevoie de credite suplimentare pe termen mediu și lung în valoare de aproximativ 2,5 miliarde de dolari. Peste jumătate din această sumă a fost obținută în primul semestru al anului, fiind încheiate acorduri cu bănci comerciale, cu F.M.I. și B.I.R.D.”. El a arătat, de asemenea, că se depun eforturi pentru reducerea datoritiilor externe a țării, dar că, în ultimii ani, în cadrul datoritiilor a crescut ponderea părții în valută forte.

● Comitetul special al O.N.U. pentru decolonizare, reunit la sediul Națiunilor Unite, a luat în dezbateri situația creată în prezent în toate teritoriile coloniale. Hotărârile ce le va lua acest organism vor sta la baza rezoluțiilor în problema lichidării rămășițelor coloniale, ale luptei împotriva rasismului și apartheidului care vor fi adoptate în toamnă de cea de-a 43-a sesiune a Adunării Generale a O.N.U. În cuvîntarea rostită la deschiderea lucrărilor, președintele Comitetului a arătat că statutul colonial impus insulelor din Pacific (Micronezia), aflate sub tutela O.N.U., încercările de a le sustrage de sub această tutelă, planurile de militarizare a Microneziei, stocarea de armament atomic și efectuarea de experiențe nucleare în regiune reprezintă o amenințare nu numai pentru locuitorii insulelor respective, ci și pentru alte țări, contravin năzuinței statelor din Pacific de a crea o zonă denuclearizată în partea de sud a Oceanului Pacific.

ION CODRU ■

Comentariul săptămîinii

Principii fundamentale

Moment de cotitură în istoria poporului român, 23 August 1944 a determinat schimbări fundamentale atât în dezvoltarea economică-socială a țării, în evoluția ei pe plan intern, cit și în ceea ce privește poziția, locul și rolul României pe plan internațional. Promovînd o politică de pace și de largă colaborare internațională, țara noastră se bucură în prezent de un binecunoscut prestigiu pe toate meridianele globului. Acțiunile întreprinse pe plan internațional în cei 44 de ani care au trecut de la 23 August, dar mai ales după Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român, de cînd la cîrma destinului României se află tovarășul Nicolae Ceaușescu, au făcut din țara noastră un factor important în eforturile de democratizare a vieții internaționale, un apărător de nădejde al independenței, suveranității și independenței popoarelor, un promotor activ și consecvent al cauzei păcii, securității și colaborării în întreaga lume. Una din direcțiile principale ale eforturilor românești, ale demersurilor și acțiunilor președintelui Nicolae Ceaușescu, o constituie afirmarea și generalizarea noilor principii de relații dintre state.

Este bine cunoscut că țara noastră a pus și pune în permanentă la baza raporturilor sale cu celelalte state ale lumii principiile respectării independenței și suveranității naționale, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc, nerecurgerea la forță și la amenințarea cu forță în raporturile interstatuale. În concepția României, a președintelui ei, numai așezînd la baza relațiilor dintre state aceste principii popoarele își pot concentra eforturile și resursele în direcția propășirii lor economico-sociale, pot să-și valorifice din plin capacitățile creatoare. Totodată, numai relațiile bazate pe aceste principii pot asigura cadrul de liniște și siguranță necesar unei conlucrări rodnice pe plan internațional, în folosul întregii omeniri. Am arătat și cu acest prilej că, procedînd

astfel, țara noastră întreține relații diplomatice și economice cu 155 de state de pe toate continentele și are încheiate sute de documente — tratate, declarații, comunicate comune. În toate acestea este vizibilă voința României de a acționa pentru soluțarea fermă a raporturilor ei cu alte state pe temelia noilor principii de relații internaționale. În promovarea acestor principii, România a luat numeroase inițiative și a făcut propuneri de larg ecou internațional. Astfel, România a adus o contribuție însemnată la inițierea și elaborarea „Declarației referitoare la principiile dreptului internațional privind relațiile prietenești și cooperarea între state, conform Cartei Națiunilor Unite”, adoptată la ONU în 1970, precum și la elaborarea definiției agresiunii, adoptată de același for în 1974. După cum se știe, România a avut o contribuție larg apreciată la elaborarea Declarației de principii în cadrul Actului final de la Helsinki, al Conferinței pentru securitate și cooperare în Europa, ținute în capitala Finlandei în 1975. Țara noastră a propus adoptarea de către Organizația Națiunilor Unite a unui cod de conduită cu caracter universal, în care să fie statuate drepturile și îndatoririle fundamentale ale statelor ce decurg din principiile și normele general-acceptate ale dreptului internațional contemporan.

Promovarea, afirmarea și generalizarea noilor principii au, desigur, importanță și în sine, din motivele pe care le-am arătat pentru așezarea relațiilor dintre state pe baze solide, temeinice, dar în același timp, respectarea principiilor de care ne ocupăm constituie condiția de bază a rezolvării în interesul întregii omeniri a problemelor complexe ale epocii noastre — înfăptuirea păcii și dezarmării, abolirea politicii de forță și dominație, înfăptuirea securității și cooperării în Europa, democratizarea relațiilor internaționale, inclusiv a Organizației Națiunilor Unite, lichidarea subdezvoltării și edificarea unei noi ordini economice mondiale. În această lumină importanța demersurilor românești își dobîndește adevărata ei dimensiune.

ION D. GOIA ■

Corporațiile transnaționale și adîncirea decalajelor dintre state

La început s-a încercat să se acrediteze ideea că implantarea lor în țările subdezvoltate ar constitui un stimul și o contribuție la ieșirea din starea de inapoiere, la realizarea joncțiunii cu tehnologia de vîr, la înlesnirea accesului la progresul tehnic. Apoi, în fața evidenței, au fost caracterizate drept „un rău necesar”, care deși afectează profund progresul lumii a treia are și părțile sale bune prin „avantajele” pe care, chipurile, le-ar oferi: acces la piețele internaționale, formarea de specialiști autohtoni

etc. În ultimii ani, însă, a devenit tot mai evident că activitatea corporațiilor transnaționale (CTN) nu are drept consecință decît adîncirea decalajelor dintre state, perpetuarea subdezvoltării datorită practicilor neocolonialiste ale CTN. Departele de a contribui la dezvoltarea „lumii a treia”, transnaționalele nu sînt interesate decît de obținerea unor profituri cit mai mari, ceea ce nu face decît să accentueze problemele țărilor purtînd povara unei grele mîsteniri coloniale.

Instrumente de spoliere a țărilor sărace

Corporațiile transnaționale participă, de regulă, la toate stadiile producției și realizării materiilor prime — la desfășurarea lucrărilor de prospectare, extracție sau producție a materiilor prime, la prelucrarea lor primară, în transport, în export și în comerțul intern cu ridicata și amănuntul. Cele mai solide poziții sînt deținute de corporațiile transnaționale în sfera comerțului cu materiile prime. Date ale Secretariatului Conferinței Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare (U.N.C.T.A.D.), relevă vîr, în anii '70, aproximativ 80 la sută din exportul materiilor prime agricole și minerale ale țărilor în curs de dezvoltare se afla sub controlul corporațiilor transnaționale. Au existat multe cazuri cînd exportul de materii prime se concentra în mîinile unui număr mic de corporații. De pildă, la sfîrșitul deceniului trecut, trei CTN controlau 60 la sută din exportul mondial de banane, alte trei — 65 la sută

din livrările de aluminiu, cinci corporații — 75 la sută din comerțul cu ceai, iar șapte corporații — 90 la sută din cel cu tutun.

Care este efectul acestei activități concentrate în mîinile unor monopoluri transnaționale? Intr-un studiu al Oficiului ONU pentru corporațiile transnaționale se relevă că participarea CTN la diferitele stadii de producere și prelucrare a materiilor prime exercită, de regulă, o influență negativă asupra economiei țărilor în curs de dezvoltare, avînd ca efect, în primul rînd, reducerea încasărilor lor din export. Aceste corporații au posibilități mari de a influența prețurile de achiziție de la producător a materiilor prime, de a stabili prețuri interne scăzute în mod artificial, în cazul unor livrări către filialele lor, ceea ce duce la diminuarea încasărilor valutare de către țările producătoare și, în același timp, sporește plata pentru serviciile oferite de CTN acestor țări. De asemenea, aceste corporații exercită o influență mare asupra volumului producției și exportului de materii prime dintr-o țară sau alta,

redistribuie producția potrivit intereselor lor între țările în care acționează și, în același timp, împiedică majorarea prețurilor la materii prime sau sporirea impozitelor pe export. În fine, tînzînd să amplaseze întreprinderile de prelucrare dincolo de frontierele țărilor producătoare, CTN împiedică realizarea în țările respective a unui grad mai mare de prelucrare a materiilor prime extrase sau produse de ele.

Practici neocolonialiste

Această politică de tip neocolonialist are drept principală consecință faptul că țările în curs de dezvoltare obțin încasări valutare pentru materiile lor prime mult mai mici decît dacă le-ar realiza în cadrul altor forme de diviziune internațională a muncii. Datele statistice indică că între anii 1971—1975 prețurile la 19 tipuri de materii prime agricole exportate de țările în curs de dezvoltare reprezentau în medie 84,3 la sută (și în cazul țărilor africane chiar 78,5 la sută) din nivelul prețurilor de pe piața mon-

dială. Ca urmare a acestor practici, potrivit unor estimări ale O.N.U., la începutul anilor '70, țările în curs de dezvoltare au încasat din exportul principalelor tipuri de materii prime doar 30 miliarde dolari anual, în timp ce consumatorii finali ai acestor materii prime au plătit pentru producția prelucrată peste 200 miliarde dolari (excluzînd impozitele). Profitul este uriaș!

Însă goana după profit nu încetează nici în aceste condiții. Tot mai lăcom, corporațiile transnaționale tind în ultimul timp spre crearea unor monopoluri gigant care să controleze și mai strîns producția și prelucrarea diferitelor tipuri de materii prime, fenomen care ar putea să accentueze și mai mult influența negativă a CTN asupra dezvoltării lumii a treia. Se estimează că pînă la mijlocul anilor '90 consumul majorității materiilor prime va crește cu 1—3 la sută anual. Din păcate, această evoluție favorabilă nu va ajuta prea mult eforturile de dezvoltare ale țărilor rămase în urmă. Experții B.I.R.D. apreciază că prețurile materiilor prime exportate de țările în curs de dezvoltare vor continua să rămînă la un nivel coborît și nici în anul 1995 nu vor atinge nivelul anilor '70.

Experții al O.N.U. estimează numărul CTN la aproximativ 10.000, dintre care principalele 250 își au sediul central în 15 țări capitaliste dezvoltate. Marile lor manevre economico-financiare se efectuează prin cele circa 27.000 de filiale plasate în țările în curs de dezvoltare. Corporațiile transnaționale au ajuns să controleze aproape 40 la sută din producția industrială și 50 la sută din comerțul exterior al țărilor în curs de dezvoltare. Rata profitului a ajuns la cote exorbitante. În schimbul celor circa 6 miliarde dolari investite în diferite state ale lumii a treia, CTN obțin un profit de 25 miliarde dolari. În plus, țările în curs de dezvoltare se văd obligate să cheltuiască peste 30 miliarde dolari anual pentru a

achiziționa mașini și tehnologii furnizate de transnaționale. Pentru fiecare dolar investit se obțin beneficii de patru dolari!

Factor destabilizator

„Războiul corporațiilor transnaționale împotriva țărilor în curs de dezvoltare”, sub acest titlu ziarul indian „The Patriot” consacră un articol analizei acțiunilor dăunătoare ale CTN asupra economiilor naționale ale statelor lumii a treia. Arătînd că ele au pătruns în toate sferele vieții social-economice și politice ale tinerelor state, ziarul relevă că „monopolurile transnaționale subminează suveranitatea și independența acestor țări”. Într-adevăr chiar și un teoretician occidental ca francezul Maurice Duverger recunoștea: „Firma multinațională nu trebuie confundată cu formele anterioare de întreprinderi funcționînd în mai multe state... Domeniul ei de acțiune îl constituie o zonă destul de vastă în cadrul căreia, din punctul de vedere al firmei, frontierele naționale nu există; ea se dezvoltă în această zonă, tînzînd chiar să o depășească și să considere întreaga planetă drept „ansamblu economic” pe care îl vizează. Societatea centrală și filialele sale din străinătate nu alcătuiesc decît o singură entitate de exploatare, puternic integrată, care acționează potrivit unei strategii globale”.

Sustrăgînd controlului autorităților guvernamentale părți ale unor importante domenii de aplicare a prerogativelor acestora — fiscal, monetar, comercial — și chiar sectoare întregi ale economiei naționale și ale vieții economico-sociale, activitatea companiilor transnaționale capitaliste este de natură să lezeze suveranitatea și independența statelor, exercitarea plenară a dreptului fiecărei țări de a dispune integral și neștirbit de resursele sale economice, împiedicînd valorificarea în beneficiul național a potențialului material și uman al țărilor pe teritoriul cărora acționează aceste CTN. Evidența nesocotirii a cerințelor economice stricte ale „lumii a treia”, concentrarea pînă la absurd asupra intereselor și foloaselor proprii, nesocotirea unor probleme de primă importanță pentru însăși evoluția economiei mondiale, demonstrează rolul destabilizator al corporațiilor transnaționale, contribuția lor directă la perpetuarea crizei subdezvoltării — să nu uităm că uriașa datorită externă a țărilor în curs de dezvoltare, care a depășit uriașă sumă de 1.200 miliarde dolari, este în mare parte și consecința activității lor nocive — la adîncirea decalajelor dintre țările bogate și țările sărace.

Tocmai de aceea, țările în curs de dezvoltare, cer tot mai insistenț ca reglementarea activității CTN să se înscrie între principalele componente ale procesului de edificare a unei noi ordini economice internaționale, care, așa cum a subliniat România socialistă în repetate rânduri, presupune așezarea interdependenței internaționale pe baze echitabile, respectînd interesele și independența națională a tuturor țărilor, asigurînd progresul general, lichidarea decalajelor dintre nivelurile de dezvoltare, repudierea oricăror practici ale politicii imperialiste, colonialiste și neocolonialiste care împiedică dezvoltarea liberă, de sine stătătoare a popoarelor, promovarea unor relații noi, de egalitate și avantaj reciproc.

ION VIRGIL ■

Fortăreața drogului

Orașul columbian Medellin este supranumit și „orașul primăverii eterne”. De mai bine de un deceniu Medellin a devenit capitala afacerilor cu cocaină. Un adevărat cartel al drogurilor controlează atât viața economică cit, mai ales, viața politică și corupția sint ceva obișnuit aici. Numai anul trecut 3000 de oameni au fost asasinați, rata criminalității fiind de 5 ori mai mare decât la New-York. Orașul seamănă a o cetate fortificată; în jurul multor locuințe întinse „gorile” în patru etaje înarmate până în dinți. În urmă cu 5 ani existau 15 companii particulare de securitate având în jur de 1500 de oameni, dar în prezent sînt 32 de asemenea firme cu 5000 de angajați. „Sicarios” (denumire dată criminalilor plătiți) mișună peste tot oferindu-și serviciile pentru doar câteva sute de dolari. Poliția (1200 de oameni) este total depășită de mersul evenimentelor și există indicii că 80 la sută din forțele polițienești ar lucra

pentru cartelul drogurilor. Capul mafiei locale este Pablo Escobar Gaviria care, culmea, se înfățișează a fi un fel de filantrop; a construit o grădina zoologică, citeva terenuri de fotbal și chiar locuințe pentru cei cu mijloace de trai mai modeste. Toate acestea i-au creat o anumită popularitate. Bani obținuți din afacerile cu droguri nu au dus la prosperitatea orașului căci ei sînt folosiți pentru distracții, construirea de case extravagante, plata „gorilelor” etc.

La Medellin doar se prelucra frunzele de coca (aduse din Bolivia sau Peru) fiind transformate în cocaină care la drumul piete americane. Drogul a pătruns și în rîndul autohtonilor. Primarul orașului William Jaramillo Gomez recunoaște: „În urmă cu zece ani puteai să te plimbi pe străzi după căderea întunericului, acum ar fi curată sinucidere!” Medellin a ajuns dintr-un centru industrial liniștit un adevărat oraș al teroarei și al violenței, plătind tribut inevitabil drogurilor.

DAN DĂNUȚ DORU ■

Universul muzicii

Virfuri în top

● HOLOGRAF își confirmă încă o dată renumele de trupă cu pretenții. Așa cum procedea sau ar trebui să procedeze toate vedetele genului, ei au sărbătorit zece ani de la înființare. Evenimentul a avut loc la 21 iulie orele 21 la Costinești și a fost anunțat pe afiș astfel: „Concert extraordinar — 10 ani — HOLOGRAF și invitații săi”. Să urăm La mulți ani acestei trupe de elită a rockului românesc și să consemnăm încă un moment de referință în palmaresul scenei de la Costinești. ● Unul dintre cele mai mari teatre de desfășurare a evenimentelor majore din muzica rock este stadionul Wembley din Londra. Aici a avut loc marea manifestare LIVE AID, pentru ajutorarea populației de culoare din Africa de Sud, tot aici a avut loc concertul de adio al

trupel Wham! De fiecare dată au participat ca invitați cele mai mari staruri. Și anul acesta templul fotbalului a devenit pentru o zi templul muzicii. La 11 iunie 1988 a avut loc aici un mare concert în cinstea lui Nelson Mandela, vajnicul combatant pentru drepturile negrilor din Africa de Sud, cel care implinea în acea zi 70 de ani. Și de data aceasta evenimentul a fost onorat de cele mai mari vedete. Printre invitați s-au aflat: Sting, George Michael, „Eurythmics”, „Wet, Wet, Wet”, Natalie Cole, Joan Armatrading, UB 40. În final, o trupă de 24 de oameni, cu Phil Collins la baterie și Midge Ure la chitară, i-a acompaniat pe Tony Hadley, Fish, Paul Young. Deocamdată, acesta este considerat evenimentul nr. 1 al anului 1988.

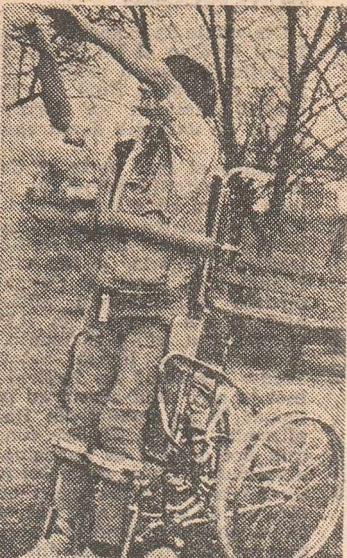
● Iată încă o dovadă că fotbalul face casă bună cu muzica. De curind, o nouă trupă a apărut în topuri. Se numește REVELATION TIME și are în componența ei pe Ruud Gullit.

MIRCEA ZANE ■

BREVIAR

Fotoliu pentru stat...

In picioare

Rezultatul unei lungi colaborări între specialiștii din lumea medicală și creatorii de fotolii rulante este cel prezentat în imagine. El permite persoanelor, ce sînt nevoite, din cauza unei boli, să stea tot timpul în ele, să poată, după dorință, să obțină poziția în picioare, în câteva secunde. De aici multe avantaje, nu numai în viața cotidiană, dar și de ordin medical. Statul în picioare permite să se combată diferite dezordini fiziologice legate de poziția așezat sau culcat permanent, respectiv, funcționarea articulațiilor, prin evitarea deformării acestora în partea superioară și inferioară a corpului, favorizarea fixării calciului în țesutul osos, regularizarea funcției urinare și intestinale. Fotoliul este plia-

bil și nu dispune de un sistem electric pentru verticalizare. Toate dispozitivele lui de acționare sînt mecanice. Fotoliul „VD” (vive debout) — trăiește în picioare — are un dispozitiv ce recuperează și imaginează energia obținută prin acțiunea de sedere, energie ce se folosește la ridicarea în picioare. Schimbarea poziției „șezut — în picioare — șezut” se face cu ajutorul unui volan manual, plasat între roată și scaun. În poziția „în picioare” un dispozitiv preia sarcina articulațiilor genunchilor, în timp ce brațele fotoliului, pivotind, devin o centură pentru torace. Totodată se dispune de un mecanism de securitate, care blochează sistemul de propulsie al fotoliului, ce are posibilitatea să fie inițial reglat în funcție de greutatea și morfologia utilizatorului. Experimentările cu acest original fotoliu sînt în curs în Franța.

Avion cu etanol

Cu avionul bimotor, numit „Mister Guss III” alimentat numai cu alcool din grăunte, te-xanul Max Schanck, profesor de matematică, intenționează să traverseze Atlanticul, trecînd prin insulele Azore. De fapt nu ar fi prima lui performanță.

Nu de mult a traversat S.U.A. de la o coastă la alta, parcurgînd aproape 5000 kilometri, tot cu un avion ce a funcționat cu etanol, încercînd astfel să demonstreze că alcoolul poate fi utilizat atît din punct de vedere tehnic cit și economic, în călătoriile aeriene. În imagine pilotul în fața lui „Mister Guss III”.

AUREL DIANU ■

VREMEA

cum a fost
cum va fi

CORNELIU POP

La 10 august 1951 s-a înregistrat cea mai ridicată temperatură a aerului de pe teritoriul României relativ la întregul sir de măsurători efectuate în rețeaua națională de stații meteorologice. Valoarea record de 44,5° măsurată la Ion Sion nu a fost singulară, temperaturi de 44,0°C fiind înregistrate în alte două localități din Bărăgan și anume Amara și Valea Argovei. Aceste temperaturi, excesive în climatul nostru temperat, pot să apară ca o căldură „dulce” dacă le comparăm cu valoarea de 58°C măsurată în localitatea libiană Al'Aziziyah situată la 50 km sud de Tripoli. Această valoare, reprezentînd cea mai ridicată temperatură a aerului înregistrată pe globul terestru, a fost consemnată în ziua de 13 septembrie 1922, dată la care deasupra Libiei sufla vîntul fierbinte saharian „ghibli”.

În arhiva climatologică am mai întîlnit în intervalul 4—10 august temperaturi maxime de peste 40°C în anii 1896, 1905, 1922 și 1945. Pragul celor 40°C nu este ușor de atins în condițiile climatice ale țării noastre, fapt ce poate fi ilustrat cu ajutorul celor 59 de ani de măsurători ai stației București-Băneasa la care nu s-au depășit niciodată 40°C în luna lui cupor, iar în luna august doar de 6 ori s-a depășit această limită.

În zilele cu arși de multe ori mi-a fost dat să întîlnesc oameni ce priveau cu suspiciune valorile anunțate ca temperaturi maxime de institutul nostru de specialitate, invocînd drept argument măsurători proprii făcute în balcon. Profit de ocazie pentru a transmite cititorilor citeva informații privitoare la modul în care se fac aceste măsurători ale temperaturilor extreme. Pentru a fi posibilă o comparație între gradul de încălzire a aerului în diferite localități s-a simțit nevoia de standardizare a condițiilor în care se fac măsurătorile de temperatură, ca de altfel observațiile meteorologice în general.

Termometrul de maximă se deosebește de termometrul obișnuit printr-un bastonaș de sticlă care pătrunde în partea inferioară a tubului capilar. Spațiul creat între pereții tubului capilar și bastonaș permite pătrunderea mercurului din rezervor spre partea superioară a tubului capilar, în cazul dilatării acestuia la o creștere a temperaturii. În cazul scăderii

temperaturii, forțele de frecare care iau naștere depășesc forțele intermoleculare ale mercurului care se contractă, fapt pentru care el nu mai poate reveni în rezervor și rămîne în dreptul unei diviziuni care corespunde dilatării maxime a mercurului adică în dreptul celei mai ridicate temperaturi înregistrate în acea zi.

Termometrele de maximă o-mologate în țara noastră au scala gradată din 0,5°C în 0,5°C, de la -30°C la +50°C. Termometrele de maximă folosesc mercurul, în timp ce termometrele de minimă utilizează alcoolul. Fiecare termometru este însoțit de un buletin de etalonare pe baza căruia se aplică corecții instrumentale măsurătorilor curente.

Temperatura aerului se măsoară în incinta unui adăpost vopsit în alb situat la o înălțime de 2 m deasupra solului. Ventilația în adăpost se realizează prin storiuri fixe înclinate în unghi de 45° ce opresc pătrunderea razelor solare în incintă. Adăpostul cu ușa orientată spre nord se situează pe platforma meteorologică. Aceasta trebuie să fie plană și înierbată. Deoarece aerul se încălzește prin intermediul solului pentru a vă da seama de importanța standardizării amintite vă prezentăm din nou rezultate ale unor măsurători efectuate la București-Filaret pe data de 20 aprilie 1989, citate într-un număr mai vechi al revistei. În acea zi temperatura maximă a fost de 32,7°C, temperatura solului pe teren înierbat era la ora 15 de 42°C, iar pe sol descoperit de 52,6°C.

Temperatura aerului la 15 cm era de 35,2°C, iar la 75 de cm de 34,0°C. Datorită modului diferit în care solul redă căldura atmosferei în situații în care este umed sau uscat, platforma meteorologică trebuie să fie asigurată de o zonă de protecție, largă de 30 m, pe care să nu se aplice irigații și să nu existe vegetație sau construcții înalte.

Revenind la vreme, după ultima săptămînă în care aceasta a fost predominant frumoasă iar regimul termic s-a încadrat în limite normale, în intervalul 4—10 august se așteaptă să se producă o instabilitate atmosferică și o răcire. Temperaturile maxime ziua se vor situa între 20°C și 30°C, valori mai ridicate fiind de așteptat în prima zi în sudul țării. Temperaturile nocturne vor scădea treptat de la valori minime cuprinse la începutul intervalului între 12°C și 22°C pînă la 7°C și 17°C în ultimele nopți. Ploi mai abundente, însoțite de descărcări electrice, căderi de grindină și intensificări ale vîntului de scurtă durată, vor cădea în prima parte a intervalului.

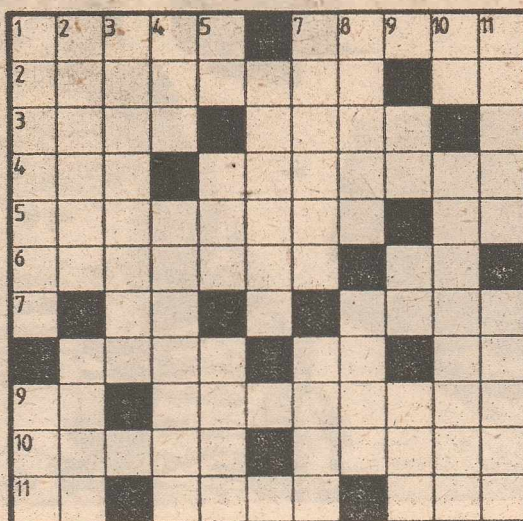
Pe litoral vremea va fi în general frumoasă în primele zile, apoi se va răci, iar trecător va fi instabilă. Temperaturile maxime diurne vor fi de 29°C, 30°C, în primele zile apoi în scădere nu vor depăși 25°C. Temperatura apei mării va fi cuprinsă între 24°C și 26°C.

Pe cei aflați în drumetie la munte îi prevenim de posibilitatea ca în primele zile în zonele de creastă, vîntul să suflete tare, iar pe alocuri, ploile să aibă caracter torențial.

DATE CLIMATICE PENTRU INTERVALUL 4 - 10 august

Loc. geografică	VALORI MEDII BIENȚIANUALE			VALORI DEOSEBITE ALE TEMPERATURII ÎNREGISTRATE ÎN ULTIMA SUTĂ DE ANI			
	Temperatura aerului (°C)		Cantitatea de precipitații (l/m²)	Maxima diurnă		Minima nocturnă	
	Maxima diurnă	Minima nocturnă		Valoarea	Localitatea și anul	Valoarea	Localitatea și anul
Cîmpie	27:31	14:17	7:14	44.5	Ion Sion 1951	5.5	Satu Mare 1923
Deal și podiu	24:29	11:15	11:18	39.7	1891 1905	5.5	Cluj 1923
Depresiuni	23:25	9:13	19:22	34.2	Miercurea Ciuc 1951	1.8	Miercurea Ciuc 1926
În. Onu	9:10	3:4	27:28	19.4	1979	-5.0	1933
Litoral	26:27	18:19	7:8	34.5	Constanta 1971	11.4	Constanta 1964

Cosmică

ORIZONTAL: 1) Astrul central al sistemului nostru planetary, „izvor de foc, o horă minunată, / suflet, spirit și ochi: a lumii frumusețe” (P. de Ron-sard) — Zeu al luminii și al faptelor bune la vechii indieni și la persi, identificat cu Soarele. 2) Nume dat micilor planete ale sistemului solar, care se mișcă între orbitele lui Marte și Jupiter (sg.) — Emil Turcu. 3) Mătură de mărăcină — Zborul agitat al albinelor. 4) Fiecare dintre marile diviziuni ale timpurilor geologice — „Lumina pămîntului” este titlul unui volum de poeme al acestui liric român (Const.; n. 1938). 5) Lumina dulce a unei stele —

Intr-un gest! 6) Poet român (Gheorghe; n. 1940), autorul volumului „Zodia sarpelui” — Văzute în zare! 7) Cămăși rustice — Fluvii în Finlanda. 8) Măsoară vremea — Primele... stele! — Sorin Radu. 9) Oftat — Interval care desparte două puncte în spațiu. 10) Lătră la lună... — Uriș. 11) Ion Lupu — Auroră — Vreme de manta.

VERTICAL: 1) Astru lipsit de lumină proprie, care se rotește în jurul unei planete, însoțind-o în cursul mișcării ei de revoluție — În acest loc. 2) Zeu egiptean al vegetației și al Nilului, fiu al zeului Pămîntului și al zeiței cerului — Kilogram. 3) Fenomen fizic constînd în tendința de apropiere a corpurilor, cum este legea după care toate corpurile cerești se atrag unele de către altele. 4) Rume-gător nordic — Fiica lui Minos care l-a ajutat pe Teseu să iasă din Labirint; a intrat apoi în rîndul stelelor. 5) Asteroid central! — Constelație în emisfera sudică a cerului — Afluent al Someșului Mare. 6) Drumul real parcurs de un astru. 7) Oi tinere — Un licurici cosmic. 8) Iubire curată trecătoare (pl.). — Poet român contemporan (Tiberiu; n. 1930), semnatarul volumului „Steaua singurătății”. 9) Tudor Udrea — Două inimi într-un vals! — Masă de vapori sau de picături de apă. 10) Notă muzicală — Care se referă la planeta noastră (fem. pl.). 11) Titan condamnat să tină pe umeri Pămîntul — Literat român (Horia; n. 1930), autorul volumelor „Scări de stele” și „Cosmonautul cel trist”.

Dicționar: MITRA, ULEA, ARA, ȘIEU.

MIRCEA IORDACHE ■

Dezlegarea careului „În pădure”:

SLAVICI; SAT; TUFIS; SIHLA; AMI; AMAN; UI; NINON; CERNĂ; CN; FOC; LEIT; UIT; SOI; BS; SOC; ȘIER; S; C; ROIBA; EGA; HAȘDEU; HAOT; EP; R; CRENGI; LABIȘ; SCUAR.

Succese de prestigiu ale atletilor români

Alina Astafei

La cea de-a doua ediție a Campionatului Mondial de atletism pentru juniori, desfășurat recent la Sudbury, în Canada, cu participarea a peste 100 de țări, sportivii nostri au realizat un bilanț de prestigiu: două medalii de aur și două de argint. Astfel, Alina Astafei, cu un nou record al lumii (2,00 m, vechiul record aparținându-i, 1,98 m, din concursul internațional de la Nisa din acest an), după cum declara în revista noastră la încheierea Campio-

natorilor internaționale de atletism ale României că „sper să câștig și să ating 2,00 m la C.M. de juniori”, și-a onorat angajamentul. Cătălina Gheorghiu a obținut medalia de argint, fiind devansată doar de recordmana mondială de juniori a probei. O altă medalie de argint a adus-o alergătorul Mugur Mateescu în proba de 400 mg. Un frumos succes al atletismului nostru juvenil, succes ce se cere onorat în continuare (D. POMPILIU)

Patru pentru Europa (IV)

Simpatia vine câștigând

Păstrind proporțiile, Victoria joacă de doi ani în divizia A rolul pe care Gloria Bistrița îl joacă în seria a III-a a diviziei B de foarte mulți ani de zile: mereu „acolo”, în față, în zona unde se vâmuiesc și punctele pentru titlu, și cele pentru retrogradare. Este postura unei echipe realiste, care nu-și propune decât să realizeze o concordanță între valoarea lotului și condițiile de pregătire, pe de o parte, și locul în clasament, pe de altă parte. Ghidată în permanență de acest realism, Victoria nu și-a propus să basculeze „superputerile” din fruntea clasamentului, dar nici n-a dezarmat în fața supremației lor, lăsându-se antrenată cum fac vreo 10-12 echipe, într-un joc al întâmplării rezultatelor, „oricare ar fi ele, numai să nu retrogradăm”. Dimpotrivă, Victoria este un exemplu tipic de lider al „liniei a II-a”, poziție pe care și-a câștigat-o după numai trei ani de activitate în divizia A. Cind această experiență în primul eșalon se va îmbogăți și cind condițiile o vor permite, se înțelege că Victoria va fi, așa cum erau pe vremuri Craiova sau Argeșul, prima dintre cele care se vor „amesteca” în lupta pentru titlu. Deocamdată, Victoria este pentru a doua oară consecutiv (repetăm, în trei ani de „A”) pe locul III în clasamen-

mul final, câștigându-și astfel dreptul de a juca iarăși în Cuoa U.E.F.A. Am spune că e vorba de „țintă očită, țintă lovită”, dar atingerea acestui obiectiv este departe de a stinge ambițiile tinerei grupări sportive. Noile ambiții se referă, cu siguranță, la viitoarea ediție a Cupei U.E.F.A., în care Victoria știe prea bine că nu va mai avea „adăpostul” de înțelegere cuvenit unei debutante. Anul trecut au fost o dublă victorie în fața Larnacai și un punct smuls lui Dinamo Tbilisi, adică cinci puncte pentru „contorul european” — fapt deloc neglijabil în condițiile în care nu de puține ori echipele noastre au fost exmatriculate după primul tur, chiar fără a obține vreun punct.

Acum Victoria va juca în Cupa U.E.F.A. de pe platforma unei echipe cu pretenții, urna de la Zürich (ori Geneva) începând să-i învețe numele ca pe al altor echipe de prestigiu, care „n-au mai avut loc” la titlu în campionatele respective (nu întîmplător spunându-se despre această competiție că este mai tare decât celelalte două).

Așadar, care ar fi atu-urile teoretice ale Victoriei pentru noua ediție a Cupei U.E.F.A.? În primul rînd, concentrarea atenției spre cele „două mari” va scădea presiunea așteptărilor față de C.3, aici putînd apărea

un culoar al surprizelor. Apoi, dorința limpede a acestei grupări sportive de a face un pas în plus față de ediția trecută — ca semn al unui real proces de acumulări sub toate aspectele. S-ar mai putea vorbi și de disciplina jucătorilor (Victoria fiind lideră din acest punct de vedere în campionatul trecut), fapt deloc neglijabil, cum s-a văzut de atâtea ori, în confruntările internaționale pe termen lung. În sfîrșit, disponibilitățile tehnico-tactice ale unui lot omogen valoric în toate compartimentele permit o pregătire corespunzătoare a unei partide de Cupa U.E.F.A., oricare ar fi adversarul.

Tăcînd și făcînd, Victoria a ajuns un nume de referință în fotbalul nostru; ceea ce, însă, nu este suficient pentru a intra în „legenda” vie a acestui sport dacă numele îi dau performanțele interne, renumele, după cum se știe, îl autentifică numai o performanță internațională. Cu gîndul la acest adevăr nescris, care determină, în ultimă instanță, iararbiile de netăgăduit ale popularității și recunoașterii din partea iubitorilor de sport, Victoria va începe al doilea său asalt în cupele europene; cu cît va ajunge mai sus, cu atît mai sus îi va fi cînstirea din partea iubitorilor fotbalului.

O. STIREANU

Reșița face parte din acele orașe ce au beneficiat în ultimii ani de o rapidă dezvoltare economic-socială și, ca o consecință firească, au crescut preocuparea și disponibilitățile oamenilor pentru sport. Gazdă primitoare pentru numeroase competiții naționale și internaționale, Reșița beneficiază de o excepțională bază materială, fapt ilustrat de rezultatele obținute de sportivii

reșițeni. Dragostea și mîndria orașului rămîne în tot, sportul care beneficiază conform părerii specialiștilor, de condiții ideale de pregătire. Din cele patru bazine existente în oraș, cel mai modern este cel olimpic, din cartierul Lunca Bîrzavei, care, în afară de menirea pe care o are în pregătirea sportivilor, a devenit un obiectiv turistic in-

scris în programul celor ce vizitează orașul.

Vă prezentăm, stimați cititori pe cîțiva din cei ce se ocupă de soarta înotului reșițean și implicat a celui românesc, nu din dorința de a nota performanțe sportive ci pentru a vă prezenta un captivant experiment al națiunii românești și minunatul cadru în care se desfășoară.

- Ce vă doriți?
- Să organizăm un concurs puternic.
- De ce?
- Abia atunci vedem de ce sîntem în stare.

Vorbind de tinerețea specialiștilor de la C.S.S. Reșița, trebuie să o amintim pe Doinița Poto-

Schuster, de profesie antrenor de înot, a cărui soție Cristina, este tot antrenor de înot, iar fiica lor Adina este și ea, bineînțeles, antrenor de înot. După 34 de ani de activitate, antrenorul emerit Ioan Schuster a acumulat o experiență copleșitoare, concretizată în mai multe caiete în care și-a notat rezultatele dar și eșecurile, în care a conspectat și tradus sute de articole de specialitate din literatura mondială, a gîndit criteriile de selecție și căi de perfecționare, transformînd aceste caiete în adevărate enciclopedii de înot pe care le pune la dispoziție, cu un gest firesc, mai tinerilor săi colegi.

Da, trebuie să recunoșc, mărturisește Ioan Schuster, că în ultima vreme s-au întîmplat lucruri bune în natația româ-

plasat în noul cartier Lunca Bîrzavei ce concentrează 75 la sută din populația orașului, cantina este alături iar școlile sînt la cel mult 10 minute de mers.

Horățiu Droc a terminat I.E.F.S.-ul în 1984, specialitatea natație și visul lui era să fie profesor în Sibiu, orașul natal. A ajuns însă la Reșița și s-a nimerit ca tocmai el să fie cel care să se ocupe de prima grupă de copii care au ajuns spre marea performanță. Șansa de a străbate un drum necunoscut, condițiile întîlnite cît și atmosfera cu care a fost înconjurat, l-au făcut să uite gîndul de casă și să rămînă la Reșița cu trup și suflet. În șapte ani a reușit să formeze din grupa „13-14 ani” o echipă de înotători ce nu au rivali la ora actuală în țară.

Ba, mai mult, la un patruleter desfășurat recent în Cehoslovacia, elevii lui au reușit să învingă echipa R.D.G.-ului, o forță a natației mondiale.

4. COPIII, SINGURII BENEFICIARI

Din sutele de școlari care acum 7 ani învățau să înoate, au fost selecționați într-o primă etapă 28 de copii și în final au rămas cei 10 înotători ce formează grupa de excepție a antrenorului Droc.

Dintre ei face parte și Carla Negrea, o fetiță de 14 ani, care deja de un an a îndeplinit norma de maestru al sportului și care nu mai are nici o rivală în țară la categoria ei de vîrstă. Numai anul acesta a câștigat 7 medalii la concursul „Prietenia” care a avut loc în R.P.D. Coreeană și alte 4 la Trento, în Italia. Pentru lumea natației Trento înseamnă un festival de înot la care anul acesta au participat 78 de cluburi din Italia plus alte 10 țări. Fiecare concurent are dreptul să participe la maximum 4 probe, din acest motiv Carla s-a întors exact cu 4 medalii de aur. A susținut apoi examenul de treaptă la una din cele mai solicitate clase din oraș, cea de electrotehnică, unde a „venit” pe locul 7 cu o medie bună. De altfel, toți coechipierii ei au reușit fără probleme la examenul de treaptă. Acum își petrece vacanța făcînd trei antrenamente pe zi iar zilele acestea va pleca în Olanda, la C.E. de juniori, de unde speră să se întoarcă cu o medalie.

Pentru Carla, lucrurile sînt bine orînduite, concursurile pe care le va câștiga, meseria pe care o va profesa, antrenamentele pe care trebuie să le facă și în ciuda maturității cu care vorbește, Carla rămîne totuși un copil căruia, îmi mărturisește, tare îi place să se joace în fața blocului.

EUGEN NEGREA

1. O MAMĂ CU FOARTE MULȚI COPII

De cîțiva ani buni, Doina Schweiger este directoarea Clubului sportiv școlar Reșița, fapt care face ca pasiunea cu care își desfășura activitatea de antrenor de schi să se împartă în zece părți egale, exact atîtea cîte secții are în prezent clubul reșițean.

Ca orice mamă bună, afecțiunea directoarei se îndreaptă acum spre „ultimul venit”, secția de patinaj artistic, unde antrenorarea Monica Droc a reușit ca într-un an să pună „pe picioare” un grup de patinatori, să dea patru sportivi lotului republican de juniori și să organizeze un concurs național.

Cît privește înotul, bineînțeles că primii pași nu au fost tocmai simpli, a trebuit invinsă mai întîi mentalitatea părinților care considerau că sportul va influența pregătirea școlară a copiilor lor. Munca și rezultatele pe care le-au obținut însă elevii claselor cu program special de înot, care au beneficiat de cei mai competenți profesori din oraș, au făcut ca acum să existe un foarte mare număr de cereri de înscriere tocmai la aceste clase.

2. OAMENII DIN UMBRA

Lucian Muteașcu are 34 de ani și este șef de complex sportiv, fiind decanul de vîrstă al unui grup de meseriași care veghează la buna funcționare a instalațiilor.

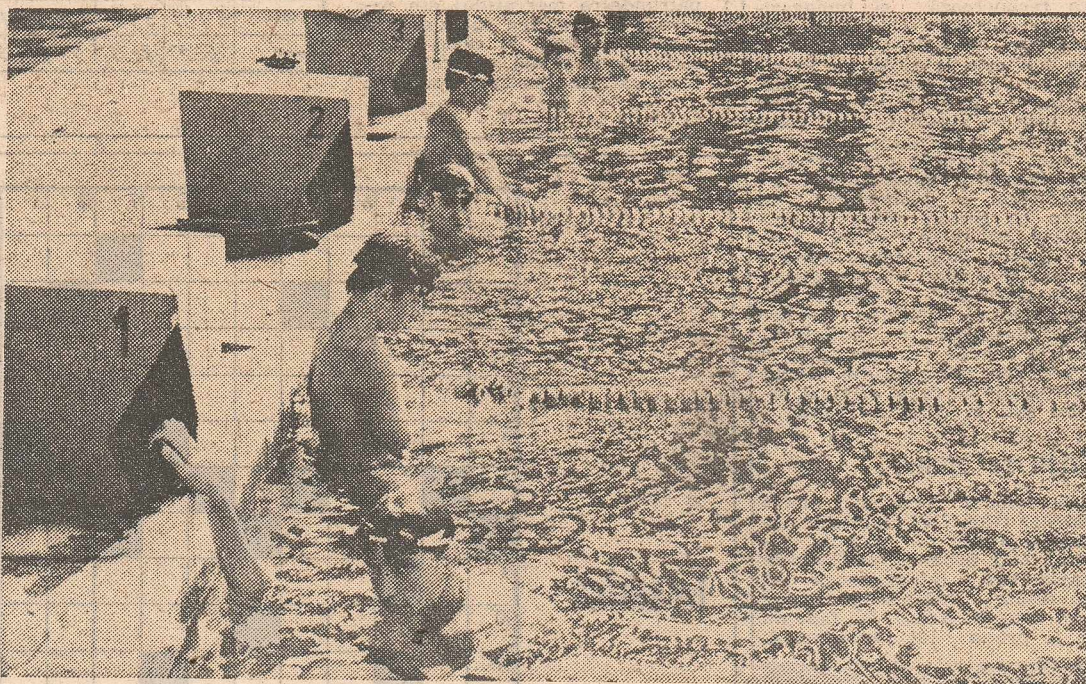
Concret, administrează o bază materială în valoare de 30 milioane lei, ce înseamnă bazin olimpic, săli de forță, cantină, internat și care de anul viitor va include și un hotel cu 100 de locuri. A terminat facultatea în 1978, este subinginer TCM și a lucrat în proiectare, dar nostalgia sportivului de performanță, cît și experimentalul care îl aștepta, l-au convins să accepte funcția.

— Unde e bătaia de cap mai mare?

— La bazinul de înot, o adevărată uzină. Doar menținerea la temperatură constantă, în orice anotimp a celor 2500 mc. de apă este o problemă. Iar 2500 mc de apă reprezintă consumul cartierului pe două zile, cantitate pe care noi trebuie să o

controlăm din toate punctele de vedere. Norocul nostru e că am fost ajutați de mai multe întreprinderi din oraș să realizăm diferite instalații și subansambluri, pe care le-am gîndit noi și care vor face subiectul unor brevete de invenție.

— E greu ceea ce faceți?

Sport în cetatea de foc

— Nu e nici ușor, dar copiii aceștia merită totul. De exemplu, tabela electronică părea la început un mof, dar acum sînt situații în care victoria se decide la sutimi de secundă. Cel mai greu e în zilele de concurs, avem cam 30 de concursuri pe an, atunci nimeni nu pleacă acasă.

— Cum stați în comparație cu celelalte centre de natație din țară?

— Ne-am condus după zicala „Banatu-i fruncea”.

cean, medic sportiv care la 33 de ani are în mîinile ei „forma” mai multor sportivi. Chiar dacă nu are o experiență prea bogată, faptul e compensat de pasiunea cu care muncește, practic experiența de medic o capătă trăind o experiență de viață.

3. ÎNOTUL, O PROBĂ DE „LIBER”

Secția de natație numără în prezent 13 antrenori ce sînt coordonați de tovarășul Ioan

nească, s-au construit bazine în toate zonele țării, competența antrenorilor a crescut foarte mult, timpul necesar unui antrenor să se specializeze a scăzut în prezent de la 20 de ani la 5 ani. Desigur, mai sînt neajunsuri, uneori selecțiile nu se fac după criterii stabilite științific, unii antrenori, în goana după afirmare, forțează nota și copilul ajunge ca la 13-14 ani să-și piardă bucuria de a înota. Noi avem avantajul că timpul pierdut este minim, bazinul este am-

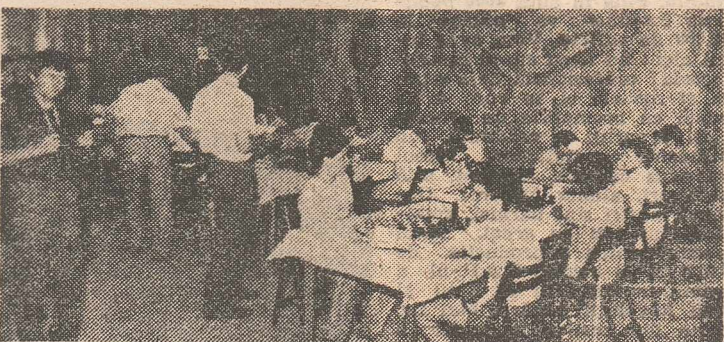
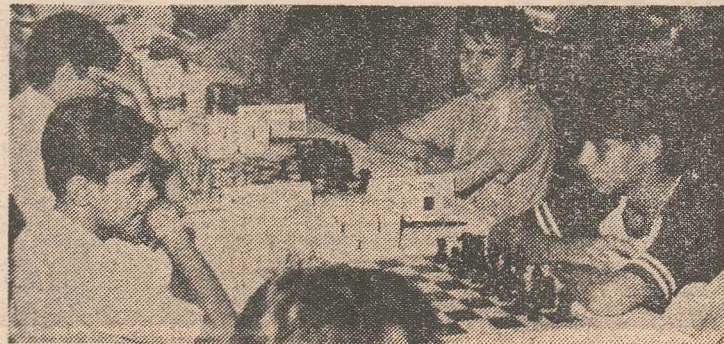
● La Timișoara continuă Festivalul mondial de șah al Tineretului și Păcii, micii săi eroi trăind emoțiile celei de-a doua jumătăți a turneului desfășurat în sistem elvețian în XI rundă ce va desemna pe viitorii campioni mondiali. Deși în cele patru grupe pe categorii de vîrstă, atât la feminin cît și la masculin, s-au făcut departajări valorice momentane, ultima rundă va fi aceea care va clarifica situația clasamentelor. În caz de egalitate de puncte departajarea se efectuează în funcție de rezultatele directe dintre jucătorii aflați la concurență; apoi după punctajul Bucholtz mediu, după punctajul total final al adversarilor (Bucholtz) și după cel mai mare număr de victorii. ● Așteptăm printre medaliați să se afle și reprezentanții noștri mai ales după startul strălucit în grupa de 10 ani al elevei de la Școala generală din comuna Sadu (jud. Gorj), Corina Iza-bela Peptan, singura autoare a șase victorii consecutive din lotul României condus de antrenorul Daniel Savin și al lui Francisc Németh, care a lăsat doar o remiză în cinci confruntări. Gabriel Schwartzman a depășit dificultatea turneului în partidele derby cu Dov Tzifroni și Judith Polgár (prezentă ca o excepție a FIDE în competiția masculină) și optimismul său, dar mai ales seriozitatea din timpul jocului întrezăresc șansele spre podiumul premianților într-o grupă (12 ani) foarte puternică. Dovedind mai multă stăpînire decît de obicei Andrei Istrățescu și Iulian Sofronie nu s-au lăsat intimidați de cărțile de vizită ale favoriților la medalii, Gata Kamski (URSS) și Zsófia Polgár (Ungaria), implicîndu-se în plutonul următorilor. Cu tenacitate și ambiție Luminița Radu ține trea campioniei mondiale, sovietica Alisa Galliamova (Elo : 2 300 !), practicînd un joc

sigur și de calitate. ● Reuniunea de joc a fost stabilită la patru ore cu control la timp de 50 mutări două ore pentru fiecare dintre copii și de șase ore cu două controale pentru juniori. Brigada de arbitri supraveghează atent crizele de timp, relativ dese, recurgînd adesea la notarea mutărilor

celor mai bune partide ale zilei precedente pe tabla de demonstrații construită de specialiștii de la Întreprinderea „Electromotor” Timișoara. Mai multe monitoare familiarizează spectatorii cu jocul electronic, cu studii și probleme dar și cu unele date privind actualul C.M. ● Cea mai frumoasă com-

Campionatul mondial pentru copii și juniori

Totul în ultima rundă...

pentru a înlesni descifrarea cursului partidelor de către „echipa de analiști” condusă de maestrul internațional, Ion Mărășescu, realizatoare a buletinului tehnic al fiecărei runde. ● Casa Tineretului are zilnic în sala de spectacole un numeros public la prezentarea

binatie de mat a survenit în grupa fetițelor de 12 ani. Încredibil pare sacrificiul de damă care decide soarta duelului, dar el este rezultatul unui calcul exact pe care-l puteți verifica urmărind desfășurarea partidei: Zhu Chen - Mônica Grabics, 1. e4 c5 2.

Cc3 Cc6 3. g3 g6 4. Ng2 Ng7 5. d3 d6 6. Cge2 Cf6 7. 00 00 8. Ne3 Nd7 9. h3 De8 10. Rh2 Ce8 11. Tb1 Ce7 12. Dd2 Cd4 13. Cf4 Te8 14. Ccd5 C:d5 15. C:d5 N:h3 17. 16. c3 N:g2 17. R:g2 Ce6 18. Nh6 Cf8 19. Tb1 Tb8 20. Df4 f6 21. N:g7 R:g7 22. Dh6 Rf7 23. Th4 Dd7 24. Tb1 Tec8 25. D: h7 !! C:h7 26 T:h7 Re6 27. Cf4 Re5 28.C: g6 Re6 29: Cf4 Re5 30. T:e7 D:e7 31. Th5 f5 32. T:f5 mat. ● Moda Campionatului Mondial a fost „impusă”... de organizatori prin punerea în circulație a unor tricouri purtînd emblema și mascota (din pelican) competiției. (În cauza caniculei dar și a vîrstei se poartă... short. ● Dovedind cu succes că sarcina grea a organizării acestei întreceri reprezintă o datorie de onoare gazdele au făcut toate eforturile pentru a asigura condiții excelente. „Succes deplin” au fost cuvintele de apreciere rostite de președintele FIDE, Florencio Campomanes la conferința de presă. Președintele a elogiat buna desfășurare a Campionatului Mondial subliniind: „Principala problemă a acestei competiții este... succesul ei pentru că organizatorii au dat un răspuns entuziast asaltului din toată lumea. Nu cred că a existat un alt eveniment care să adune o participare din 85 țări în afară de Olimpiadă. Majoritatea copiilor au venit însoțiți. Datorită minunatei pregătiri, anticipări, problemele s-au rezolvat excelent. Trebuie subliniat că cea mai mare problemă a acestui Campionat Mondial a fost succesul lui. Aceasta este o problemă pe care as vrea s-o am tot timpul. Vreau să felicit Federația Română de Șah, Comisia de șah a județului Timis, pe gazdele concursului, pe oficiali și arbitri pentru acest succes. Succes în lumea șahului!” Participînd la deschiderea celei de-a V-a ediții a Festivalului internațional de la Timișoara (27 iulie-7 august) președintele FIDE a remarcat recordul absolut în șahul juvenil prin numărul de participanți: 536. veniți să joace dar și să urmărească evoluția C.M.

MARGARETA MUREȘAN ■

Toată lumea face sport

● Atenție, Oțelul Galați! S-ar putea ca meciul retur cu Juventus să se joace mai tirziu decît s-a prevăzut inițial (adică la 5 octombrie). Un comunicat al Uniunii Europene de Fotbal (U.E.F.A.) a precizat, nu de mult, că, în cazul în care o formație calificată în finala turneului olimpic are mai mulți jucători dintr-o echipă de club prezentă în cupele europene, aceasta din urmă își va putea amina partida din manșa a doua. Cum Italia se află printre favoritele întrecerilor olimpice (vezi și aminarea începerii campionatului), putînd selecționa, pentru prima și, probabil, ultima oară, orice jucător profesionist, Juventus-ul se poate afla în situația prevăzută de U.E.F.A., ceea ce explică atenționarea de la începutul acestor rînduri. ● Internaționalul brazilian Müller a fost exclus din reprezentativa țării sale, iar contractul cu formația italiană A. C. Torino a fost reziliat, emulul lui Gerd Müller (de la care și-a luat numele de „scenă”) neprezentîndu-se la controlul medical de rutină din Italia. ● În vîrstă de 22 de ani, Müller fusese transferat de la Sao Paulo la A. C. Torino, dar a dispărut pur și simplu înaintea turneului reprezentativei braziliene în Europa, fiind înlocuit, în ultimul moment, la Lisabona, de Valdo. Căzul lui Müller va face obiectul unui proces sportiv, a declarat Nabi Abi Chedid, vicepreședintele Confederației Braziliene de Fotbal (C.B.F.), dar, se pare, și al unui proces civil, intrucît A. C. Torino virase către Sao Paulo suma transferului... ● Multipla campioană de patinaj artistic din R. D. Germană, Katarina Witt, a încheiat activitatea sportivă, urmînd să evolueze din sezonul următor în celebra companie de revistă ne gheată „Holiday on Ice”. Primul turneu al noii vedete a trupei americane va loc în toamnă acestui an, în Europa, cuprinzînd spectacolele Zürich, Dortmund, Viena, München și Stockholm. ● În pauza dintre două spectacole, Katarina Witt își va îndeplini funcția de ambasador special al Fondului Națiunilor Unite pentru Copii (UNICEF). ● Din ce în ce mai izolat de restul lumii, fotbalul englez revine, totuși, sub bliturile actualității, cu un nou record, cel al sumei de transfer, Tony Cottee părăsind West Ham United în favoarea Everton-ului pentru 2,5 milioane de lire sterline. ● Conform uzanței, clubul cumpărător înaintea unui „adălmăș”, anoi joacă o serie de meciuri amicale în favoarea vinzătorului, prevăzîndu-se și o serie de rate, spectaculoasa cifră anunțată avînd, pe de o parte, menire pur publicitară, pe de altă parte, să scoată de sub urmărirea fiscalului o cantitate cît mai mare de lichidități...

LUCIAN OPREA ■

Civilizația sportului

Mărturisirile unui arbitru

„Sînt subtinginer într-un mare oraș al țării și arbitru de fotbal. Vă rog să nu-mi dezvăluiți numele și adresa scrise pe plic. Nu caut publicitate, vreau doar să se afle unele adevăruri din „viața de arbitru”. Am jucat fotbal în diviziile B și C, dar am renunțat atunci cînd am văzut că la unele meciuri, cu toată dorința de a învinge care există în fiecare sportiv, trebuia să ne lășăm înfrinți. N-am acceptat să fiu recompensat pentru un meci pierdut.

În timpul facultății, am făcut și un curs de arbitri și după un stagiu de 4 ani am ajuns în lotul C. Cu ce să încep? Că multe de zis?

Am observat că pentru a cîștiga, majoritatea gazdelor „umbli” pe la arbitri, lată cîteva modalități. Sîntem așteptați la gară. Cine le-a informat pe gazde cînd și cum sosim în localitate?

Telefonul suna insistent; Martha obosită, număra în gînd apelurile intermitente. În cele din urmă ridică receptorul. O voce sonoră dar plăcută se făcu auzită: „Bună ziua! Sînteți Florescu Martha?”

Neputînd să identifice persoana de la capătul firului, răs-punse afirmativ. „Sînt locotenentul Popa! Fiica dumneavoastră a avut un accident și este internată la Spitalul Municipal...”

Camera începu să-și piardă contururile pe măsură ce vocea sonoră adăuga alte amănunte. Mîntea Marthei refuza să înțeleagă sumedenia de explicații. Cine era Geo? Ce căutau cei doi la kilometrul 23, cînd Ioana avea examenul de bacalaureat peste doar două zile?

Martha avusese o zi grea. La canicula care-și lăsase tentaculele fierbinți peste tot orașul, se mai adăuga și starea de permanență enervare pe care i-o crea șeta, cu dispozițiile ei contradictorii. În ultima vreme nu avusese prea mult timp să se ocupe de Ioana. Și-o aminti cu două zile în urmă, intrînd îmbrăcată într-o rochie albastră. Era în rochia pentru festivitatea de terminare a liceului. Și-o făcuse singură și îi venea foarte bine. Atunci, i se păruse Marthei, că o vedea pe Ioana pentru prima dată: înaltă, subțirică, cu ochii, parcă umezi de un vis care îi stătea agățat de genele-i lungi și dese, cu părul blond căzîndu-i

puțin pe umeri, fetița nu mai era fetiță, se făcuse brusc o domnișoară. Anii își derulaseră cu repeziune lunile și zilele și timpul o transformase și pe Martha. Dar Martha o vedea schimbată doar pe Ioana. Cu toată dragostea pe care i-o purta, îi era jenă să recunoască că în ultimul timp Ioana se îndepărtase de ea. Stia că vinovată este doar ea. Acum de-abia, își dădea seama că uitase să fie du-

Cronica șoselei

ioasă, nu-și mai amintea nici cînd își mingiase pentru ultima dată fiica. Ioana nu-i făcuse probleme: fusese o elevă model, șefă de promoție la sfîrșitul clasei a XII-a. I se păruse firesc să fie așa, dar acum, realiza că din lipsa de prea multă supaveghere, Ioana, ar fi putut să o ia pe un drum greșit... „Da, Ioana a fost totuși o fetiță cuminte...” conchise Martha în timp ce-și punea cheile apartamentului în poșetă.

„Ajunsă la spital, îl căută pe doctorul Stan.

„Fiica dumneavoastră este la reanimare. A avut un accident din care cu greu a putut fi salvată. Deocamdată este în viață, a suportat destul de bine ope-

rația. Știți că intervențiile chirurgicale de acest gen sînt foarte delicate. Creierul este un organ foarte fin pe care trebuie să-l manipulezi cu atenție. De abia după ce lese din starea de șoc vom ști cu adevărat cum se simte fetița dumneavoastră... Puteți s-o vedeți pentru cîteva minute.”

Cînd văzu trupul mic și firav, lacrimile îi inundară ochii, împăienjenindu-i. Fața palidă și

Derapajul

trasă, respirația rară și ușoară erau cele ale unui copil mic și neajutorat. În sufletul mamei, disperarea începu să se facă simțită lăsînd foarte puțin loc speranței. Medicul o luă prietenos de braț și o conduse cîteva pași, încercînd să o încurajeze...

„Nu de curaj am nevoie domnule doctor ci de Ioana... Vă rog să-mi permiteți să aștept aici în hol pînă își revine, indiferent dacă acest lucru se va întimpla de-abia mîine...”

Timpul părea că se opri, doar gîndurile Marthei se învălmășeau într-un dans nebun. Reproșurile și muștrările de conștiință îi chinuiau sufletul, mutilîndu-l cu zeci de întrebări

dintre care unele nu-și mai aveau sens acum. Din lumea în care se cufundase, o trezi o mină grea și fermă care se lăsase pe umărul ei.

„Mă bucur să vă cunosc doamnă. Sînt locotenentul Popa. Eu v-am anunțat de accident. Vi-l prezint pe Geo Ionescu, student în anul I la Mecanică Fină. Am înțeles că nu știți de prietenia lui cu Ioana!”

Martha văzu un băiat brunet,

Dar astăzi am vrut să-i arăt o poiană unde în iulie-august apar întotdeauna garofile sălbatice. Sînt ca niște stelute: unele roșii, altele roz, au tija subțirică dar foarte puternică, însă din păcate nu prea au miros. Aproape de kilometrul 23 e o curbă, nu m-am înscris prea bine și am intrat în derapaj pe o porțiune cu nisip. Eu am aterizat pe un braț de fin proaspăt cosit dar Ioana a căzut chiar sub Mobra și s-a lovit și cu capul de o piatră. La cîteva minute a venit un camion care a oprit imediat și ne-a adus la spital...”

Pentru cîteva clipe în inima rănită a bieteii mame își făcură loc sentimente contradictorii: de regret și de iertare. La urma urmei băiatul acesta brunet era și el un biet spectator răcit pe o scenă stupidă. Singura lui vină fiind neșansa de a intra în derapaj. Locotenentul Popa ținu să sublinieze „nu știu dacă Geo ar fi avut ceva mai multă experiență cum ar fi procedat?! Cert este că motorele sînt cîte odată instabile. Nu încerc să-l disculp, credeți-mă, dar au avut totuși și o mare neșansă...”

Chipul Marthei nu-și pierdu din crispore. Era conștientă de adevărul din spuse și omului în uniformă albastră din sufletul îi vibra de o durere mută. Locotenentul plecă și ea rămase acolo cu Geo așteptînd ca Ioana să se trezească.

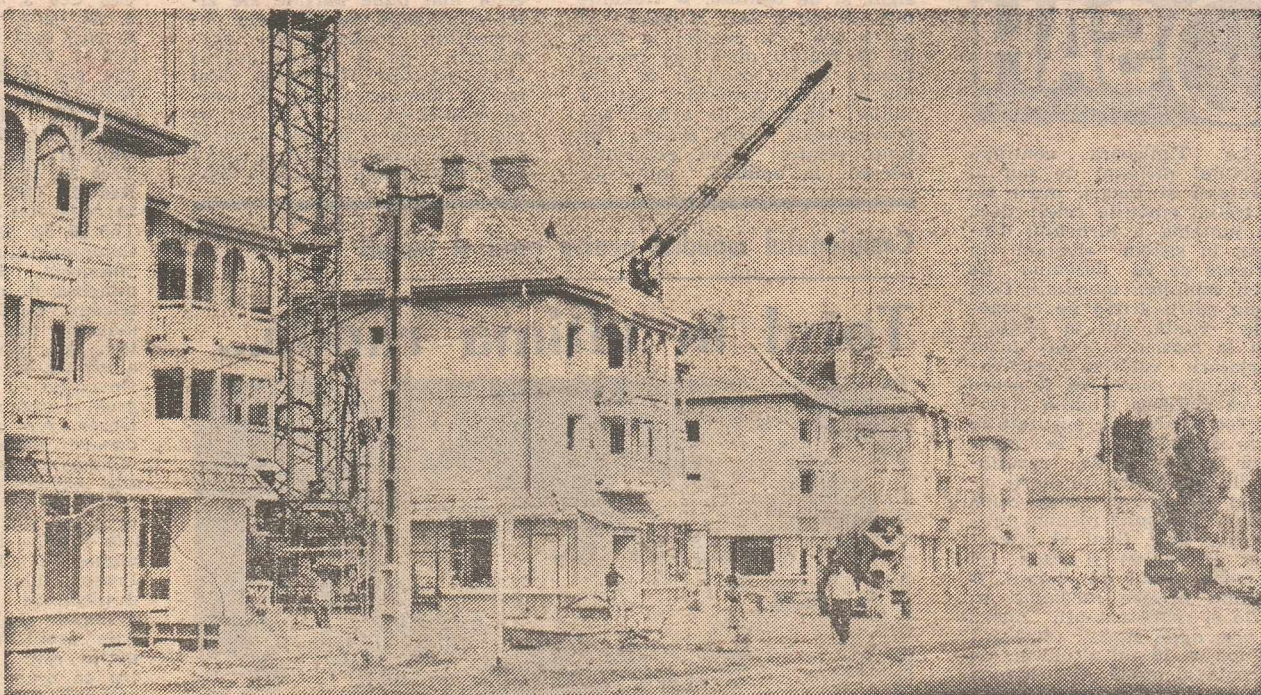
VICTOR BEDA ■

Cu gândul

la anul

2000

O comună va impune întotdeauna prin acea zestre de bogăție și frumos pe care oamenii ei, prin hărnicia lor, prin statornicia cu care își împinsec rostul, țin s-o lase copiilor, nepoților și, în felul acesta, țării.

Comuna Petrești din Dimbovița este o astfel de comună și ea își întregește această zestre, pregătindu-se să devină centru agroindustrial. Constructorii sunt în „campanie” alături de membrii cooperatori, dar nu la cimp, ci chiar în plin centrul resedintei de comună. Centrul agroindustrial, adică o localitate cu virtuți urbane, cu o industrie importantă dar fără ca propriii locuitori să-și piardă faima de buni agricultori și crescători de animale.

A te pregăti tmeinic înseamnă a începe cu o casă, iar planul unei case te întoarce către arhitect. La scara machelei, macheta aflată în expoziția Institutului județean de proiectări Dimbovița, Petrești imbină rațional frumosul cu utilul. Arhitectii Viorel Antonescu, șef de atelier, și Victor Socolennu se explică: „Comuna depășește numărul de 6.250 locuitori. Localitatea Petrești este amplasată la intersecția autostrăzii București-Pitești cu DN 61, facilitând legătura cu satele componente. Din cele 7 sate, 2 urmează să fie strămutate în timp, din rațiuni pe care le impune viața: sunt lipsite de perspectiva dezvoltării, fiind prea mici, îndepărtate de arterele de circulație și numărând aproximativ 70 de gospodării. În zona centrală a resedintei de comună sunt prevăzute un centru cultural „Cîntărea României” și un sediu politico-administrativ, care va mai cuprinde și sediile CUASC, CAP și altele. De asemenea, va mai fi construită aici o fabrică de conserve din legume și produse zaharoase, o fabrică de bere, un liceu agroindustrial, un dispensar.”

Venind dinspre Găești, Pe-

trestiu te întâmpină cu trei dintre construcțiile care dau farmec nu doar machetei, ci chiar locului: școala și cele două semne ale industriei. Secția de producție a Întreprinderii de frigider Găești și Fabrica de confecții, aparținând Întreprinderii de confecții din Scornicești. În privința ultimelor două, dacă n-ai fi avizat, nimic din arhitectura construcțiilor nu aminteste de canoanele construcțiilor industriale. Faptul are importanța lui (despre estetica industrială scriindu-se tratate întregi) clădirile dind culoare, iar oamenilor trecându-le cu bucurie pragul.

În centrul localității, patru case tip vilă, cu parter și două etaje înviorază spațiul. „Sint noile construcții de locuit ale Petreștiului, îmi explică arhitectul șef al județului, Dan Nițescu, și arhitectii Institutului de proiectări județene le-au gândit astfel încât cei ce le vor locui să beneficieze și de ciztigurile civilizației, chiar dacă lucrează la cimp sau în fabrică.”

Cele patru blocuri au câte șase apartamente. Cîteva detalii: parapetii balcoanelor sint realizați din stlpi și elemente traforate din lemn, șarpante, de asemenea din lemn, iar acoperișul din țiglă; apartamentele au toate utilitățile (băi cu cadă, boxe, debarale, apa pentru baie încălzindu-se în cazane de baie, cu lemne). Încălzirea apartamentelor se face cu sobe, în subsoluri prevăzându-se boxe și pentru lemne. În spațiile blocului, pe întreaga sa lățime, se află un teren care cuprinde anexe gospodărești (grajd, cotet, finar, loc pentru depozitarea gunoiului de grajd) și parcele pentru diverse culturi. La fatadă, un spațiu pentru flori. Practic, toate se află în cei 250 de metri ce revin unei familii, inclusiv apartamentul conform legii.

„Ni se pare o soluție bine gândită,” spune primarul Sotir

Bădiță. Pînă în anul 2000 populația comunei va ajunge la 10.000 de suflete. Vom avea totuși aici: un liceu agroindustrial (școala profesională deja există și roadele ei se vor arăta odată cu promoțiile de meseriași proprii), o grădiniță, un dispensar cu staționar, Liceul va avea cantină, internat, sală de sport, atelier mecanic. Oamenii noștri sint harnici, ambițioși, învățați cu greul. Anul trecut, pentru o producție de 8.017 kg. la hectar, C.A.P.-ul a primit înaltul titlu de Erou al Noii Revoluții Agrare. Mai fac parte din zestrea comunei o Asociație economică intercooperatistă de creștere și îngrășare a porcilor, o brutărie, complex comercial, prestări de servicii și altele. Așadar, și industrie, și agricultură, și școli, și dispensar, și prestări de servicii, adică totul. Pe bună dreptate, oamenii nu mai vor ca fiii lor să plece de acasă. Să învețe aici, să se califice, să muncească, fiindcă au unde, viitorul centru agroindustrial oferindu-le în curînd toate aceste condiții. Din aceste motive spunem că soluțiile arhitecților sint realiste. De altfel, încă în acest an, prin strămutări, prin eliminarea unor drumuri fără importanță, vom ciztiga pentru agricultură 90 de hectare.”

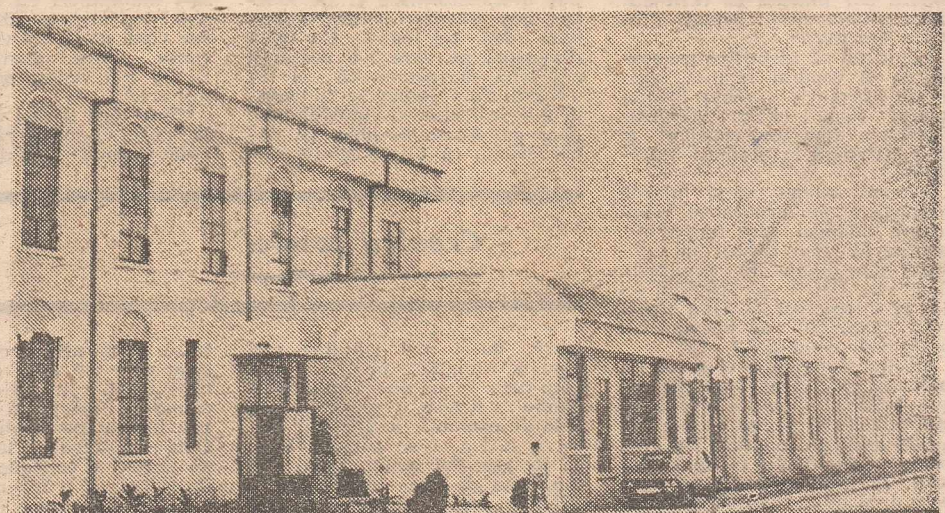
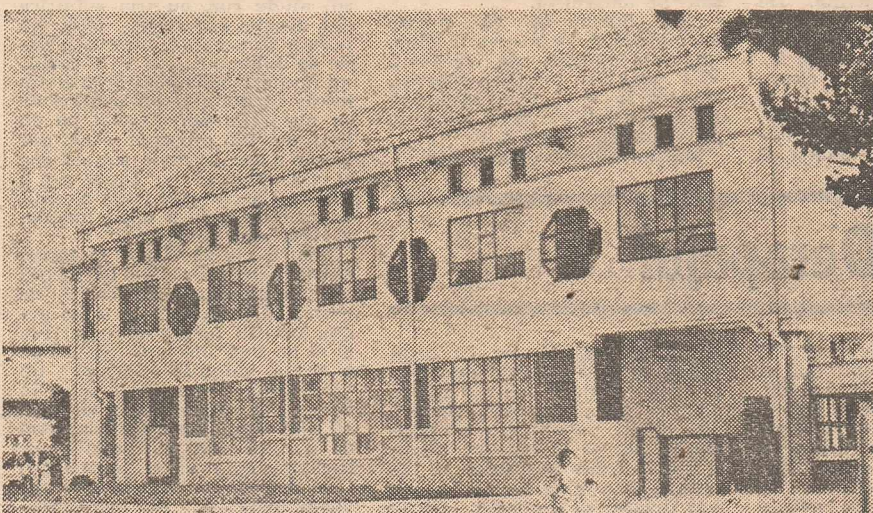
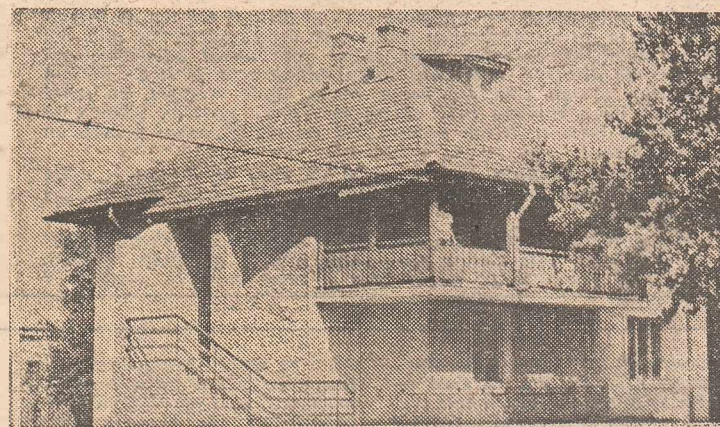
Viitorul centru agroindustrial crește armonios, echilibrat, cu recolte care tînesc anual înalte titluri, cu o industrie care tînde să devină competitivă, cu un nivel de viață pe măsura ciztigurilor într-o bunăstare ale întregii țări.

Petreștiul se pregătește tmeinic să devină centru agroindustrial dovedind prin creșterea sa că, într-o societate în care valoarea este la temelia oricărei ctitorii, munca și inteligența se însoțesc firesc cu bunăstare și înaltul grad de civilizație.

RĂZVAN BĂRBULESCU

Doă dintre tipurile de case, parter plus etaj, care vor schimba fața comunei

Reușite ale industriei Petreștiului: Fabrica de confecții și secția de producție a Întreprinderii de frigider Găești

Flacăra, Redacția București, Piața Școlii 1, cîșuta poștală 3.312, cod 71.341. Telefoane: 17.60.10; 17.60.20, interioare: Actualitatea politică: 25.60; Publiciști-comentatori: 25.60; Reportaj economie: 17.00; Știință: 21.28; Cultură-învățămînt: 14.57; Probleme moral-cetățenești: 14.53; Sport: 17.00; Scrisori-audiențe: 25.42; Foto: 25.28; Secretariat de redacție: 21.23; Secretariat redactor șef: 20.02. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Școlii”. Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA” - sectorul export-import presă P.O. Box 12-201, telex 10.876, prsfir București, Calea Grivitei nr. 64-66.